

T.C.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI

YÜKSEK
LİSANS
TEZİ

MÜZİK İLE İLİŞKİLENDİRİLMİŞ BEDEN EĞİTİMİ VE
SPOR DERSLERİNİN ÖĞRENCİLERİN TUTUMLARINA
ETKİSİNİN İNCELENMESİ

YUSUF KARYAĞDI

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ TEZLİ
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

Antalya,2023

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI

MÜZİK İLE İLİŞKİLENDİRİLMİŞ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
DERSLERİNİN ÖĞRENCİLERİN TUTUMLARINA ETKİSİNİN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Yusuf KARYAĞDI

Danışman: Doç. Dr. Hüseyin Tolga ESEN

Antalya, 2023

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçalardan gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserleri her kullanışında alıntı yaparak yararlandığımı belirtir; bunu onurumla doğrularım. Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

10/09/2023

Yusuf KARYAĞDI

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu araştırma, 15 /06 /2023 tarihinde jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Anabilim Dalı, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi tezli yüksek lisans programında ***Yüksek Lisans Tezi*** olarak ***oy birliği*** ile kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmza

Başkan:

Doç. Dr. Mustafa ALTINKÖK

Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Anabilim Dalı

Üye:

Doç. Dr. Erhan DEVRİLMEZ

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Anabilim Dalı

Üye (Danışman):

Doç. Dr. Hüseyin Tolga ESEN

Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Anabilim Dalı

YÜKSEK LİSANS TEZİNİN ADI:

Müzik ile İlişkilendirilmiş Beden Eğitimi ve Spor Derslerinin Öğrencilerin Tutumlarına Etkisinin İncelenmesi

ONAY: Bu araştırma, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulunun tarihli ve sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Güçlü ŞEKERCİOĞLU

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim sürecinde sürekli bilgi alışverişinde bulunduğum değerli zamanını bana ayıran tecrübelerinden ve bilgilerinden yararlandığım kişiliği ve duruşu ile örnek olan kıymetli hocam *Doç. Dr. Hüseyin Tolga ESEN*'e teşekkürü bir borç bilir şükranlarımı sunarım.

Yine yüksek lisans eğitim sürecinde her konuda destek olan görüş ve değerlendirmelerini benimle paylaşma inceliğini gösteren geri bildirimleri ve yapıcı eleştirileri ile geri dönüş sağlayan ve büyük bir ilgiyle sorularımı cevaplayan *Doç. Dr. Mustafa ALTINKÖK* ve *Dr. Raşit KARACAK* hocalarıma ve araştırmama çok büyük katkılarından ötürü *Doç. Dr. Erhan DEVRİLMEZ* hocama çok teşekkür ederim. Ayrıca yüksek lisans eğitimimde bana büyük katkıları olan ismini sayamadığım çok değerli hocalarıma ve bilim insanlarına minnettarlığımı belirtmek isterim.

Araştırma sürecinde bilgi ve birikimlerinden faydalandığım, değerli meslektaşlarım *Buğra Mustafa ÖZSÖKMEN* ile *Ünal ÖZKAN*'a ve çalışmam için gerekli imkânların oluşmasında göstermiş olduğu özveriden ötürü kıymetli Okul Müdürüm *Abdullah UYSAL*' a çok teşekkür ederim.

Sürecin başından sonuna kadar sürekli yanımda olduğunu hissettiren, motivasyonumu yüksek tutmamı sağlayan fedakâr eşim *Hafize KARYAĞDI*'ya ve canım kızım *Zeynep KARYAĞDI*'ya çok teşekkür ederim.

Araştırmama gönüllü olarak katılan öğrencilere ve ailelerine de teşekkür ederim.

Ağustos 2023

Yusuf KARYAĞDI

ÖZET

MÜZİK İLE İLİŞKİLENDİRİLMİŞ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSLERİNİN ÖĞRENCİLERİN TUTUMLARINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ

KARYAĞDI, Yusuf

Yüksek Lisans Tezi, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Anabilim Dalı

Doç. Dr. Hüseyin Tolga ESEN

Ağustos 2023 xi + 114 Sayfa

Bu araştırma ile, müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinlerarası yaklaşımla ilişkilendirildiği öğrenme etkinliklerinin öğrencilerin derslere yönelik tutumlarına etkisini araştırmak amaçlanmıştır.

Araştırma, deneme modellerinden ön test-son test kontrol gruplu modeli ile tasarlanmıştır. Deney ve kontrol gruplarını oluşturan çalışma grubunu, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Alanya ilçe MEB müdürlüğüne bağlı Toslak Sabir Erkin Ortaokulu ile Emişbeleni Ortaokulu'nda öğrenime devam eden toplam 60 (deney n=30 kontrol n=30) 5. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma grubu sınırlandırılırken kolayca erişilebilecek ve eğitim-öğretimde devamlılığın yüksek olduğu iki kurumun tercih edilmesi maksadıyla amaçlı örneklem metotlarından olan uygun (convenience) örneklem tekniğinden yararlanılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının belirlenmesinde yansız atama yöntemi göre tercih edilen okullarda 5. sınıf A ve B şubeleri arasında kura çekimine gidilmiş kura çekimi sonucu okulların A şubeleri deney B şubeleri ise kontrol grubu olarak belirlenmiştir.

Araştırmada başında öğrencilerin demografik özelliklerini ölçmek için araştırmacı tarafından hazırlanan demografik bilgi formu, müzik dersine yönelik tutumlarını ölçmek için ilköğretim müzik dersi tutum ölçeği, beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarını ölçmek için ise ilköğretim beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçeği uygulanmıştır. Araştırmanın uygulaması 12 haftalık süreçte gerçekleşmiştir. Bu süreçte kontrol grubu beden eğitimi ve spor dersini MEB'in onayladığı yıllık plana göre işlemiş deney grubu ise beden eğitimi ve spor dersini müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinlerarası yaklaşımla birlikte işlendiği öğrenme etkinlikleri ile işlemiştir. Sürecin sonunda son testler tekrar edilmiştir.

Elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini test etmek amacıyla Kolmogorov Smirnov testi uygulanmış ve verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilerek karışık desen Anova testleri uygulanmıştır. Araştırmada anlamlılık seviyesi $p<0,05$ olarak belirlenerek hesaplama ve analizlerin tümü SPSS 26.0 istatistiksel paket programı kullanılarak yapılmıştır.

Araştırmanın bulgularında; müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinlerarası yaklaşımla ilişkilendirildiği öğrenme etkinlikleri ile beden eğitimi ve spor dersi işleyen deney grubu öğrencilerinin son test tutum puanları ile müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinlerarası yaklaşımla ilişkilendirildiği öğrenme etkinlikleri ile beden eğitimi ve spor dersi işlemeyen kontrol grubu öğrencilerinin son test puanları karşılaştırıldığında deney grubu lehine beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum puanlarında anlamlı farklılık meydana gelmiştir. Müzik dersine yönelik tutum puanlarında ise anlamlı derecede farklılık meydana gelmemiştir. Müzik dersi ile ilişkilendirilen beden eğitimi ve spor dersinin öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumlarına olumlu katkı sağlamadığı ancak beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarına ise olumlu yönde katkı sağlayacağı söylenebilir ($p<0,05$).

Anahtar Kelimeler: *Disiplinlerarası yaklaşım müzik dersi, beden eğitimi ve spor, tutum*

ABSTRACT

EXAMINING THE EFFECTS OF PHYSICAL AND SPORTS LESSONS ASSOCIATED WITH MUSIC ON STUDENTS ATTITUDES

KARYAĞDI, Yusuf

Master Thesis, Department of Physical Education and Sports Education

Assoc. Prof. Dr. Hüseyin Tolga ESEN

August 2023 xi+ 114 Pages

The current study aims to investigate the impact of the teaching technique which integrates Music lessons and Physical Education and Sports lessons with an interdisciplinary approach on students' attitudes towards the lessons.

This experimental study implemented a pre-test-post-test control group design. The study group which comprised experiment (n=30) and control (30) groups was 60 fifth grade students studying at Toslak Sabir Erkin Middle School and Emişbeleni Middle School which are affiliated to Alanya Provincial Directorate of National Education in the 2021-2022 Academic Year. Convenience sampling method was adopted in the current study since the study group was chosen based on their availability and high rates of attendance of them. The experiment and control groups were selected randomly, according to the draw which was held between the A and B sections of the fifth graders and Section A of the schools became the experiment group whereas Section Bs were decided to be the control group.

Various data collection tools implemented in the current study. Firstly, a demographic form was designed by the researcher to collect demographic information of the students. Then, Attitudes Towards the Music Lesson Questionnaire was used to measure the student attitudes to the Music lesson while the Attitudes Towards the Physical Education and Sports Lesson Questionnaire was applied to measure the student attitudes to the Physical Education and Sports lesson. This longitudinal study was implemented in twelve weeks. During the implementation process, Physical Education and Sports lesson was conducted according to the Annual Curriculum published by MoNE in the control groups whereas teaching technique which implemented an interdisciplinary approach was applied in the experiment groups in addition to the Annual Curriculum published by MoNE. At the end of the implementation process, the post-tests were given to the participants.

Kolmogorov Smirnov test was applied in order to test whether the data obtained showed normal distribution, and mixed pattern Anova tests were applied after it was determined that the data showed normal distribution. In the study, the significance level was determined as $p < 0.05$, and all calculations and analyzes were made using the SPSS 26.0 statistical package program.

The present study compared the pre-test and post-test attitude scores of the participants in the experiment group who attended the Physical Education and Sports lesson with the teaching technique which implemented an interdisciplinary approach and the participants in the control group who attended traditional Physical Education and Sports lesson. The findings of the study demonstrated that the participants did not show any statistically significant differences in their attitudes towards the Music lesson, while they showed statistically significant differences in their attitudes towards the Physical Education and Sports lesson ($p < 0.05$).

Keywords: *Interdisciplinary Approach, Music, Physical Education and Sports, Attitude*

İÇİNDEKİLER

ÖZET	ii
ABSTRACT	iv
TABLolar LİSTESİ	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ	x
KISALTMALAR LİSTESİ	xi

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	3
1.2. Araştırmanın Alt Problemleri	6
1.3. Araştırmanın Amacı.....	6
1.4. Araştırmanın Önemi	7
1.5. Araştırmanın Varsayımları (Sayıltıları)	7
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	8
1.7. Tanımlar.....	8

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Disiplinlerarası Yaklaşım Kavramı	9
2.2. Disiplinlerarası Yaklaşımın Tarihi ve Felsefesi.....	11
2.3. Disiplinlerarası Yaklaşımın Kuramsal Dayanağı	11
2.4. Disiplinler ve Disiplinlerarası Yaklaşımların Karşılaştırılması	12
2.5. Disiplinlerarası Yaklaşım Neden Tercih Edilmektedir?	13
2.6. Disiplinlerarası Yaklaşımın Özellikleri	13
2.7. Disiplinlerarası Yaklaşımın Yararları	14
2.8. Disiplinlerarası Yaklaşımın Sınırlılıkları.....	15
2.9. Disiplinleri Birleştirme Yöntemleri	16
2.9.1. Çok Disiplinli Yaklaşım (Multidisciplinary)	16
2.9.2. Çapraz Disiplinli Yaklaşım (Crossdisciplinary)	16
2.9.3. Disiplinler Ötesi Yaklaşım (Transdisciplinary)	16
2.10. Disiplinlerarası Yaklaşım Modelleri	17
2.10.1. Parçalanmış (Parçalı) Model	19
2.10.2. Bağlanmış (Bağlantılı) Model.....	19
2.10.3. Yuvalanmış (İç İççe Geçmiş) Model	20
2.10.4. Ardışık (Sıralı) Model	20

2.10.5. Paylaşımlı Model.....	21
2.10.6. Ağ (Örüntülü) Model	21
2.10.7. İp (Bağlı) Model.....	22
2.10.8. Bütünleştirilmiş Model.....	22
2.10.9. Daldırılmış (Yoğunlaştırılmış) Model.....	23
2.10.10. Şebeke (Network) Model	23
2.11. Disiplinlerarası Yaklaşımın Uygulanmasında Öğretmen Roller.....	23
2.12. Disiplinlerarası Yaklaşımında Öğrencide Olması Gereken Özellikler	25
2.13. Disiplinlerarası Yaklaşım İlkelerini Dikkate Alınarak Tasarım Hazırlanması	26
2.14. Tutum	30
2.15. Tutumu Oluşturan Öğeler.....	31
2.15.1. Bilişsel (Düşünce) Öğes.....	31
2.15.2. Duyuşsal (Duygu) Öğes.....	31
2.15.3. Davranışsal (Davranış) Öğes	32
2.16. Beden Eğitimi ve Spor Alanında Tutum Ölçeklerinin Kullanımı.....	32
2.17. Beden Eğitimi ve Spor	32
2.18. Müzik Eğitimi	34
2.19. Disiplinlerarası Yaklaşımıyla İlgili Çalışmalar	35

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Tasarımı ve Modeli.....	40
3.2. Çalışma Grubu	40
3.3. Veri Toplanma Süreci ve Veri toplama Araçları	42
3.3.1. Demografik Bilgi Formu	42
3.3.2. İlköğretim Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği.....	42
3.3.3. İlköğretim Müzik Dersi Tutum Ölçeği.....	42
3.4. Deneysel Çalışma	43
3.4.1. Öğrenme Etkinliklerinin Hazırlanması	43
3.4.2. Öğrenme Etkinliklerinin Uygulanması için İzinlerin Alınması	45
3.4.3. Öğrenme Etkinliklerinin Uygulanması	45
3.5. İstatistiksel Analiz.....	46

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bulgular	47
----------------	----

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1.Sonuç	50
5.2.Tartışma	51
5.3. Uygulayıcı ve Araştırmacılara Yönelik Öneriler	55
KAYNAKÇA.....	56
EKLER	66
İNTİHAL RAPORU.....	109
ÖZGEÇMİŞ	110
BİLDİRİM	111

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.3.	46
Katılımcıların Müzik Dersi ile Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Puanlarının Kolmogorov-Smirnov Normallik Testi Sonuçları	46
Tablo 4. 1.	47
Katılımcıların Müzik Dersi ile Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ön Test ve Son Test Puanları	47
Tablo 4.2.	48
Katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumu Grup İçi Tablosu	48
Tablo 4.3.	48
Katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumu Gruplar Arası Tablosu.....	48
Tablo 4.4.	49
Katılımcıların Müzik Dersi Tutumu Grup İçi Tablosu	49
Tablo 4.5.	49
Katılımcıların Müzik Dersi Tutumu Gruplar Arası Tablosu.....	49

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Disiplinlerarası yaklaşım modelleri (Fogarty, 1991)	17
Şekil 2. Disiplinlerarası Yaklaşım Modelleri Özeti (Fogarty, 1991)	18
Şekil 3. Parçalanmış (Parçalı) Model (Fogarty, 1991)	19
Şekil 4. Bağlanmış (Bağlantılı) Model (Fogarty, 1991).....	19
Şekil 5. Yuvalanmış (İç İçe Geçmiş) Model (Fogarty, 1991)	20
Şekil 6. Ardışık (Sıralı) Model (Fogarty, 1991)	20
Şekil 7. Paylaşımlı Model (Fogarty, 1991)	21
Şekil 8. Ağ (Örüntülü) Model (Fogarty, 1991)	21
Şekil 9. İp (Bağlı) Model (Fogarty, 1991).....	22
Şekil 10. Bütünleştirilmiş Model (Fogarty, 1991).....	22
Şekil 11. Daldırılmış (Yoğunlaştırılmış) Model (Fogarty, 1991).....	23
Şekil 12. Şebeke (Network) Model (Fogarty, 1991)	23

KISALTMALAR LİSTESİ

F: Dağılım

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

OECD: Ekonomik Kalkınma ve İş birliği Örgütü

P: Anlamlılık Düzeyi

Sd: Standart Deviation

UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

BÖLÜM I

GİRİŞ

Durmaksızın gelişen ve bu gelişimle beraber değişen dünyada eğitim, gelişmişlik seviyeleri farklı olan toplumların çağdaşlaşması için önemli bir araç olarak kabul edilmektedir. Dünyadaki gelişme ve değişimle beraber eğitimcilerin üstlendiği rol; bilgiye ulaşan, yorumlayan, farklı bilgileri yapılandıran, yeni bilgiler üreten yaratıcı bireyler yetiştirmek olmuştur (Yarımca, 2011). Çünkü çağımız dünyası ve gelecek için bireylerden beklenen özellikler; karşılaştıkları sorunlara çözüm üretirken farklı alanlara ait bilgileri bütünleştirebilmek, farklı alanlar arasında ilişki kurabilmek ve problemlere farklı bakış açısıyla bakmaktır (Dervişoğlu ve Soran, 2003).

Bu noktada en önemli görev okullara düşmektedir. Bu görevin yerine getirilebilmesi için öğretim programlarının ihtiyaçları karşılayacak şekilde ve yapılan uygulamaların öğrenci merkezli olmasıyla sağlanabilir. Uygulama sürecinde sadece bir disiplinin temelinde olduğu yaklaşımların yerine birkaç disiplinin ilişkilendirildiği disiplinlerarası yaklaşımın temelinde olduğu öğretim tasarımlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bunda disiplinlerarası yaklaşımın karşılaşılan bir problemin çözümünde konunun farklı disiplinlerin analiziyle işlenme ve becerileri onun ışığında değerlendirilmesi özelliği etkili olmaktadır (Budak Coşkun ve Altun, 2012).

Disiplinlerarası öğretim sisteminde öğrenen öğrendiklerini artırma ve zenginleştirme fırsatını bulmaktadır. Öğrenme ortamlarında farklı alanlarda yapılan aktivitelere katılan ve gözlemleyen öğrenciler alanlar arasında bilgi ve beceri aktarımı yapabileceğini hem de gündelik hayattaki tecrübelerini nasıl uygulayacağı öğrenebilmektedirler (Yarımca, 2011). Ancak disiplinler yaklaşımın etkin olduğu öğrenme ortamlarında bilgiler öğrencilere birbirinden bağımsız öğretildiği için bilgiler arasında bağlantı kurmak ve gerçek hayata aktarmak zorlaşmaktadır (Yıldırım, 1996). Disiplinler yaklaşımında eksik görülen diğer bir nokta da öğrencide olması gereken sorgulayıcı üst düzey düşünme becerisini geliştirememesidir (Ackerman ve Perkins, 1989). Soyut olan bir kavramın birey tarafından zihinde canlanması ve yapılandırılması disiplinlerarası yaklaşımla daha kolaydır (Gürkan ve Doğanay, 2016). Disiplinlerarası yaklaşımda okulda eğitimi yapılan disiplinlerin konularının veya ünitelerinin beraber düşünülmesi düzenlenmesi vardır. Bu yaklaşımın amacı; sosyal bilgiler, dil bilimi, fen

bilimleri, matematik, müzik, güzel sanatlar, beden eēitimi ve spor gibi disiplinlerin farklılıklarının detaylı bir şekilde anlaşılarak ērenilmesidir (Aybek, 2013). Disiplinlerarası yaklaşımın gün geētikēe daha ēok vurgulanması ve gündeme gelmesi anlamlı ve etkili ērenmeye olan katkısındanandır. ēok yeni bir yaklaşım olmamasıyla birlikte literatürde de eēitim uygulamalarında fazlasıyla kendisini hissettirmeye başlamıştır. Bu yaklaşım doēal düşünme biēimimiz olan bütüncül düşünmeyle tutarlılık saēlamaktadır (Yıldırım, 1996). Disiplinlerarası yaklaşımda temele bir problem, kavram veya konu alınır ve bu probleme, konuya, kavrama farklı yönlerden ışık tutan bilgiler ve beceriler ilgili alanlardan alınarak bütünleştirilir (Ayдын ve Balım, 2005).

Erikson (1995), disiplinlerarası yaklaşımın, disiplinlerin arasındaki baēlantıyı kolaylařtırdıēından daēınıklıēı azalttıēını, ērenmenin derinlemesine olduēunu, bilgi yığınını engel olduēunu, kritik iēerik ve kavramdan edinilen genellemelerin ērencileri sürece odakladıēını, ērencilerin ērenme stillerine uyan bir sürece girdiklerinde aktif bir şekilde bilgiyi yapılandırabildiklerini, soyut kavramları ve genellemeleri kullanmalarının ērencilerin analiz sentez seviyesinde düşünme becerisini kazandıklarını, olaylar ve olgular arasında olan baēlantıları gördüklerinden alanlar arasında bilgi transferi yapabildiklerini belirtmiştir. Disiplinlerarası ēretimle ērencilerin dikkatinin ēekileceēi, ērencilerin konuları daha ēok seveceēi, ērencilerin ilgilerin artıracakēını, dersleri klasik ve sıkıcılıktan kurtulacakēı ve eēitim sürecine fayda vereceēi kabul edilmektedir (Yalēın, 2013). Disiplinlerarası ēretim yaklaşım dünyanın birēok ülkesinde bütün okul kademlerinde kullanılmaktadır. Buna karşın ülkemizde bu yaklaşımın önemi, iēeriēi ve nasıl kullanılacakēıyla ilgili pek az kaynak bulunmaktadır (Aybek,2001).

Bu baēlamda disiplinlerarası ēretim yaklaşımının bireylerde olması gereken ēaēımızın gerekliliklerinden farklı bakış aēılarıyla bakabilen, yaratıcı ve eleştirel düşünebilen, ērendiēi bilgileri gündelik yaşamda karşısına ēıkan durumlarda kullanabilen, bireyler yetişmesi iēin uygun olduēu vurgulanabilir. Ayrıca disiplinlerarası ēretim yaklaşımın ērencilerin eleştirel düşünme becerisini, sorgulayıcı ērenme becerisini, akademik başarısını ve derslere yönelik tutumunu olumlu yönde deēiřtireceēi düşünülmektedir.

Literatür incelendiēinde beden eēitimi ve spor dersiyle matematik ve fen bilimleri derslerinin iliřkilendirildiēi ēalıřmaların ēoēunlukta olduēu ve bu ēalıřmalarda daha ēok disiplinlerarası yaklaşımın beceri ēretimindeki etkisinin, akademik başarı üzerindeki etkisinin, eleştirel düşünme becerisine üzerine etkisinin incelendiēi görülmüştür. (Arslantaş, 2006;

Ashlock and Humprey, 1976; Boyraz, 2015; Gündüz ve Acar 2014; Koşar, 2007; Seeds ve ark. 2015; Werner,1971; Werner, Bowling, and Simmons,1989). Dahası disiplinlerarası yaklaşımın tutuma olan etkisinin incelendiği çalışmaların ise çok az olduğu görülmüştür. Ayrıca ülkemizde müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinlerarası yaklaşımla ilişkilendirildiği ve tutum üzerine etkisinin araştırıldığı herhangi bir çalışma ile karşılaşılmamıştır. Bu gerekçeler doğrultusunda ula aldığımız çalışmanın yapılmasının literatüre katkı sağlayacağı düşünülmüştür.

Bu bağlamda araştırmada müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersi kazanımlarının disiplinlerarası yaklaşımla ilişkilendirildiği öğrenme etkinliklerinin öğrencilerin derslere yönelik tutumlarına etkisinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

1.1. Problem Durumu

Bilginin sınırsız olduğu çağımız dünyasında bir bilim dalı problemlere bakarken diğer bilim dallarını göz ardı etmemektedir. Gün geçtikçe bilimler arasındaki sınır çizgileri belirsizleşmekte ve iç içe girmektedir. Genellikle insan dünyayı bütüncül bir bakış açısı ile anlama eğilimindedir. İnsanların karşısına çıkan probleme çözüm üretme veya başkaları ile iletişime girme yöntemleri belli disiplinlere özgü bilgi ve becerilerle sınırlı değildir. Gündelik yaşamdaki soruların ve cevapların çoğunluğu tek bir disiplinin değil birkaç disiplinin konu alanına girebilmektedir (Yıldırım, 1996). Bu gerçeklik eğitim yaşantılarının bireylerin çok yönlü bakış açısı ile bakabilmelerini sağlayacak şekilde düzenlemesi gerekliliğini doğurmaktadır. Disipliner yaklaşımın etkin olduğu öğretim ortamlarında bütünsel bir bakış açısının oluşması öğrenilenlerin anlamlı bütünler biçiminde kavranması yalnızca o disiplinin içinde sağlanmaktadır (Senemoğlu, 2007). Bu noktada yıllardır disiplinler yaklaşımıyla hazırlanan ders tasarımlara alternatif olduğu düşünülen disiplinlerarası yaklaşım gündeme gelmektedir.

Disiplinlerarası yaklaşım kavram olarak en az iki alanın bir araya getirilerek bütünleştirilmesidir (Cluck, 1980; Kline, 1995). Erickson (1995) disiplinlerarası yaklaşımı farklı disiplinlerin kavramlarının kavramsal bütünleşmesi olarak tanımlamış (Jacobs, 1989) ise disiplinlerarası yaklaşımı, bir kavramı, problemi ya da temayı ele alırken en az iki disiplinin bilgilerinden ve yöntemlerinden yararlanan program yaklaşımı şeklinde tanımlamıştır. Disiplinlerarasılık, disiplinleri ayırmaktan öte öğrenmelerin daha etkili bir şekilde olabilmesi için konular arasında anlamlı bir beraberlik oluşturmaktır. (Tchudi ve Mitchel, 1999). Aydın ve Balım (2005) ise disiplinlerarası kavramını belli disiplinlerin bilgi ve becerilerinin kavranması

ve anlamlı halde bütünleştirilmesi şeklinde açıklamışlardır. Disiplinlerin arasındaki farklılıkların kavranabilmesi için disiplinlerin beraber düşünülerek hazırlanmasıdır (Aybek, 2001) Lake (1994) yapılan tanımlardan yola çıkarak disiplinlerarası yaklaşımda farklı alanlara ait konuların bütünleştirildiğini, konuların birbiri ile ilişkili olduğunu, ders kitaplarından farklı kaynaklardan yararlanıldığını, planların önemli olduğunu ve programların esnek bir yapıda olduğunu belirtmiştir.

Disipliner yaklaşımla disiplinlerarası yaklaşımı karşılaştırdığımızda ise disiplinlerarası yaklaşımın avantajları ön plana çıkmaktadır. Disipliner yaklaşım derslerin birbirinden ayrı işlendiği bilgi ve becerilerin gerçek hayata aktarılması için bir etkinlik veya çalışmanın yapılmadığı bir yaklaşımdır (Yıldırım, 1996). Disipliner yaklaşımın konuya bakış açısı disiplinlerarası yaklaşıma kıyasla daha dar ve bütünleştirme yapılmamaktadır (Newell, 1998). Disiplinlerarası yaklaşımda disiplinler yaklaşımda olan öğrenilen bilgilerin bir süre sonra anlamsızlaşması, günlük hayattan uzak olması, beceri ve bilgilerin soyutluğu uygulamadaki zorluklar gibi sorunlar çıkmamaktadır (Yıldırım, 1996).

Disiplinlerarası yaklaşım sorunları veya konular başlama noktası olarak ele alır, disiplinler yaklaşım ise konuların bir disiplin içerisinde verilmesi ile ilgilenir. Birleştirilmek için seçilen konular bireyin meraklanmasını ve hatta kafasının karışmasına neden olur. Bireylerin olayları çeşitli boyutlarda düşünmelerini ve yeni bir şeyler bulmaları için güdüler (Kepenekçi Karaman, 2000).

Disiplinlerarası yaklaşım öğretmenin farklı dersleri geniş bir çalışma ortamında sunmasına olanak sağlar. Disipliner yaklaşımda ise sadece bir alanda aktarım yapılmaktadır. Disiplinlerarası yaklaşım kişilikleri kavrama ve anlama kabiliyetleri birbirinden farklı öğrencilerin eğitiminde farklı teknikler kullanılmasına imkân sağlamaktadır. Disipliner yaklaşımda ise tek bir tip eğitim yöntemiyle öğrenme yapılmaktadır (Cone ve vd., 1998).

Jacobs (1989) ve Erickson'a (1995) göre öğrencilerin bir problem durumu ile karıştıktıklarında bütüncül ve üst düzey düşünebilmeleri için eğitim programlarının içeriğinde farklı disiplinlerin birbiriyle olan bağlantıları da yer verilmelidir. Demir'e (2009) göre disiplinlerarası yaklaşıma uygun bir öğretim süreci, farklı disiplinlerin bilgi ve becerilerinin öğrenilmesine, önceden sahip olunan bilgi ve becerilerin kullanılmasına ve farklı disiplinlerin anlamlı bir şekilde bir araya getirilerek kullanılmasına imkân sunar.

Disiplinlerarası yaklaşım da öğrenciler farklı disiplinlerle ilişkili etkinliklere katılarak bir bilginin farklı bir disipline ne şekilde transfer edebileceğini anlayabilmektedirler. Bu yaklaşım ayrıca gündelik hayatı da yansıtmaktadır. Bireylerin gündelik hayatta sahip olduğu bilgi ve becerilerini farklı alanlara aktarabilmelerini ve problemleri çözmelerini sağlar (Yarımca, 2011). Disiplinlerarası yaklaşımla soyut olan bir kavramı beyinde canlandırmak yapılandırmak daha kolaydır. (Gürkan ve Doğanay, 2016). Disiplinlerarası yaklaşım bir konuya çeşitli açılardan bakabilmesi özelliği ile de çok önemlidir (Aydın ve Balım, 2005). Demirel ve Diken Coşkun'a (2010) göre bu yaklaşım bireyin eleştirel düşünme becerisinin gelişmesine yardım etmektedir. Disiplinlerarası yaklaşımda birey bilginin farklı modellerini kullandığı için birey yaratıcı olmayı öğrenmektedir (Terzioğlu ve ark 2019). Sonuç olarak disiplinlerarası öğretim, öğrenciye öğrendiği bilgiyi uygulama, entegre etme ve transfer etme imkânı verir ve öğrencinin kritik düşünme becerilerinin gelişmesini sağlar. Bu yöntemde öğrenci öğrenmeye karşı güdülenir ve motive olur. Disiplinlerarası öğretimde öğrenciler ayrıştırılmış becerilerin öğrenilmesinin aksine öğrendiklerinin değerini bilir ve öğrenme sürecine aktif bir şekilde katılırlar. Disiplinlerarası öğretim sağladığı imkânlarla etkili öğrenmenin oluşması için uygundur (Darn, 2006).

Tartışmalardan tanımlardan ve karşılaştırmadan da anlaşılacağı üzere disiplinlerarası yaklaşıma uygun hazırlanan ders tasarımlarının disiplinler yaklaşımına göre daha avantajlı olduğu sonucuna varılabilir.

Son dönemlerde disiplinlerarası yaklaşıma göre hazırlanan öğrenme etkinlikleri ile yapılan çalışmalar artmıştır. Yurtbaşı (2019) yaptığı deneysel çalışmada fen ve teknoloji dersinin hareket kuvvet ünitesindeki kazanımları disiplinlerarası yaklaşımla beden eğitimi ve spor dersinde oyun ve fiziksel etkinlikler yolu ile hazırladığı programla öğrencilerin fen ve teknoloji dersi başarı düzeylerine, tutumlarına ve elde edilen kazanımların kalıcılığına olan etkilerini araştırmıştır. Çalışma sonucunda elde ettiği verilere göre disiplinlerarası yaklaşımla hazırlanan beden eğitimi ve spor uygulamasının öğrencilerin fen bilgisi ve beden eğitimi ve spor derslerine karşı tutum puanları ile fen bilgisi başarı puanlarını arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının fen dersi başarı puanları ile tutum puanlarının karşılaştırılması sonucu deney grubu lehine anlamlı farklılık görülmüştür.

Özçelik (2016), yaptığı deneysel çalışmada disiplinlerarası yaklaşıma göre hazırlanan öğretim etkinliklerinin öğrencilerin geometrik cisimlerin hacimleri konusunda akademik başarılarına etkisini araştırmıştır. Çalışma sonucunda elde ettiği verilere göre disiplinlerarası

yaklaşımına göre hazırlanan etkinliklerin öğrencilerin geometrik cisimlerin hacimleri konusundaki başarısını artırdığı sonucuna varılmıştır. Yapılan literatür incelemeleri sonucunda disiplinlerarası yaklaşımla birçok dersin ilişkilendirildiği ve benzer sonuçların olduğu görülmektedir.

Bu doğrultuda çalışmanın amacı müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersi kazanımlarını ilişkilendirerek ortak öğrenme yaşantıları ile kazandırmak ve öğrencilerin müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının hangi yönde etkilendiğini ortaya çıkarmaktır.

1.2. Araştırmanın Alt Problemleri

Araştırmanın problemine bağlı olarak oluşturulan alt problemlere cevap aranacaktır.

- ✓ Müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinlerarası yaklaşımla ilişkilendirildiği öğrenme etkinlikleriyle beden eğitimi ve spor dersi işlemeyen kontrol grubu öğrencilerinin derslere yönelik tutumlarının ön test puan ortalamaları ile son test puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- ✓ Müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinlerarası yaklaşımla ilişkilendirildiği öğrenme etkinlikleriyle beden eğitimi ve spor dersi işleyen deney grubu öğrencilerinin derslere yönelik tutumlarının ön test puan ortalamaları ile son test puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- ✓ Müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinlerarası yaklaşımla ilişkilendirildiği öğrenme etkinlikleriyle beden eğitimi ve spor dersi işleyen deney grubu öğrencilerinin derslere yönelik tutumlarının son test puan ortalamaları ile kontrol grubu öğrencilerinin son test puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma ile müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersini disiplinlerarası yaklaşım ile ilişkilendirerek öğrencilerin derslere yönelik tutumlarına etkisini incelemeyi amaçlanmaktadır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Disiplinlerarası öğretim yaklaşımı ile hazırlanan öğrenme etkinliklerinin öğrenme ürünlerinden duyuşsal alana etkisinin tespiti, araştırmanın sonuç ve önerileriyle daha etkin bir beden eğitimi ve spor öğretiminin oluşmasına katkıda bulunması ve disiplinlerarası öğretim yaklaşımı ile ilgili yapılacak araştırmalara yol göstermesi açılarından önemli olabileceği öngörülmektedir. Beden eğitimi ve spor dersinin derinliğinin kavranması, farklı derslerin birbiri ile olan ilişkisinin görülmesi, müzik dersinin beden eğitimi ve spor dersinin alanında yapılması bütüncül bir yaklaşımla öğrenmenin etkili olmasını sağlaması açılarından da önemli görülmektedir.

Ayrıca bu araştırma müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinlerarası yaklaşımla ilişkilendirildiği öğrenme etkinliklerinin, öğrencilerin derslere karşı tutumlarına yönelik etkilerinin incelenmesi, çıkan sonuçlar dâhilinde derslerin işlevselliğinin daha verimli hale gelmesi müzik eğitimi ile beden eğitimi ve spor eğitimine katkı sağlaması açısından önemli görülmektedir.

Disiplinlerarası öğretim yaklaşımına yönelik bu çalışmanın, bu alanda ülkemizde yapılan çalışmalara farklı bir örnek olabileceği, disiplinlerarası öğretim yaklaşımı hakkında alan yazına katkı sağlayabileceği ve araştırmanın sonuçlarının beden eğitimi ve spor öğretmenleri için önemli olabileceği düşünülmektedir.

1.5. Araştırmanın Varsayımları (Sayıtları)

- ✓ Araştırmaya katılan öğrencilerin, kullanılan tutum ölçeklerine gerçek duygu ve düşüncelerini içtenlikle yansıtacakları,
- ✓ Deney grubunun etkinliklere içtenlikle katıldığı,
- ✓ Araştırma için belirlenen ilköğretim 5. sınıf araştırma grubunun araştırmayı simgelemek bakımından yeterli olduğu,
- ✓ Araştırmada uygulanan disiplinlerarası yaklaşıma göre hazırlanan öğrenme etkinlikleri için alınan uzman görüşlerinin yeterli olduğu,
- ✓ Araştırmacı beden eğitimi ve spor öğretmenin her iki gruba da dersi işlerken aynı öğretim yöntem ve teknikleri kullanacağı ve her iki gruba da aynı tutum sergileyerek dersi işlediği varsayılmıştır.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

- ✓ Araştırma, 2021-2022 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Antalya ili Alanya ilçesinde bulunan iki farklı ilköğretim okulunda 5. sınıfta öğrenim gören toplam 60 öğrenci ile,
- ✓ Araştırma, 12 hafta, haftada bir gün ve iki ders saati, ders başı 40'ar dakika, disiplinlerarası etkinlikleri uygulamak üzere toplam 24 ders saati ile,
- ✓ Araştırma, disiplinlerarası yaklaşımla müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin kazanımlarının ilişkilendirilmesiyle sınırlandırılmıştır.

1.7. Tanımlar

Disipliner Yaklaşım: Ayrı ayrı derslere bağlı olarak yapılan öğretimdir (Yıldırım, 1996).

Disiplinlerarası Yaklaşım: İki veya daha fazla disiplini az veya çok bütünleştirildiği üstelik bazı değişikliklerin kaçınılmaz olduğu girişimlerdir (Stember 1991).

Tutum: Bireyin hayatındaki bir nesneye veya olguya dair taşıdığı tepki eğilimidir (İnceoğlu, 2010).

Beden Eğitimi ve Spor: Öğrencilerin eğitim öğretim gelişimlerine fiziksel aktiviteler aracılığıyla katkıda bulunan, öğrencilerin üst düzey hareket kabiliyetine ulaşmalarını sağlayan bir derstir (Çöndü, 1999).

Müzik Eğitimi: Belirlenmiş müziksel davranışların kazandırıldığı beceri geliştirme sürecidir (Say,2010).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırma için önemli olan araştırmanın temelini oluşturan kuramsal ve kavramsal bilgiler ile disiplinlerarası yaklaşım konusunda yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

2.1. Disiplinlerarası Yaklaşım Kavramı

Son dönemlerde önemi her geçen gün artan disiplinlerarası yaklaşım kavramını tanımlama işlemi esasen eskilere gitmektedir. Disiplinlerarası yaklaşımı tanımlama çabaları ilk olarak 1930’larda başlamış ve 1970-1980’lerde en yüksek seviyeye ulaşmıştır (Lattuca, 2001). Disiplinlerarası yaklaşım kavramıyla ilgili alan yazın incelemelerinde farklı tanımlar ile karşılaşilmektedir. Apostel (1972) disiplinlerarası yaklaşım kavramını “iki veya daha çok disiplinin arasındaki ilişki” şeklinde tanımlarken. Jacobs (1989)’ da disiplinlerarası yaklaşımı bir problemin veya konunun çözümlenmesi için iki veya daha çok alanın ve yöntemin bir arada kullanılması olarak, Yıldırım (1996) ise disiplinlerarası yaklaşımı konuların belirlenen kavramların çevresinde anlamlı bir şekilde birleştirilip sunulması şeklinde açıklamıştır. Stember (1991), disiplinlerarası yaklaşımı iki veya daha fazla disiplini az veya çok bütünleştirmek üstelik bazı değişikliklerin kaçınılmaz olduğu girişimlerdir şeklinde açıklamıştır.

İşler (2004), disiplinlerarası-tematik yaklaşımı daha önceden belirlenmiş bir temayla iki veya daha çok konu alanını ilişkilendirerek bütünleştirilmesi işlemi şeklinde açıklamıştır. Coşkun ve Demirel (2010), disiplinlerarası öğretim yaklaşımını bir problemi, kavramı veya konuyu temele alarak, farklı yönlerden beceri ve bilgilerin bu kavram üzerinde birleştirilmesidir şeklinde açıklamıştır.

Perkins (1994), akt Özkök (2005), disiplinlerarası yaklaşım kavramını, “Çoklu zekâ türlerini ile dünyayı çoklu kavrama yöntemlerini temsil etmek. Matematik, sanat, sosyal bilimleri, doğa bilimleri bütünleştirmek soyut düşünme, bilişsel gelişme, yaratıcılık ve problem çözme yeteneklerini artırmaktır.” şeklinde açıklamıştır. Disiplinlerarası yaklaşım, öğrenenin farklı alanlardaki bilgileri sentezlemesine, birleştirmesine yardım eden ve kavramların aracılığı ile öğreneni analiz ve sentez düzeyinde düşünmeye sevk eden bir yaklaşımdır. Disiplinlerarası yaklaşım öğretim ortamına canlılık katma, öğrenenin

yaratıcılıklarını kullanmalarına imkân sunma ve en önemlisi öğrenenini derslere karşı ilgili olamaya isteklendiren etkili ve kalıcı öğrenmeyi sağlamak açısından son derece önem taşımaktadır (Aybek, 2001).

Disiplinlerarası yaklaşımın tanımlarını incelediğimizde farklı yorumlar yapılmasına rağmen birçok benzerlik bulunmaktadır. Lake (1994) disiplinlerarası yaklaşımın tanımlarının benzerliklerini şöyle sıralamıştır:

- ✓ Konuların bütünleştirildiğini,
- ✓ Planların önemli olduğunu,
- ✓ Ders kitaplarının dışında farklı kaynaklardan da yararlandığını,
- ✓ Kavramların birbiri ile ilişkili olduklarını,
- ✓ Konuya ait ünitelerin kullanıldığını,
- ✓ Programların esnek bir yapıda olduğunu belirtmektedir.

Yıldırım (1996)'a göre disiplinlerarası yaklaşım farklı disiplinlerin benzeyen bilgilerin ve becerilerinin bir araya toplanması olmadığını, disiplinlerarası öğretim bir ders süresince biraz matematik, biraz tarih, biraz müzik veya coğrafya işlemek de olmadığını, bu şekilde yapılan suni bir birleştirme disipliner öğretime kılıf takmak demektir. Doğru manada disiplinlerarası öğretim, öğretimin içerikler veya problemler çevresinde düzenlenmesi ve bu içeriğin veya problemin işlenmesi için çeşitli alanların bilgilerinin etkin bir biçimde birleştirilmesidir.

Güncel yaşamı disiplinlerarası yaklaşım yansıtmaktadır. Okulda çeşitli alanlarda yapılan etkinliklere katılan veya bu etkinlikleri gözlemleyen öğrencilerin farklı bir alandaki bilgi ve beceriyi diğer bir alana transferi konusunda başarılı olacağını ve bunu yaşam tecrübelerine nasıl aktarabileceğini öğrenebilmektedir (Yarımca, 2011).

Disiplinlerarası kavramı mutlak doğruya ulaşmada farklı disiplinlerin aralarında kuracakları doğru ilişkilerle disiplinlerin kendine has özellikleri ile doğruya ulaşmanın pek çok yolu olduğunu ayrıca disiplinlerarası yaklaşım bilimlerin yöntemlerinin farklı olmasına rağmen yorumlama ve düşünme yoluyla ortak alanda ifadesini sağlamaktadır (Perkins, 1994).

2.2. Disiplinlerarası Yaklaşımın Tarihi ve Felsefesi

Disiplinlerarası yaklaşımın tarihi temellerine baktığımızda programların birleştirilmesi fikrinin ilk olarak 18.yy. sonunda Alman filozof Johann Friedrich Herbart isimli Alman filozofun adını verdiği akımla başlamış Herbart tematik ilk olarak disiplinlerin ortak bir konu çevresinde birleştirilmesi düşüncesini dile getirmiştir Drake ve Burns (2004).

Kilpatrick (1926)'nın proje tabanlı programlarında, ilk kez konuların bütünleştirilmesine değinilmiş. Bu sebeple çeşitli disiplinleri birleştiren programların alt yapısı proje temelli programlara dayandırılmaktadır. Bütüncül yaklaşım 1930-1940'lı yıllarda Amerika Birleşik Devletleri'nde desteklenmiştir. Öğrencilerin ihtiyaçları, ilgileri günlük yaşamla birleştirerek bütünleşmiş bir öğrenme sağlanmıştır (Klein, 1996). Disiplinlerarası öğretim yaklaşımının 1960-1970'li yıllarda, Amerikan yükseköğretimin de arttığı görülmüştür (Ciabocchi, 2006). OECD merkezi "I. Uluslararası Disiplinlerarası Etkinlik Taramasını" 1960'lı yıllarında düzenlemiştir. Asıl eğilimde 1980'li yıllarda olmuştur (Klein, 1996). ABD başta olmak üzere çeşitli ülkelerde örnek uygulamalar yapılmıştır (Novacek, 2007).

Disiplinlerarası yaklaşım Türkiye'de eğitim sistemine ilk olarak "Köy Enstitülerinin" 1940'lı yıllarda kurulmasıyla girmiştir. Köy Enstitülerinin kapanması ile arka planda kalmış, tekrar gündeme gelmesi 2004 yılında öğretim programlarının yapılandırmacı yaklaşımı benimsemesi ile gerçekleşmiştir. Fakat disiplinlerin birleşip bir temanın altında işlenmesi programda yer almıyor (Yıldırım,1996).

Varoluşçuluk, faydacılık, ilerlemecilik disiplinlerarası yaklaşımın felsefi temeli olarak görülmektedirler. Gündelik yaşama fayda sağlayan öğrenmeyi önemseyen faydacılık felsefesi, disiplinlerarası yaklaşımın günlük yaşamla ilişkisel boyutunu, bireyin tercihlerinin ve deneyimlerinin hayatını şekillendirmedeki değerini bilen varoluşçu felsefe, disiplinlerarası yaklaşımın bireye birden fazla tercih veren ve karar alma yetisini geliştirmeyi, bireyin değişen hayata uyumlu olabilmesini öne çıkaran ilerlemecilik felsefesi disiplinlerarası yaklaşımın çok yönlü ve esnek yönünün dayandığı felsefi fikirlerdir (Sarı ve Önkal, 2007; Fllis ve Fouts, 2001).

2.3. Disiplinlerarası Yaklaşımın Kuramsal Dayanağı

Disiplinlerarası yaklaşım Dewey'in çocuk merkezli öğrenmede deneyime ve yaratıcılığa odaklanan ilerlemeci eğitim felsefesiyle Piaget'in bireyin tecrübeleriyle bilgisini oluşturduğu yapılandırmacılık kuramına dayanmaktadır (Head, 1997).

Dewey, okulla gerçek yaşamı bütünleştirdiği çocuk merkezli yaklaşımda çocukların tecrübelerinin daha anlamlı olabileceğini ileri sürmüştür (McKenna, 2007).

Birey çevresiyle sürekli ilişki halinde olduğu için çalıştığı disiplinleri de tecrübeleriyle birleştirilerek ilişkili duruma gelmelidir. Çocuğun okul hayatında karşısına çıkan problemler gündelik yaşamdaki problemleri de içermelidir. Ayrıca bu problemlerin çözümü öğrenmeye de destek olmalıdır. Bu durum disiplinlerarası yaklaşımın bireyin gerçek yaşamla okul arasında bağ kurması ilkesini desteklemektedir.

Yapılandırmacılık teorisinde Piaget birey ön bilgileriyle yaşantı sonucu edindiği bilgileri ilişkilendirdiğinde bilgiyi oluşturabildiğini belirtmektedir. Birey, sahip olduğu ön bilgileri mevcut duruma entegre etmeli, yeni bilgiler ile ön bilgileri arasında ilişki kurarak kendi bilgisini oluşturmaktadır. Piaget bireyde var olan şemaların bilginin işlenmesini ve birbirine bağlı parçalar olduğu, bilişsel gelişimin bireyin çevresiyle kurduğu ilişkide özümseme ve uyumsama yöntemleriyle gerçekleşmektedir. Disiplinlerarası yaklaşımda da öğrenme yaşantılarının öğrencilere yeni şemalar kazandırması veya oluşan şemaları yorumlayabilmeleri önemlidir (Roberts, Kellough, 2000).

Disiplinlerarası yaklaşıma temel oluşturan kuramlardan bir tanesi de Gardner'in "Çoklu Zekâ" kuramıdır. Bu kurama da bireyin sahip olduğu zekâ tipini tespit etmek ve o zekâ tipine göre eğitim verilmelidir. Sonuç olarak disiplinlerarası yaklaşım çoklu zekâ kuramına ve yapılandırmacılık teorisine dayanmaktadır (Coşkun, 2009).

2.4. Disipliner ve Disiplinlerarası Yaklaşımların Karşılaştırılması

Disipliner yaklaşımda bir konuya bakış açısı disiplinlerarası yaklaşıma oranla daha dar ve bütünleştirme söz konusu değildir. Disiplinlerarası yaklaşım karışık veya çok geniş bir konuyu sadece bir disiplinle açıklanmayacağı durumlarda ortaya çıkmaktadır (Newell, 1998).

Disiplinlerarası yaklaşımda disipliner yaklaşımda olan öğrenilen bilgilerin bir süre sonra anlamsızlaşması, günlük hayattan uzak olması, beceri ve bilgilerin soyutluluğu uygulamadaki zorluklar gibi sorunlar çıkmamaktadır (Yıldırım, 1996).

Disiplinlerarası yaklaşım sorunları veya konular başlama noktası olarak ele alır, disipliner yaklaşım ise konuların bir disiplin içerisinde verilmesi ile ilgilenir. Birleştirilmek için seçilen konular bireyin meraklanmasını ve hatta kafasının karışmasına neden olur. Bireyin

olayları çeşitli boyutlarda düşünmelerini ve yeni bir şeyler bulmaları için güdüler (Kepenekçi Karaman, 2000).

Disiplinlerarası yaklaşım öğretmenin farklı dersleri geniş bir çalışma ortamında sunmasına olanak sağlar. Disipliner yaklaşımda ise sadece bir alanda aktarım yapılmaktadır.

Disiplinlerarası yaklaşım kişilikleri kavrama ve anlama kabiliyetleri birbirinden farklı öğrencilerin eğitiminde farklı teknikler kullanılmasına imkân sağlamaktadır. Disipliner yaklaşımda ise tek bir tip eğitim yöntemiyle öğrenme yapılmaktadır (Cone ve vd.,1998).

2.5. Disiplinlerarası Yaklaşım Neden Tercih Edilmektedir?

Disiplinlerarası yaklaşımın tercih edilmesinde birden çok etken bulunmaktadır. Bunlara baktığımızda birincisi insanın psikolojik olarak dünyayı anlamlandırmasıyla alakalıdır. İnsanlar çoğunlukla dünyayı bütün bir halde anlamlandırmak yönelimindedirler. (Yıldırım, 1996; Lucas (1981)tan). Disiplinlerarası yaklaşımda çeşitli disiplinlerin bir arada etkili kullanılması öğretme ve öğrenmede başarılı bir yaklaşım oluşturmaktadır. Çeşitli alanlara ait yöntemlerin belli bir konuya yoğunlaşarak doğru çözümün tek seçenekten ibaret olmadığını, deneysel olarak çözüme ulaşmak için farklı yolların bulunabileceği görülmektedir (İşler, 2004). Gündelik hayatta sorulan sorular ile alınan cevaplar genel olarak birden çok disiplinin konu alanına girer. Başka bir sebep ise değişen ve gelişen dünyada gün geçtikçe yeni alanların ortaya çıkmasıdır. Günümüzde eğitimde de yeni alanlar gelişmesi; cinsellik eğitimi, teknoloji eğitimi, ekonomi eğitimi, çevre eğitimi, sosyolojisi eğitimi ve benzeri dersler iki veya daha çok disiplini içine aldıklarından disiplinler üstü sayılabilirler. Disipliner yaklaşımdaki dar bakış açısıyla yeni gelişmekte olan bu alanları araştırmak ve öğretmek pek mümkün olmamakta. Bu doğrultuda disiplinlerarası yaklaşım çağın gerekliliği olmaktadır. Farklı disiplinlerden öğrendiği beceri ve bilgiler çerçevesinde dünyayı anlayabilmek bilgileri anlamlandırmak ve bunların üzerine düşünebilme yeteneğinin gelişebilmesi için önemli olmaktadır (Yıldırım, 1996).

2.6. Disiplinlerarası Yaklaşımın Özellikleri

Disiplinlerarası yaklaşımda öğretmen her şeyi bilen değil kaynak kişidir. Öğrenmenin merkezinde öğrenci vardır. Bu yaklaşımda öğrenci nasıl düşüneceğini, nasıl öğreneceğini ve nasıl davranması gerektiğini öğrenmektedir. Disiplinlerarası yaklaşımda öğretmen ders işlenişi hakkında bir karar alırken, çeşitli alanlarda uzmanların deneyim ve önerilerinden yararlanmaktadır. Ders kitaplarının dışında dersle ilgili farklı araç gereç ve kaynaklar bulmaya

çalışır, öğrencileri de farklı araç gereç ve kaynaklar bulmaya yönlendirir ve onların bireysel olarak araştırma yapmalarına yardım eder (Kepenekci-Karaman, 2000).

Disiplinlerarası yaklaşımda birden çok öğretim yöntem, teknik ve stratejiye yer verilmesinin temelinde konunun birden çok disiplinle ilişkilendirilmesi bulunmaktadır. Öğrenme-öğretme etkinliklerin grup halinde ve bireysel olarak yapılması gerekir. Buradaki hedef en iyi şartları oluşturmak ve tüm alanların etkinliklerini desteklemektir. Bu koşulların yerine getirilmesi öğrenme-öğretme sürecini tam öğrenme, çoklu zekâ, problem çözme, iş birlikli öğrenme, strateji yöntem ve modellerine uygun yapılanmasını gerektirir (Duman ve Aybek, 2003).

Disiplinlerarası yaklaşımda birden fazla çözüm yolu sunulması öğrenilenleri anlamlandırmaktadır. Disiplinlerarası yaklaşımın farklı disiplinleri kapsaması farklı disiplinlerdeki öğrenmelerin etkileşim halinde olması disiplinleri geliştirir ve bir bütün haline getirir (Arslantaş, 2006; Cone ve vd., 1998).

Disiplinlerarası yaklaşım öğrenendeki bilişsel gelişime dikkat etmesi bu yaklaşımın önemli bir özelliğidir. Küçük yaş gurubundaki çocukların neden-sonuç ilişkisini kavramada zorlanmaları nedeniyle bu yaklaşımla çocukların eğitiminde hedeflerin somut konulması çalışılmaktadır (Kepenekci-Karaman, 2000).

2.7. Disiplinlerarası Yaklaşımın Yararları

Disiplinlerarası öğretim yaklaşımı öğrencileri geliştirirken öğretmenlere de gelişme fırsatı vermektedir. Öğretmenler görüşlerini ifade edebilmekte, diğer öğretmen ve öğrencilerle iş birliği yapabilmektedir. Bunun neticesinde çoğu eğitim kademelerinde ağırlıklı olarak ilköğretim kademesindeki öğretmenler sosyal bilgiler, hayat bilgisi, fen bilgisi derslerinde diğer öğretmenler ve öğrencilerle iş birliğinde bulunarak konuların öğrenciler için kalıcı ve anlamlı olmasını sağlayabilirler (Duman ve Aybek, 2003). Disiplinlerarası öğretim yaklaşımı öğrenene daha geniş bir bakış açısı ile bakmayı ve çok yönlü düşünebilmeyi kazandırır. Bu tür yetiler öğrenenin kendisini gelişime açmasını, öğrendiklerini gündelik yaşantısında kullanmasını ve kendi başına karar alabilen bireyler yetişmesi için önemli olmaktadır (Yıldırım, 1996).

Krongh (1995), Barab ve Landa'dan (1997) disiplinlerarası yaklaşım programının yararları şu şekilde özetlemiştir:

- ✓ Disiplinlerarası programlar disiplinlerin hedefleri arasındaki bağlantıların ayrıntılı olmasını ve hedefler konusunda esneklik şansı verir.
- ✓ Geri planda kalan, ihmal edilen disiplinler öne çıkartılır.
- ✓ Öğrencilerin ilgisini çekmeyen ve öğrencilerin kavramada zorlandıkları konularda öğretmen farklı disiplinlerin etkinlikleriyle konunun ilgi çekici olmasını sağlar ve kavranma düzeyini artıracak hale getirebilir.
- ✓ Disiplinlerarası programlarda içeriğin sistemli bir şekilde verilmesi öğrenmenin daha etkili ve anlamlı olmasını sağlar.
- ✓ Çok fazla tekrar olmadığı için zaman daha verimli kullanılır.
- ✓ Disiplinlerarası programlar öğretmenin kendisini geliştirmesine olanak sağlar. Öğretmenin program tasarlamasına ve geliştirmesine imkânı sunar.
- ✓ Öğretmenin sınıf kontrolündeki etkinliği artar. Öğretmenin kendisine hedef koymasını ve kendisini değerlendirme imkânı sunar.
- ✓ Farklı disiplinlerdeki öğretmenlerle iş birliği yapma olanağı verir.
- ✓ Öğrenciler doğal öğrenme ortamı oluşturur. Öğrencilere iş birliği yaparak ya da bağımsız olarak araştırma yapmalarına imkânı verir (Akt, Turna, 2010).

2.8. Disiplinlerarası Yaklaşımın Sınırlılıkları

Disiplinlerarası öğretim yaklaşımına uyabilecek kapsamdaki programların hazırlanması zor bir süreçtir. Farklı disiplinleri bir tema etrafında birleştirirken, birleştirilen disiplinlerin bilgi ve becerilerinin öğretiminde asıl temadan uzaklaşılabilir. Bu sonuç seçilen temanın öğrenciler tarafından kavranmasına engel oluşturabilmektedir (Bolat ve Karakuş, 2017). Disiplinlerarası yaklaşımın felsefesine, uygulamadaki ilkelerine, teorik alt yapısına uyan bilgi ve beceriye sahip olmayan öğretmenler uygulamada zorluk oluşturan konular arasında sayılmalıdır. Disiplinlerarası yaklaşımın uygulanabilmesi için farklı materyaller hazırlanmalıdır. Disiplinlerarası yaklaşımın değerlendirilme kısmında zorluklar yaşanabilir. Kazanımların nasıl ölçüleceği net olmalıdır (Yıldırım, 1996).

Klein (1990), disiplinlerarası yaklaşımda bir disipline ait bilgilerin başka bir disiplinin içinde uygulanması sürecinde oluşabilecek problemleri açıklamıştır:

- ✓ Birleştirilen bilgilerin gerçek anlamından kayması ve yanlış anlaşılması
- ✓ Konunun dışındaki verilerden, kavramlardan, yöntemlerden, teorilerden yararlanılması
- ✓ Güncel olmayan konuların tercih edilmesi

- ✓ Başka disiplinlere şüphe ile yaklaşılması
- ✓ Yalnızca bir teoride veya bakış açısında diretilmesi
- ✓ Aykırı olan kanıt, test ve açıklamaların görmezden gelinmesi

2.9. Disiplinleri Birleştirme Yöntemleri

Eğitimde konu alanları ile disiplinlerin bütünleştirilmesini hedefleyen birçok yaklaşım bulunmaktadır. Bu yaklaşımlar disiplinleri bir araya getirme özelliklerine göre isimlendirilmektedirler. Yaklaşımların net çizgilerle ayrıştırılması pek muhtemel değilse de yaklaşımların öne çıkan özellikleri aşağıda belirtilmiştir (Coşkun, 2009).

2.9.1. Çok Disiplinli Yaklaşım (Multidisciplinary)

Çok disiplinli yaklaşım birkaç disiplinin bütünleştirme olmadan bir konu üzerine odaklanması şeklinde tanımlanabilir (Piaget, 1972; Meeth, 1978). Bu yöntemde, farklı disiplinlerin öğretmenleri ortak bir temada bir araya gelseler de genellikle öğretimi ayrı bir şekilde yapmaktadırlar (Grady, 1994). Örneğin, bir hız problemlerinin matematik ile fen bilimleri derslerinde ayrı bir şekilde işlenmesi lakin kendi aralarında veya diğer disiplinlerle olan bir ilişkilendirmeye bağlantının olmamasıdır (Coşkun, 2009).

2.9.2. Çapraz Disiplinli Yaklaşım (Crossdisciplinary)

Çapraz disiplinli yaklaşım bir disipline başka bir disiplinin bakış açısı ile bakmaktır. Buna matematik tarihi ile müzik fiziği, örnek olarak gösterilebilir (Meeth, 1978). Çapraz disiplinli yaklaşımda disiplinlerarasındaki etkileşim genişliğine ve derinlemesine şeklinde kapsayıcıdır. Çapraz disiplinli yaklaşımda disiplinlerden biri diğerinin üstünlüğü kabul eder. Bu yaklaşımda ikinci disiplin pasif durumdadır.

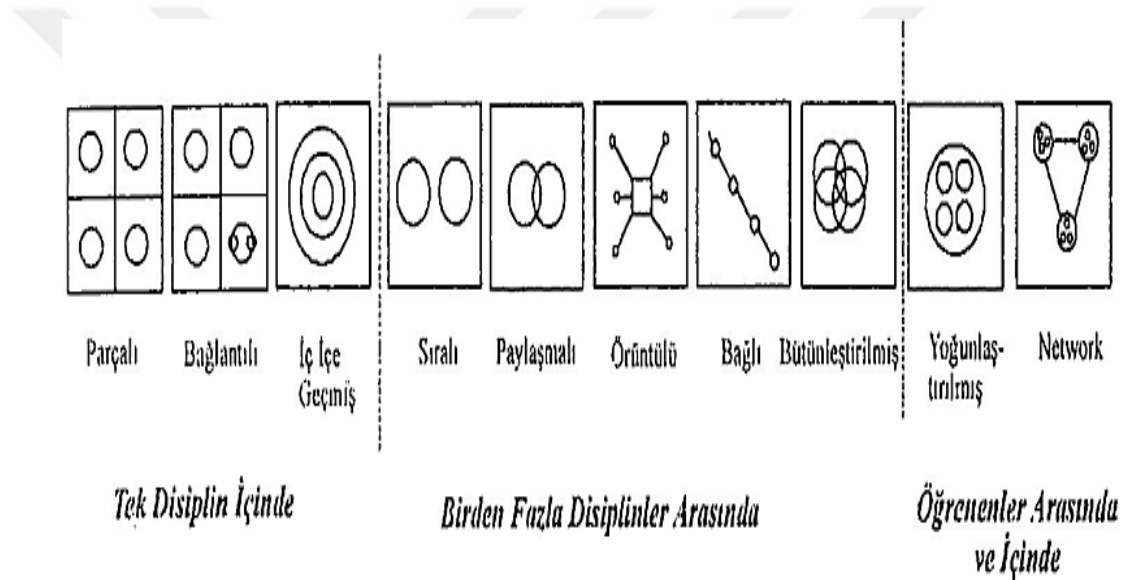
2.9.3. Disiplinler Ötesi Yaklaşım (Transdisciplinary)

Disiplinler ötesi yaklaşım, birkaç disiplini aşip veya enlemesine kesip, rastgele bir disiplinin ilerisine geçen konularla uğraşılmasıdır (Aktan, 2007; Gür (2003). Disiplinlerin kapsamının ilerisinde olan bir problemi birkaç disiplinin bilgileri ile açıklamaya çalışmaktır (Bolat ve Karakuş, 2017). Disiplinler ötesindeki “ötesi” sözcüğü tüm alanların sınırlarının kaldırılarak bu alanların ötesine geçmeyi belirtmektedir. Amaç ise gerekli olan bilgi bütünlüğünü sağlayarak bir görüş birliğine ulaşmak ve gelecek dünyayı anlamaktır (Nicolescu, 2000). Disiplinler ötesi yaklaşımı: “Disiplinlerin kavramsal çerçevelerinin çizilmesi ve tekil

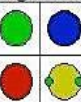
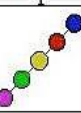
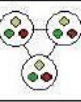
alanların yetersiz görüş açılarının genişletilmesi” şeklinde tanımlamıştır. Farklı bir ifadeyle bir disiplinin içindeki farklı olan bütün parçaların tek tek disiplinler ötesi yaklaşımla incelenmesi, disiplinler ötesi yaklaşım bir bütüncül yaklaşımdır. Yöneylem araştırması, çevresel psikoloji, keşmekeş kuramı disiplinler ötesi yaklaşım örnekleridir (Baykal, 2004; Nicolescu, 2000)

2.10. Disiplinlerarası Yaklaşım Modelleri

Fogarty (1991) disiplinlerarası birleştirme için on farklı model önermiştir. Fogarty, programın sadece bir disiplinin içinde, programın iki ya da daha fazla disiplinin arasında, öğrenmelerin arasında ve öğrenmelerin içinde olmak üzere üç temel bütünlüştirmeden söz etmektedir.

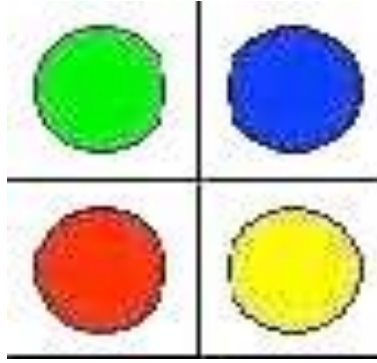

Şekil 1. Disiplinlerarası Yaklaşım Modelleri (Fogarty, 1991)

İSİM	AÇIKLAMA	AVANTAJI	DEZAVANTAJI
Parçalanmış 	Disiplinleri böler ve parçalara ayırır.	Bir disiplinin açık ve sağduyulu görünüşünü verir.	Bağlantılar öğrenci için açık hale getirilmiştir; öğrenmede daha az transfer
Bağlanmış 	Bir disiplin içindeki konular birbiriyle bağlanmıştır.	Bir disiplin içerisindeki temel kavramlar fikirlerin gözden geçirilmesi, tekrardan kavramlaştırılması ve sindirilmesi için birleştirilir.	Disiplinler alakalı değildir; içeriğe odaklanma disiplin içerisinde kalır.
Yuvalanmış 	Sosyal, düşünme ve içerik becerileri bir konu alanına hedeflenmiştir.	Zenginleştirilmiş ve çoğaltılmış öğrenme için farklı alanlara bir anda dikkat edilmesini sağlar.	Öğrencilerin aklı karışabilir ve dersin veya aktivitenin ana kavramlarını gözden kaçırabilirler.
Ardışık 	Konular birbirinden ayrı da olsa benzer fikirler öğretilir.	İçerik alanları arasındaki öğrenme transferi kolaylaştırır.	Öğretmenlerin ardışık müfredatlarda özerkliklerinin azalmasıyla devamlı işbirliği ve esneklik gerektirir.
Paylaşımlı 	İki farklı disipline odaklanmış paylaşılan içeriklerin, becerilerin veya davranışların takım planlaması ve/veya öğretimi.	Farklı öğretim deneyimleri paylaşılır; iki öğretmenin işbirliği yapması daha kolaydır.	Zamana, esnekliğe, uzlaşmaya ve üstlenmeye gereksinim duyar.
Ağ 	Konu odaklı öğretim. Farklı birçok disiplinin öğretiminde taban olarak bir konunun kullanılması.	Öğrencileri motive eder; farklı fikirlerin arasında bağlantı olduğunu öğrenciler tarafından görülmesini sağlar.	Konu akılcıca ve dikkatlice, içerikle alakalı, anlamlı ve katı olmalıdır.
İp 	Disiplinler arasındaki düşünme becerileri, sosyal beceriler, çoklu zeka ve çalışma becerileri ip gibi sıralanmıştır.	Öğrenciler nasıl öğrendiklerini öğrenirler; sonraki öğrenme transferlerini kolaylaştırırlar.	Disiplinler ayrı kalır.
Bütünleşmiş 	Farklı disiplinlerin üst üste binmiş önceliklerinin ortak beceriler, konular ve davranışlar olarak incelenmesi.	Öğrenciler, farklı disiplinlerin birbirleri arasındaki bağlantılarının ve ilişkilerinin görülmesi konusunda heveslendirilir ve bu konuda motive edilir.	Ortak planlama ve öğretim zamanı gerektiren bölüm içi takımlara ihtiyaç duyar.
Daldırılmış 	Öğrenci, bir alandaki ilgisi ile tüm konu odaklı yöntemleri kendisi birleştirir.	Konuların birleştirilmesi öğrenci tarafından yapılır ve entegrasyon öğrencinin içindedir.	Öğrencinin odaklanmasını daraltabilir.
Şebeke 	Öğrenci, seçtiği şebeke, uzman ve kaynakları kendisi, birleştirme süreci için seçer.	Öğrenciyi yeni bilgiler, beceriler veya kavramlar ile uyarır, bu yüzden hareketli ve canlıdır.	Öğrenci çok dar bir alana yayılarak harcanan enerjinin verimsiz olmasına yol açabilir.

Şekil 2. Disiplinlerarası Yaklaşım Modelleri Özeti (Fogarty, 1991)

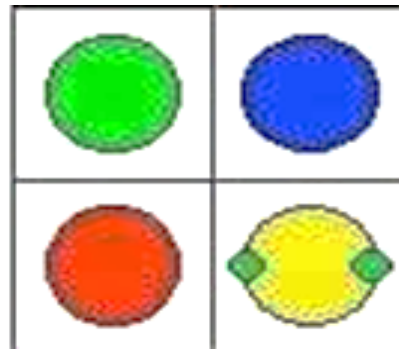
2.10.1. Parçalanmış (Parçalı) Model

Şekil 3. Parçalanmış (Parçalı) Model (Fogarty, 1991)

Geleneksel yöntemlerden biri olan parçalı model disiplinleri ayrı ve birbirinden bağımsız olarak kabul ettirmeye amaçlayan bir modeldir. Odaklanma sadece bir disiplinin üzerindedir. Diğer disiplinlerin aralarındaki ilişkiler dolaylı bir şekilde gösterilmektedir. Kabul ettiği temel alanlar matematik, edebiyat, fen bilimleri ve sosyal bilimlerdir. Bunlar kendi içlerinde ya da dışında bir bütün olarak kabul edilir. Bu yöntem öğretmenlere kendi aralarındaki program önceliklerini belirleme imkânı verir.

2.10.2. Bağlanmış (Bağlantılı) Model

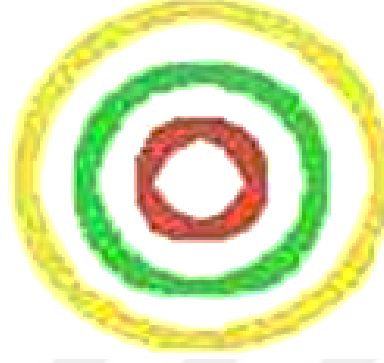

Şekil 3. Bağlanmış (Bağlantılı) Model (Fogarty, 1991)

Açık bir şekilde bütünleştirme yapılan bir modeldir. Bir disiplinin ayrıntılarının, inceliklerinin ve bağlantılarının birleştirilmesine imkân sağlar. Disiplinler ayrı olsa da bütün konu alanları içinde kesin bağlantılar oluşturmaya odaklanılır. Bu modelin kilit noktası, öğrencilerin bağlantıları kendiliğinden anlayacağını farz etmekten ziyade belirli bir disiplinin içinde fikirleri birleştirebilmek için önlem alma çabasıdır. Örneğin bir fen bilgisi öğretmeni astronomi ve jeoloji ünitelerini, ünitelerin evrimsel doğalarına vurgu yaparak ilişkilendirebilir.

Bu ünitelerin arasındaki benzerlik, üniteleri işlerken öğrenciler için örgütleyici olur. Öğretmenler öğrencilerin konu alanları arasında açık bağlantılar kurarak ilişkilendirmeler yapmaları için yardımcı olurlar.

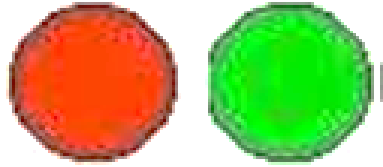
2.10.3. Yuvalanmış (İç İçe Geçmiş) Model

Şekil 4. Yuvalanmış (İç İçe Geçmiş) Model (Fogarty, 1991)

Bu model eğitim programına geniş bir bakış açısı ile bakarak bir dersin birden çok boyutunu hedefler ve doğal birleştirmelerden yararlanır.

2.10.4. Ardışık (Sıralı) Model

Şekil 5. Ardışık (Sıralı) Model (Fogarty, 1991)

Ardışık (Sıralı) modelde konular ve üniteler ayrı ayrı öğretilse de konular ve üniteler ilişkili oldukları kavramların geniş bir çatı oluşturulabilmesi için tekrar düzenlenerek dizilmişlerdir. Öğretmenler benzer üniteler arasında bağlantı kurabilsin diye konuları düzenleyebilirler. Örneğin matematik dersindeki borsa konusunu tarihteki borsanın çöküşüyle birlikte işleyebilir.

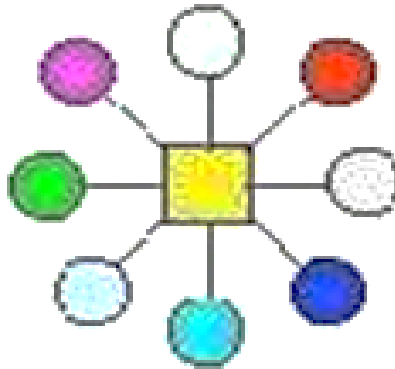
2.10.5. Paylaşımlı Model

Şekil 6. Paylaşımlı Model (Fogarty, 1991)

Bağımsız olan iki farklı disiplinin ortak oldukları bir noktada birleşmesine imkân verir. Farklı iki disiplinin öğretmenleri konuyu ortak fikirler, kavramlar ve beceriler üstüne yoğunlaştırarak öğrenmeyi sağlarlar. Model iki ortaklıdır, öğretmenler ünite planlaması çerçevesinde ortak kavramlara, konulara ve becerilere odaklanır. Örneğin ilköğretim birinci kademedeki bir öğretmen fen bilimleri dersinde basit makineler ünitesini, sosyal bilgiler dersinde sanayi devrimi ünitesini bir noktada bütünleştirerek işleyebilmektedir.

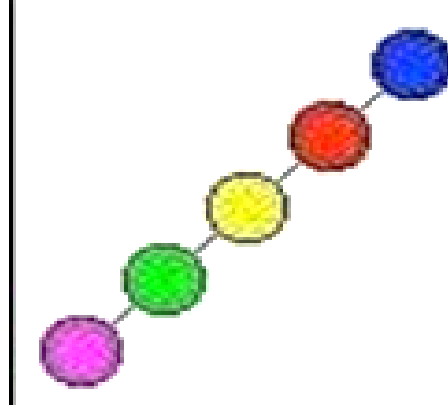
2.10.6. Ağ (Örüntülü) Model

Şekil 7. Ağ (Örüntülü) Model (Fogarty, 1991)

Disiplinlerin benzerliklerinin üzerinde durur konuyu bütünleştirmek için genellikle temalar kullanılır. Temalar farklı konulardan kültürler, çevreler, keşifler, buluşlar, sistemler, etkileşimler gibi alanlardan oluşturulabilir. Örneğin icatlar konusu, fen bilimleri dersinde basit makineler öğretilirken Türkçe dersinde okuma parçalarında ve kompozisyon yazmada ele alınabilir.

2.10.7. İp (Bağlı) Model

Şekil 8. İp (Bağlı) Model (Fogarty, 1991)

Bağlı model ders çalışma becerisini, düşünme becerisini, sosyal becerileri, grafik düzenlemelerini ve öğrenmedeki çoklu bilişsel yaklaşımı tüm disiplinlerde birbirlerine bağlamaktadır. Bu model tüm konuların içeriklerinin yerini almaktadır. Örneğin “Öngörü” gündelik konularda kestirimde bulunmada, romanda ise çıkarsamada kullanılan bir beceridir.

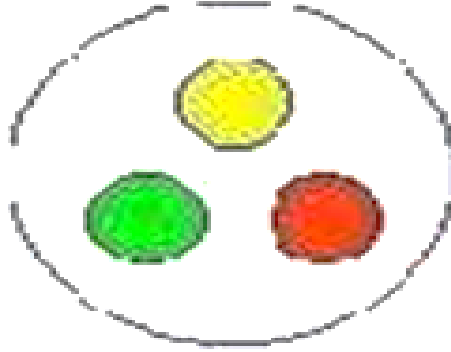
2.10.8. Bütünleştirilmiş Model

Şekil 9. Bütünleştirilmiş Model (Fogarty, 1991)

Bu modelde disiplinlerarası konular üst üste binmiş kavramlar, meydana gelen yapılar ile düzenler çerçevesi içinde tekrar tespit edilir. Model disiplinlerarası yaklaşımı kullandığında birleştirmeyi dört ana disiplindeki üst üste gelen kavramları, davranışları ve becerileri belirleyerek yapar.

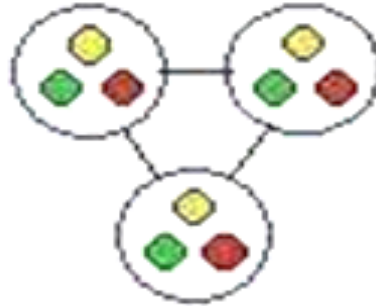
2.10.9. Daldırılmış (Yoğunlaştırılmış) Model

Şekil 10. Daldırılmış (Yoğunlaştırılmış) Model (Fogarty, 1991)

Bütünleştirmenin öğrenenlerin arasında gerçekleştiği modeldir. Dışarıdan bir müdahale yoktur veya çok azdır. Bu modele uygun tamamıyla bir araştırma alanına yoğunlaşmak isteyen mezun olmuş adaylar, doktora adayları, doktora sonrası çalışma yapacaklar bu alanı tercih ederler. Uzmanlaşma ilgi duyulan alanda yapılır.

2.10.10. Şebeke (Network) Model

Şekil 11. Şebeke (Network) Model (Fogarty, 1991)

Şebeke modelde öğrenenler bütünleştirme sürecini yönlendirmektedirler. Alanların boyutları ile güçlüklerini yalnızca öğrenenler bildikleri için uzmanlık alanlarındaki ve farklı alanların içindeki yerlere onlar ulaşabildiklerinden ihtiyaç duydukları kaynakları hedefleyebilmektedirler.

2.11. Disiplinlerarası Yaklaşımın Uygulanmasında Öğretmen Roller

Bireyin öğrenme sürecinde öğretmeni rolü çok önemlidir. Öğretmen disiplinleri birbirinden ayrı öğretiyorsa disiplinler arasında ilişkiler kurmuyorsa öğrenenler de disiplinleri

bir birbirinden bağlantısız parçalar şeklinde görür. Fakat öğretmen, disiplinlerin arasında ilişki ve bağlantı kuruyorsa yetiştirdiği öğrenciler de disiplinlerarasındaki ilişkilendirmeyi öğrenmektedir. Yapılan bir disiplinlerarası çalışmanın başarılı olmasında öğretmenin disiplinlerin arasında kurulmuş olan ilişkilerin etkinliğine inanması ve bu yaklaşıma uygun tasarlanacak programın hazırlanmasına aktif bir rol olması yapılan çalışmanın başarısı için önemlidir (Diker, 2004). Disiplinlerarası yaklaşımın başarılı olması için öğretmenlerin sahip olması gereken özellikler bulunmaktadır bunlar aşağıda sıralanmıştır.

- ✓ *Öğrenmeyi sevmek:* Disiplinlerarası yaklaşımı benimseyen öğretmenler diğer disiplinlerle iletişim kurarak güncel konuları takip ederek daha etkili temalar tasarlamaktadırlar. Bunun için diğer disiplinlerin yeniliklerine kapalı olmamaları gerekir.
- ✓ *Güncel konuları takip etmek:* Bu yaklaşımı kabullenen öğretmenler gerçek yaşam ile disiplinler arasında ilişki kurdukları için güncel konuları her zaman takip ederler (Grady, 1994).
- ✓ *Birden fazla alanda bilgiye sahip olmak:* Öğretmenin, farklı alanlarda bilgi sahibi olması alanlar arasında ilişki kurmasını kolaylaştırabilir. Disiplinlerarası ilişkilerin kurulduğu bütün konu alanlarında bilgi sahibi olması ve bu konu alanlarının etkin bir şekilde birleştirebilmesi öğrenci başarısını arttırmaktadır (Hinde, 2005). Bunun için öğretmenlerin kendi alanının dışındaki konular ile ilgili bilgili olması gereklidir.
- ✓ *İletişim etkili kurabilmek, diğer disiplinlerin öğretmenler ile iletişim halinde olmak:* Öğretmenin, disiplinlerarası temaların içeriğindeki bazı konu alanlarına hâkim olamadığı bir durum olabilmekte. Böyle bir durumda o alanın öğretmenleri ile bir araya gelerek, ortak bir çalışma zamanı belirlemesi gerekmektedir. Diğer öğretmenlerle iş birliği içinde öğretim materyallerinin, temaların, işleyişin belirlenmesi disiplinlerarası yaklaşımın ilkelerine uygun tasarımların yapılmasını kolaylaştırmaktadır (Diker, 2004).
- ✓ *Eleştirel düşünebilen ve sorgulayabilen:* Disiplinlerarası yaklaşımda konu alanlarındaki bilgilerin kavranması, anlamlandırılması ve içselleştirilmesi etkili bir ilişkilendirme yapabilmek adına önemlidir. Bunun için öğretmen ve öğrenciler eleştirel düşünmeye, disiplinler arasında ilişki kurmaya ve sorgulamaya açık olmalıdırlar.

- ✓ *Arkadaş canlısı ve öğrencileri tanıyan:* Öğrencilerin öğretmen tarafından tanınması, öğretmenin öğrencilerin seviyelerine uyan disiplinlerarası etkinlikler oluşturmasını ve öğrencilerle yararlı ilişkiler oluşturmasını kolaylaştırır (Roberts, Kellough, 2000).
- ✓ *Tema seçiminde başarılı olan:* Disiplinlerarası yaklaşımın uygulandığı öğretimde, temalar çeşitli disiplinleri içerebilmektedir. Temaların sınırlarının iyi bir şekilde belirlenmesi kavramların net bir şekilde ilişkilendirilebilmesi için gereklidir. Temalar belirlenirken öğretmen çok geniş ya da çok dar kapsamlı konuları seçmemelidir. Seçtiği temalarda konular rahatça ilişkilendirilmelidir. Esnek programlar oluşturulması konuların duruma göre sınırlarının değiştirilebilme ihtimaline göre yapılmalıdır. Öğretmenler tema seçiminde öğrencilerin seviyesini ve gelişimlerini dikkate alarak seviyelerini aşan konular seçmemeye dikkat etmelidirler (Henson, 2003).
- ✓ *Rehberlik ve yardım eden:* Geleneksel yaklaşımındaki öğretmen ile disiplinlerarası yaklaşımdaki öğretmenin rollerine baktığımızda geleneksel yaklaşımda öğretmen bilgiye sahip olan ve bilgiyi öğrenciye aktaran kişidir. Disiplinlerarası yaklaşımda öğretmenin rolü ise gündelik yaşamla alakalı temalar olabildiğinden öğretmen bu temaların uygulanabilmesine ve bilgilerin gündelik hayatla ilişkilendirilmesine imkân sağlamaktadır. Öğretmenin yaptığı yardım ve rehberlik öğrencinin kendini güven içinde hissetmesini sağlayarak materyalleri çekinmeden rahatça kullanmasına yardım eder disiplinlerarası yaklaşımda öğretmen öğrencilere öğrendikleri bilgileri uygulamalarında yardım ve rehberlik edendir (Roberts, Kellough, 2000).

2.12. Disiplinlerarası Yaklaşımda Öğrencide Olması Gereken Özellikler

Disiplinlerarası yaklaşımın ilkelerinden en önemlisi farklı disiplinlerdeki bilgi ve becerilerin etkin bir biçimde birleştirmektir. Bu program yaklaşımı öğrencilerden farklı disiplinlerin bakış açılarından konuya bakabilme, bilgiyi sorgulayabilme ve bu bilgileri problemlerin çözümünde nasıl birleştireceklerini bilmelerini ister. Bunun sonucu öğrencilerin bütünleştirme yetisinin olması, konuya farklı bakış açılarından bakması gerekmektedir.

Disiplinlerarası yaklaşım programları öğrenciden gündelik yaşam problemleri ile ilişkili temaların içindeki disiplinlerin arasında ilişki kurmalarını ister. Farklı disiplinlerin bakış açılarından temalara bakmak ve temalar arasında ilişki kurabilmek. Disiplinlere hâkim olmayı gerektirebilmektedir (Roberts, Kellough, 2000).

Disiplinlerarası yaklaşımda öğrencinin bağımsız problem çözebilme becerisine sahip olmasını gerektirir (Coşkun, 2009).

Disiplinlerarası yaklaşım öğrencinin kendisini yönlendirmesi için öğrenciden daha çok sorumluluk istemektedir. Bu nedenle öğrencinin daha çok iş birliği içinde çalışması, daha çok soru sorması ve katılımcı olması gerekir. Disiplinlerarası yaklaşımda öğrenciden grup çalışmasına istekli olması grup üyelerinin fikirlerini önemsemesi ve üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmesi beklenir (Roberts, Kellough, 2000).

2.13. Disiplinlerarası Yaklaşım İlkelerini Dikkate Alınarak Tasarım Hazırlanması

Disiplinlerarası program geliştirmede olabildiğince farklı konu alanlarına hâkim kişilerin sürecin içinde olmaları sağlanmalıdır. Aksi bir durumda geliştirilen program bir disiplinin etkisinde kalabilmekte ve bu durum verimli bir disiplinlerarası bütünleştirmeyi engelleyebilmektedir. Tasarlanan programın kapsamı belirlenen konuya göre çeşitlilik gösterebilmektedir (Yıldırım, 1996).

Disiplinlerarası program tasarımlarında, okulda okutulan farklı disiplinlerdeki ünite, ders ya da konuların (matematik, dilbilgisi, sosyal bilgiler, güzel sanatlar, fen ve teknoloji, beden eğitimi ve spor, müzik gibi) beraber düşünülmesi ve düzenlenmesidir (Duman ve Aybek, 2003).

Disiplinlerarası yaklaşıma göre hazırlanan tasarımlar genel olarak tema veya problem merkezli olması ile takım çalışmasını kapsamasına karşın tespit edilen tasarımlar, hazırlanma süreci ve aşamaları ile farklılaşmaktadır.

Jacobs ve Borland (1986) disiplinlerarası yaklaşım programı oluşturmak için dört aşamalı bir model önermektedirler. Bu modelin ilk aşaması programın geliştirileceği konunun veya temanın belirlenmesi. Konuyu belirlerken dikkat edilmesi gereken birkaç nokta bulunmaktadır. Önce seçilen konun kapsamına dikkat edilmeli konu kapsamının ne çok geniş ne çok dar olmaması gerekmektedir. Örnek olarak ülkenin konu olarak belirlenmesi konunun sınırlandırılması ve etkin bir şekilde geliştirilmesi konusunda birtakım problemler çıkarabilir. Dar kapsamlı bir konu olarak "hücre zarı" konusunun belirlenmesi konuya uygun programın geliştirilmesi için yeterli olamaz. Bunun için belirlenen konu soyut, kavramsal ve belirli bir oranda farklı konu alanlarını kapsayıcı özellikte olması gerekmektedir (Akt. Yıldırım, 1996).

İkinci aşamada ise “beyin fırtınası” süreci yaşanır bu süreçte önce (enerji, demokrasi, enflasyon, devrim, eşitlik, yönetim, çevre, iklim, ulaşım) gibi disiplinlerarası yaklaşıma uyabilecek farklı disiplinleri bütünleştirecek özellikte kavram ve konulardan biri belirlenir. Devamında belirlenen konu ile alakalı olabilecek alt konular ortaya çıkarılır. Bu alt konularla beraber ilişkili olabilecekleri disiplinler de belirlenir. Böylece belirlenen konuyu tanımlayan veya farklı açılardan incelenmesini olanaklı kılan alt konular ve ait oldukları disiplinler tespit edilmiş olur. Bu aşamada olabildiğince farklı olan kavramlar ortaya koymak ve kavramların farklı disiplinlerle ilişkisini kurmak mühimdir. Bunun için bir araya getirilen kavramlar bir sonraki aşamada sınıflandırılır. Konu ile alakalı her disiplinin programda yer alması zorunlu değildir. Konunun öğretimi sırasında önemli sayılabilecek disiplinlerin öne çıkarılması daha da önemlidir (Akt. Yıldırım,1996).

Üçüncü aşamada, tespit edilen disiplinler ve konular birbiriyle ilişkilendirilerek daha düzenli bir yapı yapılmak istenir. Bu süreçte kavramaların arasındaki benzer noktalar veya genel eğilimler tespit edilir ve soru şekline getirilir. Bu durumda çıkan bazı soruların birkaç disiplinle ilişkili olması normaldir. Bu süreç ikinci aşamadaki kavramaların ilgili olduğu sorular tanımlanana kadar devam etmektedir. Bütün kavramlar için soru sormak zorunlu değildir. Sorulan sorular birkaç kavramı içine alabilirler. Böylelikle genel seviyede belli sayıda soru üretilir. Jacobs ve Borland üretilen soru sayısının 4 ile 6 aralığında olmasını önermektedirler. Belirlenen sorular birinci aşamada tespit edilen konunun öğretiminde kullanılacak programın geliştirilmesini, içeriğini ve düzenini oluşturmaktadır (Akt. Yıldırım,1996).

Dördüncü aşamada ise programın geliştirilen sorulara uygun geliştirilmesi gerekmektedir. Programın geliştirilmesi sürecindeki kullanılan yöntemler disiplinler yaklaşımında kullanılan program geliştirme yaklaşımına benzerlik gösterir. Fakat bu aşamada sadece bir disiplin hâkim olmadığı için program geliştirmenin bütün aşamalarında seçilen konunun disiplinlerarası işlenebilmesi için ilgili olan disiplinlerin birleştirilerek bütünleştirilmesi gerekmektedir. Buradaki temel nokta ilk seçilen konudur disiplin veya disiplinler değildir (Akt. Yıldırım,1996).

Bu amaçla üçüncü aşamadaki belirlenmiş sorulara bağlı olarak programın içeriği, amaçları, uygulama yöntemleri ve değerlendirme yöntemleri belirlenmektedir. Disiplinler açısından çeşitlilik ilkesi yönünde programın öğretim teknikleri hususunda da çeşitlilik olmalı ve öğrencilerin bağımsız çalışabilmeleri için imkânlar sunulmalıdır. Böylelikle programda hem konunun öğretilmesi hem de öğrencilerin uygulaması hususunda gerekli tedbirler alınmış

olacaktır. Hem öğrencilerin hem de programın değerlendirilebilmesi için ihtiyaç duyulan yöntem ve ilkelerin tespiti doğru olur. Tespit edilen bazı yöntemler, öğrenci başarısı, öğrencilerin program için yazılı veya sözlü olarak verdiği geri dönütler ve programın dışından bir öğretmenin veya program geliştirmecinin geri bildirimleri şeklinde sıralanabilmektedir (Akt. Yıldırım,1996).

Daha sonra Jacobs (2004) yaptığı çalışmalarla disiplinlerarası yaklaşıma göre yapılan program modelinde basamak sayısını artırarak yediye yükseltmiştir:

- ✓ *Format Seçimi*: Planlama basamağıdır. Öğretmenin öğretme ortamını düşündüğü ve öğrencilerin ihtiyaçlarının tespit edildiği basamaktır.
- ✓ *Konuyu Belirlemek*: Temelinde disiplinlerarası yaklaşım olan ünite için öğrencilerin ilgisini çekebilecek bir temanın ve ismin belirlendiği basamaktır.
- ✓ *Beyin Fırtınası*: Birbirleriyle ilişki kurulabilecek kavramların tespit edildiği aşamadır.
- ✓ *Gerekli Soruların Geliştirilmesi*: Öğrencilerin aldıkları eğitim sonucunda kazanması gereken becerilerin toplamıdır. Öğrencilerin temaların kapsadığı disiplinlerin arasında olan doğal bağlantıları görmesine yardımcı olan sorulardır.
- ✓ *Gerekli Sorularla Beceriye ve Değerlendirmeyi Birleştirmek*: Tespit edilen bilgilerin, becerilerin ve değerlendirmelerin sorularla bütünleştirildiği basamaktır.
- ✓ *Günlük Etkinliklerin Planlanması*: Öğrencilerin sahip olması beklenen becerilerin oluşması için ihtiyaç duyulan etkinliklerin planlanmasıdır. Tespit edilen etkinlerin hepsi gerekli sorularla ilişkilendirilmek zorundadırlar.
- ✓ *Son Kontrollerin Yapılması*: Bu noktaya kadar yapılan bütün basamakların tekrar gözden geçirildiği basamaktır (Akt. Aslantaş, 2012).

Unesco'nun (1986) belirlediği disiplinlerarası yaklaşıma uygun öğretim düzenlenme basamakları.

- ✓ Toplumun kültürel, sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarıyla beraber bireyin ihtiyaçlarını da analiz etmek,
- ✓ Ulusal eğitim politikasını, hedeflerini analiz etmek; geliştirilmesi gereken değerleri tespit etmek,
- ✓ Özel hedefleri tespit etmek ve tespit edilen hedefleri disiplinlerarası durumlarla ilişkilendirmek,

- ✓ Öğretilerebilecek disiplinlerarası temalar için öğretim strateji ve yöntemlerini tespit etmek ve geliştirmek,
- ✓ Araç gereçleri tespit etmek,
- ✓ Öğrencilerin değerlendirilmesi için değerlendirme formları oluşturmak,
- ✓ Programın değerlendirilmesi için bir sistem yapmak ve uygulamak,
- ✓ Öğrencilerin başarı sonuçlarına ve öğretim sürecine göre geri dönüt formu geliştirmek,
- ✓ Öğretmenler ve okul yönetimi için disiplinlerarası yaklaşım uygulanacak eğitim programını hazırlamak ve uygulamak.

Roberts ve Kellough (2000) ise disiplinlerarası öğretim tasarımına uygun temaların oluşturulması için yedi aşama belirtmiştir:

- ✓ *Konu ya da temanın belirlenmesi:* Genel bir konu ya da tema belirlenir ve belirlenen tema isimlendirilir. Disiplinlerarası yaklaşıma uyan konu ya da temalar, öğrenciler, tema ve konuların ilişkili olduğu disiplinlerin öğretmenleriyle birlikte tespit edilmelidir.
- ✓ *Gözden geçirilmesi:* Temanın içeriği, amaçları ve temadaki kavramlar belirlenir. Belirlenen tema ile ilgili bütün disiplinlerin ilişkili olan konuların kazanımları tespit edilir. İlerideki aşamalarda ihtiyaç duyulursa seçilen öğelere değiştirme veya ekleme yapılabilir.
- ✓ *Eğitim kaynaklarının belirlenmesi:* Belirlenen temanın işlenmesi için uygun eğitim kaynakları bu aşamada belirlenir. Teknolojik kaynaklar disiplinlerarası yaklaşıma uygunsa seçilebilirler.
- ✓ *Temanın organize edilmesi:* Belirlenen konu veya temanın düzenlendiği, gereken soruların yazıldığı ve ilişkili kapasitenin (deney yapma, resim yapma, değerlendirme, gözlem, dinleme vb.) tespit edildiği aşamadır. Tespit edilen etkinliklerin dersin başında öğrencinin dikkatini çekmek için ya da süreç içerisinde kullanılabilir.
- ✓ *Sınıf ortamının düzenlenmesi:* Bu aşamada sınıf ortamı disiplinlerarası yaklaşıma uygun ve öğrencinin dikkatini çekebilecek bir şekilde düzenlenmektedir. Düzenlenen sınıf geleneksel sınıf ortamlara oranla öğrencilere daha çok öğrenebilme imkânı sunmalıdır.
- ✓ *Ünite finali, kapanış etkinliğinin belirlenmesi:* Bu aşamada öğrencilerin durumuna uyarsa kapanış için etkinlik düzenlenebilir. Öğrencilerin öğrendiklerini özetleyerek

diğer öğrencilerle veya toplumdaki insanlarla paylaşması sağlanabilir. Bu yazılı veya sözlü olarak yapılabilir.

- ✓ *Değerlendirmenin belirlenmesi:* Tanımlayıcı, biçimlendirici ve sonuç değerlendirmesinin yapılabildiği aşamadır. En başta yapılan tanımlayıcı değerlendirme öğrencinin ne bildiğini, süreçte yapılan biçimlendirici değerlendirme öğrencilerin ne yaptıklarını, sürecin sonunda yapılan sonuç değerlendirmesi ise öğrencilerin ne öğrendikleri ilgili bilgi edinilir.

Disiplinlerarası yaklaşım modeline uygun tasarımların hazırlanma süreçleri incelendiğinde genel ve kapsayıcı bir sürecin olmadığı görülmektedir. Bu yaklaşıma uygun tasarım hazırlama sürecinde belirlenen basamaklar isteklere ve ihtiyaçlara göre olabilirler. Uygulanan yöntem ayrıca bütünleştirme, birleştirme seviyesine ve belirlenen birleştirme modeline göre farklılık gösterebilmektedir. Fakat deneyim ve tasarımlar, birtakım prensiplerin ve genel çizgilerin saptanmasına imkân sağlayabilmektedir (Mathison, Freeman, 1997).

2.14. Tutum

Tutumla ilgili bilimsel incelemeler 19. yy. da başlamaktadır. Latince kökenli olan tutum Latince “harekete hazır” şeklinde tanımlanmıştır. Tutum bir davranış değildir davranışın ön koşuludur (Ünal ve İlter, 2010). Tutumla ilgili pek çok tanım ile karşılaşılmaktadır. Tanımlar az veya çok farklılık içerse de her tanım tutumun farklı bir yönünü vurgulamaktadır. Tutumun genel olarak anlamı bireyin çevresinde olan herhangi nesne veya bir olguya dair sahip olduğu tepki yönelimini belirtmektir. Başka bir ifadeyle bireyin karşılaştığı bir duruma, olaya veya olguya karşı göstermesi beklenen muhtemel davranış biçimi şeklinde tanımlana bilinir. (İnceoğlu, 2010).

Allport (1935) tutumu “Yaşantı ve deneyimler sonucunda oluşmakta olan, ilgili bütün objeler ve olaylara karşı bireyin hareketlerin üstünde yönlendirici veya etkin bir etki gücünde olan duygusal ve zihinsel bir hazır olma durumudur.” şeklinde tanımlamıştır. (Akt: Hardalaç ve Akyüz, 2021).

Tutum “psikolojik bir objeye yöneltilebilen pozitif veya negatif yönlü olabilen bir yoğunluk sıralaması ve derecelemesidir.” Diğer bir tanımda ise “Yaşantılar ve deneyim sonucu oluşan ve ilişkili olan bütün objelere karşı kişinin davranışlarında yönlendirici ya da sürekli bir etkileme kuvvetine sahip olan duygusal ve zihinsel hazır olma durumudur.” şeklinde tanımlanmıştır (Tavşancıl, 2002). Tutum kavramına yönelik tanımların her biri ayrı bir kurama

dayanmaktadır. Tutum kavramı için yapılan tanımlardan en çok kabul gören tanımlardan biri şöyledir. “Tutum kavramı, bireye yönlendirilen, onun psikolojik bir obje ile ilgili düşüncelerini, duygularını ve hatta davranışlarını düzenli bir şekilde oluşturan temel bir eğilimdir.” (Kağıtçıbaşı, 2010). Tutum gözle görülür bir davranış olmaktan çok davranışın sebeplerinden biridir (Ryan ve Deci, 2000, Akt: Doğan, 2021).

2.15. Tutumu Oluşturan Ögeler

Tutumun oluşturan ögeler genellikle üç başlıkta ele alınmıştır. Bu ögeler bilişsel, duyuşsal ve davranışsal şeklinde kavramsallaşmıştır. Bu ögelerin arasında iç tutarlılık olduğu kabul edilmektedir. Bu doğrultuda bireyin bir konuya dair sahip olduğu bilgiler konuya olumlu bakmasını gerektirir ise bilişsel öge eğer birey konuya karşı olumlu ise duyuşsal öge bireyin konuya karşı sözleri veya davranışları ise davranışsal öge olur. Buradan anlaşılabacağı üzere tutum yalnızca davranış eğilim ya da duygu değildir. Tutum bir biliş-duygu-davranış eğilimi bütünleştirilmesidir (İnceoğlu, 1993).

2.15.1. Bilişsel (Düşünce) Öge

Bireylerde tutumu oluşturan nesneye, kişiye, olaya veya duruma dair sahip olunan her çeşit bilgi, inanç, deneyim ve düşünceyi kapsayan bilişsel veya zihinsel öge tutumun önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Bireydeki düşünsel süreçle bağlantılı olan, zihinsel veya düşünsel işleyişin sistemli duruma getirilmesi ve sınıflandırılması ilişkili bir ögedir. Yapılan sınıflandırmalar bireyin, farklı nesnelerle, kişilerle, durumlarla ilişkili algılarını etkilerken bir taraftan da bireyin, farklı uyarılara yönelik tepkilerinin de birbirinden farklı olmasını sağlamaktadır. Bireyin çevresindeki uyarıcılarla yaşadığı deneyimler tutumun bilişsel boyutunun kaynağıdır. Bireyin tutumun konusu olan bir kişi, durum, nesne ile ilgili bilgileri genellikle onlarla yaşadığı deneyimler sonucu elde edilmektedir (İnceoğlu, 2010). Öğrenci bir derse karşı olumlu tutum sergilerse, bu dersin fayda sağlayacağını düşünecektir ve öğrencinin düşünceleri tutumun bilişsel bölümünü oluşturacaktır (Özyalvaç 2010). Örneğin; bireyin beden eğitimi ve spor dersinin insan sağlığı için önemini kavraması (Demirhan ve Altay, 2001; Morris, 2002).

2.15.2. Duyuşsal (Duygu) Öge

Duyuşsal öge bireyin tutum nesnesine yönelik hisler oluşturmaktır (Aronson vd., 2005). Bireyin tutum nesnesine karşı olumlu veya olumsuz bir sonuca ulaşmasına etki eden

sezgi ve hislerden oluşmaktadır (Taylor vd., 2003). Duyuşsal öge, olumlu (neşe, mutluluk, tatmin, takdir) olumsuz his ve duygu (kızgınlık, korku, can sıkıntısı, pişmanlık) gibi duygular barındırır. Burada duygusal sistem çoğunlukla tepki oluşturmaktadır ve bireylerin duygusal tepkileri üzerindeki kontrolü çok azdır (Koç, 2013). Tutumun itici, şekillendirici ve sürdürülebilir olan yönünü bu boyut sağlamaktadır (Aydoğan, 2012). Örneğin bireyin beden eğitimi ve spor dersini sevip sevmemesi (Demirhan ve Altay, 2001; Morris, 2002).

2.15.3. Davranışsal (Davranış) Öge

Davranışsal öge, bireylerin tutum konusu ile ilgili eğilimini ele almaktadır (Koç, 2013). Bireylerin davranışsal eğilimleri eylemler ya da sözler ile görülmektedir. Bunlar bireylerin normları, alışkanlıkları ve tutum konusu olan nesne ile dolaylı ilişkili olan tutumların etkisi altındadır. Bu doğrultuda davranışsal ögeyi anlatırken iki tür davranışı anlatmak ve bunları birbirinden ayırmak gerekmektedir. Bunlar kuramsal (normatif) ve duygusal davranışlardır. Tutum konusunun pozitif ve negatif temelli bir olay ile ilişkilendirilmesi ile duygusal davranış meydana gelir. Tutumla ilgili üç tip davranıştan bahsedilir karşı koyma, yaklaşma, kaçınmadır. Normatif davranışın kaynağında mantığa ve akla dayalı yargılar ve ön görüşler yer alır. “Doğru davranış nedir?” şeklinde inançla ilişkilidir (İnceoğlu, 2010). Örneğin bireyin beden eğitimi ve spor dersine sürekli katılması (Demirhan ve Altay, 2001; Morris, 2002).

2.16. Beden Eğitimi ve Spor Alanında Tutum Ölçeklerinin Kullanımı

Tutumla ilgi beden eğitimi ve spor alanında farklı çalışmalar yapılmıştır. Yapılan çalışmalar bir kısmı ölçek geliştirmek için bir kısmı da ölçek kullanarak bireylerin birçok değişkene ilişkin tutumlarını belirlemeye yöneliktir. Matematik, Türkçe, sosyal bilgiler, fen bilimleri, müzik, vb. derslerde olduğu gibi beden eğitimi ve spor dersinde de öğrencilerin negatif ya da pozitif tutumu belirlenebilir. Ders karşı tutumun pozitif olması dersin verimli işlenmesini sağlamakta ve öğretmeni daha istekli hale getirmektedir (Demirhan ve Altay, 2001).

2.17. Beden Eğitimi ve Spor

Beden eğitimi ve spor bireyin fiziksel etkinliklerde bulunması için ihtiyaç duyduğu temel bilgi ve becerilerin kazanılmasını esas alır. Birey için sadece bilgi ve becerinin kazanılması yeterli olmamaktadır. Beden eğitimi ve sporun hedefi bütün bireyleri sağlıklı ve üretken bir yaşam sürdürmeleri için yaşam boyu fiziksel faaliyetlerle güçlendirmektir (Tunçel, 2006). Beden eğitimi ve spor okul hayatından sonraki hayata hazırlamak, ulusal bilinç ve

yurttaşlık duygularını güçlendirmek bireye hedefleri kazandırmayı amaç bilmiş disiplinli çalışma alışkanlığıdır (Kuru, 2000).

Beden eğitimi ve spor dersi bütüncül yapıya sahip bir ders türüdür. Birey sosyal, bedensel, zihinsel alanların hepsinde kendisini geliştirebilir (Güçlü, 2001).

Eğitimin amacı bireylerde bulunan potansiyel güçlerini ortaya çıkartarak kişisel gelişimini sağlamak ve bireyleri toplum için faydalı bireyler haline getirmektir. Modern eğitimde temel amaç bireylerin zihinsel, toplumsal, fiziksel ve duygusal açılardan bir bütün halinde yetişmelerini sağlamaktır (Gökmen,1988). Beden Eğitimi ve Spor da bireyin fiziksel, psikolojik ve sosyal açılardan gelişmesine önemli ölçüde destek olan eğitim disiplinlerinden biri olarak kabul edilmektedir (Siedentop, Mand ve Taggard, 1986).

Öğrencilerin Beden eğitimi ve spor dersine karşı olumlu tutumları öğrencilerin gündelik hayatlarında fiziksel aktivitelerle ilgilenmeleri, dersin kazanımlarını okulun dışında sürdürmeleri ile ilişkilidir. Beden eğitimi ve spor dersine karşı olumsuz tutumlar öğrencilerin okul dışı fiziksel aktivitelerden uzak durmasına sebep olmuştur. Öğrencilerde beden eğitimi ve spor dersine karşı erken yaşlarda kazandırılacak olumlu tutumlar özellikle ergenlik döneminde yaşanan Beden eğitimi ve spor dersinde uzaklaşma ve fiziksel aktivite seviyesindeki azalmasını engelleyebilir (Varol, Ünlü, Erbaş ve Sümbül, 2016).

Beden eğitimi ve spor dersinin amaçları genel olarak aşağıdaki gibi sıralanabilir.

- ✓ Atatürk'ün ve başka düşünürlerin “Beden Eğitimi ve Spor” konusundaki sözlerini öğrencilerin açıklayabilmesini sağlamak,
- ✓ Vücudumuzdaki tüm “mekanizma ve organ kendi kapasitesine uygun şekilde gelişimini sağlamak ve kuvvetlendirme” yönünde çalışmalarda bulunmak.
- ✓ Öğrencilerin düzgün bir “postür ve duruş” kazanmalarına katkıda bulunmak.
- ✓ Öğrencilerin “sinir ve kas” yapısının koordine bir şekilde çalışmasına katkı sağlamak.
- ✓ Öğrencilerin “ritim veya müzik eşliğinde hareket yeteneklerini gösterebilmesi” hususunda gelişimini sağlamak.
- ✓ Öğrencilerin “kültürümüzün içinde bulunan halk oyunları ile ilgili bilgi ve beceri kazanmalarını” sağlama.
- ✓ Öğrencilerin “kurtuluş günleri ile milli bayramların önemini anlaması ve öğrencilerin törenler katılmada hevesli olmalarını” sağlamak.

- ✓ Öğrencilere “Beden eğitimi ve spor dersinin sağlık açısından faydalı olduğunu öğreterek boş oldukları zamanlarda beden eğitimi ve spora yönelmesini” sağlamak.
- ✓ Öğrencilerinde sağlık ilkeleriyle “ilk yardım bilgisi, tutum ve alışkanlıklar” geliştirmek.
- ✓ Öğrencilere “doğa sevgisini aşılayarak güneşten yararlanmalarını ve kirli havadan korunmalarını” sağlamak.
- ✓ Öğrencilerde “iş birliğiyle çalışma yeteneğini” geliştirmek.
- ✓ Öğrencileri “görev ve sorumluluk bilincinde olan” bireyler yetiştirerek, “lideriyle uyum sağlayan” ve “liderlik etme yeteneğine sahip” bireyler olarak yetiştirmek.
- ✓ Öğrencilerde “doğru ve hızlı karar alma” yeteneğini geliştirmek.
- ✓ Öğrencilerin “özgüven kapasitesini” geliştirmek (Çoban ve Ünveren, 2007).

2.18. Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi bireye amaçlı bir şekilde yaşantısı aracılığıyla belli müziksel davranış kazandırma, bireyin davranışlarında yaşantısı aracılığıyla amaçlı bir şekilde belli müziksel davranımlar oluşturma veya bireyin müziksel davranışlarını yaşantısı aracılığıyla amaçlı bir şekilde geliştirme ve değiştirme sürecidir. Sürecin temelinde eğitim alan bireyin müziksel yaşantısı bulunur. Bu temelden hareketle belli amaçlar yönünde düzenli, planlı, yöntemli bir yol takip edilir ve belli hedeflere varılır (Uçan, 1997).

Say (2010), müzik eğitimini, bireye belli müziksel davranışların kazandırıldığı beceri geliştirme sürecidir şeklinde tanımlamıştır. Müziğin eğitim aracı olması belirli anlatım düzeni olan seslerle anlatma aracı oluşu ile bireyin gelişmesine yardımcı olması açılarından değerlendirilmesi etkili olmuştur. Müziği gerçekleştiren bireyde estetik bir hayat tarzının oluşması durumu olduğunda müzik bir amaç durumunu alır. Bu durumda müzik eğitimin gerekli oluşu ve önemi öne çıkar (Göğüş, 2008). Müzik eğitimi, bireylerin müziğe karşı davranış ve tutumlarında ilişkili olduğu alanda müzik aracılığı ile bilinçli değişim oluşturma sürecidir (Uçan, 1997).

Şendurur ve Akgül-Barış (2002), çocukların müzikle ilgilenmesi çocuklarda kendini ifade gücünü, sorumluluk duygusunu, anlatımlarını ve özgüvenlerini geliştirmektedir. Çağdaş eğitimde müzik eğitimi; bireyin zekâsını ve becerilerini en yüksek düzeyde geliştirerek yeterli kılmak vardır.

Çevik (2011), müzik eğitiminin amaçlarını şöyle sıralamıştır:

- ✓ Öğrencilerin özgüven ve kişilik gelişimine yardım etmek.
- ✓ Öğrencilerin düşüncelerini, duygularını ve kazandıkları tecrübeleri müzik aracılığıyla ifade etme imkânı vermek.
- ✓ Öğrencilerin zihinsel yeteneklerinin müzik aracılığıyla gelişimini sağlamak.
- ✓ Öğrencilerin estetiksel yönlerini ve müzik kullanarak geliştirerek ve müzik konusundaki bilgilerini geliştirmek.
- ✓ Öğrencilerin kişisel ya da toplu olarak farklı türdeki ezgileri dinlemesi, söylemesi ve çalabilme etkinliklerine katılmalarını sağlamak.
- ✓ Öğrencilerde sorumluluk ve sevgi duygularının müzikle gelişimini sağlamak.
- ✓ Öğrencilerin müzik kullanarak bireysel ve sosyal ilişkilerini gelişimini sağlamak.
- ✓ Öğrencilere müzik ürettirerek yaratıcılık becerilerinin gelişmesini sağlamak.
- ✓ Öğrencilerdeki müziğe ilişkin algılarını, kavramalarını ve bilgilerini arttırmak.

2.19. Disiplinlerarası Yaklaşımıyla İlgili Çalışmalar

Bu bölümde literatür incelemeleri sonucunda yurt dışında ve yurt içinde disiplinlerarası yaklaşımınla ilgili yapılmış bazı çalışmalara yer verilmiştir. Bu çalışmalar farklı branşlar, farklı amaçlar, farklı yaş gruplarını içermektedirler. Bu çalışma ile benzerlik gösterdiklerinden kısaca özetlenmişlerdir.

Özçelik (2016), yaptığı deneysel çalışmada disiplinlerarası yaklaşıma uygun olarak oluşturulan öğretim etkinliklerinin geometrik cisimlerin hacimleri konusunda öğrencilerin akademik başarısını ve problem çözme yeteneklerine olan etkisini araştırmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu ilköğretim 8. sınıfta öğrenim gören 60 (deney =30 kontrol =30) oluşturmaktadır. Deneysel çalışma 4 hafta sürmüştür. Bu süreçte kontrol grubu derslerini mevcut programa göre işlerken deney grubu derslerini disiplinlerarası yaklaşımına göre matematik dersi, fen ve teknoloji dersi ve teknoloji tasarım derslerinin ilişkilendirildiği etkinliklerle işlemiştir. Çalışma sürecinin sonunda elde edilen verilere göre öğrencilerin geometrik cisimlerin hacimleri konusunda başarı düzeylerinin arttığı sonucuna ulaşmıştır.

Boyras (2016), yaptıkları deneysel çalışmada fen dersindeki konuları ile oyun odaklı fiziki etkinlikler arasındaki ilişki kurularak öğretilmesinin başarı durumunu araştırmışlardır. 21 öğrencinin katıldığı çalışmada öğrencilere dört gün 90'ar dakikalık fen öğretimine yönelik fiziksel aktiviteler yapılmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

Seeds ve ark. (2015), çalışmalarında fizik kavramları ile beden eğitimi bütünleştirmişlerdir. Fen bilimleri dersinden hareket, kuvvet ve basit makineler konuları beden eğitimi ile bütünleştirerek öğrencilerdeki büyük kas gelişimini destekleyerek hareket, kuvvet ve basit makineler konularına ait olan hazır bulunuşluk sevdelerini artırmayı amaçlamışlardır. Çalışmaya 16 öğrenci katılmıştır. Çalışma 30 dakikalık iki derste gerçekleştirilmiştir. teknoloji ile donatılmış 5 farklı etkileşim istasyonu kurulmuş öğrenciler bu istasyonlarda sıra ile girerek 7-8 dakika zaman harcamıştır. Yapılan ölçümler sonucunda öğrencilerin eğlendikleri ve motivasyonlarının arttığı gözlenmiştir.

Yarımca (2011), yaptığı çalışmada disiplinlerarası yaklaşımın ilkelerine uygun olarak tasarlanan temaların sanat eğitiminde uygulanmasının sanat eğitime etkilerini araştırmıştır. Disiplinlerarası yaklaşıma göre geliştirdiği temalar mürekkep, çevre, iletişim ve kültürlerin buluşması konularını içermektedir. Çalışmaya ilköğretim 7 sınıfa öğrenime devam etmekte olan 22 öğrenci katılmıştır. Çalışmanın uygulaması 17 haftada tamamlanmıştır. Çalışmanın sonunda elde edilen bulgular doğrultusunda disiplinlerarası yaklaşımın sanat eğitiminde uygulanmasının geleneksel yaklaşıma kıyasla sanat eğitime olumlu katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çıray (2010), çalışmasında farklı düzeylerdeki ilköğretim öğrencilerinin Fen ve Teknoloji dersindeki öğrenme niteliklerine disiplinlerarası analoji tabanlı öğretimin etkisini araştırdığı deneysel çalışmada çalışma grubunu ilköğretim 8. sınıfta öğrenime devam eden 104 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma sürecinde kontrol grubunda dersler yapılandırmacı yaklaşıma göre işlenmiş, diğer yandan deney grubunda ise dersler disiplinlerarası analoji tabanlı yaklaşımla işlenmiştir. Sürecin sonunda elde edilen bulgulara göre deney grubunda bulunan başarı düzeyi düşük ve başarı düzeyi yüksek öğrencilerin sonuçları karşılaştırıldığında, disiplinlerarası analoji tabanlı öğretimin başarı düzeyi yüksek olan öğrencilere etkisinin başarı düzeyi düşük olan öğrencilerden daha çok olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca disiplinlerarası analoji tabanlı öğretimin, yapılandırmacı yaklaşım temelli öğretime kıyasla öğrencilerin öğrenme seviyeleri üzerinde etkisinin daha çok olduğu sonucuna da ulaşılmıştır.

Demirel ve ark. (2008), yaptıkları çalışmada disiplinlerarası yaklaşımla çoklu zekâ kuramının temele alındığı uygulama sürecine yönelik öğrencilerin ve öğretmenlerin görüşlerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Çalışma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda yapılan uygulamaların öğrencilerin gelişim alanlarını (duyuşsal, sosyal ve bilişsel) olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

White ve Carpenter (2008), yaptıkları deneysel çalışmada disiplinlerarası yaklaşıma uygun hazırlanan bir programın, öğrencilerin matematik, kimya ve biyoloji kavramlarının arasında olan ilişkinin öğrenilmesi ve öğrencilerdeki farkındalığı artırmadaki etkisini araştırmıştır. Çalışma 10 haftada tamamlanmıştır. Kontrol grubu 10 haftalık süreçte geleneksel yöntemlerle eğitim görürken deney grubu 10 haftalık süreçte disiplinlerarası yaklaşıma göre bir eğitim görmüştür. Çalışma sonucunda elde edilen sonuçlara göre deney grubu öğrencilerinin derse katılımlarının, laboratuvar güvenliği becerilerin ve araştırma becerilerin kontrol grubu öğrencilerinin becerilerine kıyasla anlamlı derecede arttığı sonucuna varılmıştır.

Coşkun ve Öztuna (2007), çalışmalarında disiplinlerarası yaklaşım ilkelerine göre tasarlanmış temaların öğrencilerin matematik başarıları ve eleştirel düşünme eğilimleri üzerindeki etkisini incelemişlerdir. Çalışmada disiplinlerarası yaklaşım ilkelerine göre oluşturulan temalar bilimsel gösterim, fraktal, grafik oluşturma, geometridir. Elde edilen sonuçlar, disiplinlerarası yaklaşımın geleneksel yaklaşıma kıyasla matematik başarısını artırmada ve eleştirel düşünmede daha etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Suraco (2006), nitel oto etnografi metoduyla yaptığı çalışmasında sanat eğitimi dersindeki bir konunun farklı disiplinlerle nasıl ilişkilendirileceğini ve sanat eğitimi dersinin disiplinlerarası yaklaşım ilkelerine uygun yapılması konusunda sanat eğitiminde bütünleştirmeyi ve sınıf öğretmenlerinin fikirlerini belirlemeye amaçlamıştır. Bunun için okul yöneticisi, müzik ustası ve sınıf öğretmenlerinin de içinde olduğu 67 kişinin fikirleri alınarak sanatla bütünleştirilecek konular için cevap aramıştır. Araştırmacı tarafından verilen cevaplar doğrultusunda sanat eğitim programı çoklu disiplinler, paralel öğretim ve disiplinlerarası uygun bir şekilde düzenlenmiştir. İlköğretim 2. sınıf kademesinden 8. Sınıf kademesine kadar toplam 1400 kişilik öğrenci grubuna araştırmacı tarafından geliştirilen müzik etkinlikleri uygulanmış, uygulanan her etkinlik sonrası öğrencinin kendisini değerlendirdiği rubrikler kullanılmıştır. Sonuç olarak öğretmenlerle yapılan görüşmeler ve rubrikler sonucunda disiplinlerarası yaklaşımın öğretmenler tarafından yararlı bulunduğu, öğrencilerin hem derse katılımının hem de öğrenme kapasitelerinin yükseldiği tespit edilmiştir. Yapılan uygulama sonucunda öğrencilerin nasıl araştırma yapacaklarını ve öğrendikleri bilgileri birleştirebildikleri nasıl anlamlandıracaklarını kavradıkları belirtilmiştir.

Vidauri (1996), yaptığı deneysel çalışmada disiplinlerarası yaklaşımın okuma becerisine ve akademik başarıya etkisini incelemiştir. Araştırmanın çalışma grubunu ilköğretim 7. Sınıfta öğrenime devam eden öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışma iki yıl sürmüştür. Bu

süreçte kontrol grubu mevcut eğitim sistemine göre eğitim almış, deney grubu ise iki yıllık süreçte disiplinlerarası yaklaşıma uygun ders almışlardır. Sürecin başında alınan ön test ve sürecin sonunda alınan son test verileri karşılaştırıldığında ise öğrencilerin öğrenme tutumların bir fark oluşmazken, okuma başarılarında ve akademik başarılarında deney grubu lehine anlamlı bir oluşmuştur.

Drury (1994), yaptığı deneysel çalışmada geleneksel yaklaşım ortamında ders alan öğrencilerin başarıları ile disiplinlerarası yaklaşım ortamında ders alan öğrencilerin başarı durumlarını karşılaştırmıştır. Çalışmanın kontrol grubunu lise birinci sınıfta öğrenimine devam eden edebiyat, Amerikan tarihi ve vatandaşlık derslerinin birbirinden ayrı yapıldığı öğrenci grubu oluşturmaktadır. Çalışmanın deney grubunda lise birinci sınıfta öğrenimine devam eden disiplinlerarası yaklaşıma uygun hazırlanmış Amerikan kültürü dersi işleyen öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışmada vatandaşlık, tarih, edebiyat öğretmenlerinin programa uygun hazırladığı sınavlar veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Yapılan sınav sonuçları doğrultusunda kontrol ve deney gruplarının sonuçları karşılaştırıldığında ise başarı puanları arasında bir farklılığa rastlanmamıştır.

Yorks ve Follo'un (1993), disiplinlerarası tema merkezli öğretim ile geleneksel öğretimin öğrenci başarısı üzerine etkisini karşılaştırdıkları deneysel çalışmanın çalışma grubunu 3. sınıfta ve 4. Sınıfta öğrenime devam etmekte olan toplam 25 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada öğrencilere matematik dersi, Türkçe dersi ve hayat bilgisi dersinin programlarının birleştirildiği bir tema uygulanmıştır. Uygulamanın sonunda uygulanan başarı testi bulgularına göre, tema merkezli öğretim ile öğrenim gören öğrencilerin başarı durumlarının geleneksel yaklaşımla öğrenime devam eden öğrencilere oranla daha iyi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Lawrence (1993), deneysel çalışmasında lise öğrencilerin başarısına üzerine ve yöneticilerin ve öğretmenlerin tutumları üzerine disiplinlerarası yaklaşımın etkisini araştırmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 9 okuldan 4 yönetici ve 4 öğretmen oluşturmaktadır. Deney grubuna İngilizce, fen ve matematik dersleri disiplinlerarası yaklaşımla bütünleştirilerek verilmiş kontrol grubuna ise dersler ayrı ayrı verilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre iki grupta başarı düzeylerinin matematik, İngilizce ve fen 1' de aynı olduğunu, ancak disiplinlerarası yaklaşımla öğrenime devam eden deney grubunun başarısının fen 2'de daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Diğer yandan öğretmenler disiplinlerarası yaklaşımı öğrenciler

zerinde etkili bulduğu söylenmiş, yöneticilerle öğretmenlerin tutumlarında ise anlamlı derecede bir fark oluşmamıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Tasarımı ve Modeli

Araştırmacı tarafından yürütülen müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinlerarası yaklaşımla ilişkilendirildiği öğrenme etkinliklerinin öğrencilerin derslere yönelik tutumlarına etkisinin araştırılmasının hedeflendiği bu çalışmada, nicel araştırma yaklaşımları içerisinde yer alan ön test-son test kontrol gruplu tam deneysel araştırma yöntemi uygulanmıştır. Ön test-son test kontrol gruplu modelde, yansız atama ile oluşturulmuş iki grup bulunur. Bunlardan biri deney öteki kontrol grubu olarak kullanılır (Karasar, 2012). Kontrol grubu öğrencileri beden eğitimi ve spor dersini 12 haftalık süreçte MEB' in onayladığı yıllık plana göre işlenirken deney grubu öğrencileri ise beden eğitimi ve spor dersini 12 haftalık süreçte disiplinlerarası yaklaşımla hazırlanmış öğrenme etkinlikleri ile işlemiştir. 12 haftalık süreç sonunda disiplinlerarası yaklaşımla hazırlanmış öğrenme etkinliklerinin öğrencilerin derslere yönelik tutumlarına etkisi araştırılmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Deney ve kontrol gruplarını oluşturan çalışma grubunu, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Alanya İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Toslak Sabir Erkin Ortaokulu ile Emişbeleni Ortaokulu'nda öğrenime devam eden toplam 60 (deney n=30 kontrol n=30) 5. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma grubu sınırlandırılırken kolayca erişilebilecek ve eğitim-öğretimde devamlılığın yüksek olduğu iki kurumun tercih edilmesi maksadıyla amaçlı örneklem metotlarından olan uygun (convenience) örneklem tekniğinden yararlanılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının belirlenmesinde yansız atama yöntemine göre tercih edilen okullarda 5. sınıf A ve B şubeleri arasında kura çekimine gidilmiş kura çekimi sonucu okulların A şubeleri deney B şubeleri ise kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Tercih edilen okulların derslere başlama ve bitiş saatleri aynı ve benzer fiziki şartlara sahiplerdir.

Araştırmaya katılan 5. Sınıf öğrencilerinin demografik bilgileri Tablo 3.1'de verilmiştir.

Tablo 3. 1. Araştırmaya Katılan İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Demografik Bilgileri

Grup	Cinsiyet		Şube		Kardeş		Anne Durum	Baba Durum		
	Kadın	Erkek	A	B	Evet	Hayır	Sağ	Ölü	Sağ	Ölü
Kontrol	15	15	0	30	30	0	30	0	30	0
Deney	15	15	30	0	28	2	30	0	30	0

Grup	Anne Eğitim					Baba Eğitim			
	Okur Yazar	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Okur Yazar	İlkokul	Ortaokul	Lise
Kontrol	3	11	14	2	0	3	11	13	3
Deney	0	21	7	1	1	0	19	9	2

Tablo 3.1.'de yer alan bilgilere göre çalışma grubunu oluşturan 60 ilköğretim 5. Sınıf öğrencisinden 30'unun (%50,0) deney 30'unun (%50,0) kontrol grubunda olduğu, 30'unun (deney n=15 kontrol, n=15, %50) kız öğrenci 30'unun (deney n=15 kontrol n=15, %50) erkek öğrenci olduğu, A şubelerinin deney grubu B şubelerinin de kontrol grubu olduğu, kardeş durumuna bakıldığında ise deney grubunda 30 öğrenciden 2 (%6,0) kişinin kardeşi olduğu kontrol grubunda ise hiçbir öğrencinin kardeşi olmadığı görülmektedir. Anne ve baba hayatta olma durumuna bakıldığında ise hem kontrol hem de deney yer alan öğrencilerin anne ve babalarının sağ olduğu görülmektedir. Anne-baba eğitim durumuna gelindiğinde ise gruplar arası benzerlik görülürken, kontrol grubu ebeveynlerin okur yazar (n=6, %10), ilkokul (n=25, %41,6), ortaokul mezunu (n=27, %45,0), lise mezunu (n=5, %8,3) ve üniversite mezunun ise olmadığı görülmektedir. Deney grubunda ise ebeveynlerin ilkokul (n=40, %66,6), ortaokul mezunu (n=16, %26,6), lise mezunu (n=3, %5) ve üniversite mezunun (n=1, %1,6), olduğu görülmektedir.

3.3. Veri Toplanma Süreci ve Veri toplama Araçları

Müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinlerarası yaklaşımla ilişkilendirildiği öğrenme etkinliklerinin öğrencilerin demografik bilgilerini ve derslere yönelik tutumlarına etkisi ölçmek için demografik bilgi formu, “İlköğretim müzik dersi tutum ölçeği” ve “İlköğretim beden eğitimi ve spor dersi tutum ölçekleri” gerekli izinler alınarak kullanılmıştır.

Deneyisel çalışmanın yapıldığı ilk hafta ders öncesinde araştırma grubuna çalışmanın içeriği, uygulanan veri toplama araçları ile ilgili gerekli açıklamalar yapılmış ve veri toplama araçları uygulanarak ön test verileri alınmıştır. 12 haftalık disiplinlerarası yaklaşıma göre hazırlanan öğrenme etkinliklerin uygulanmasının bittiği son hafta dersin sonunda veri toplama araçları ön test uygulanan prosedürlerle tekrar uygulanarak son test verileri alınmıştır. 12 hafta süren disiplinlerarası yaklaşımla hazırlanan öğrenme etkinliklerin uygulanması ve verilerin toplanması gerçekleştirilmiştir.

3.3.1. Demografik Bilgi Formu

Çalışma grubunun birbirlerine benzerliklerin belirlenmesi için 6 maddelik demografik bilgi formu kullanılmıştır.

3.3.2. İlköğretim Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği

Varol, Ünlü, Erbaş ve Sünbül (2016), tarafından Türkçeye uyarlanan İlköğretim (10-12 Yaş) Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği, Phillips ve Silverman (2012), tarafından geliştirilmiştir. Ölçek duyuşsal ve bilişsel olarak iki alt faktör ve 7’si olumsuz 8’i olumlu, olmak üzere 15 maddeden oluşan 5’li likert tipinde bir ölçektir. Cronbach Alpha değeri 0.92, birinci alt boyut olan “bilişsel” için güvenirlik katsayısı 0.96 ve ikinci alt boyut “duyuşsal” için 0,95 olarak hesaplanmış ve toplam varyansın %78’ini açıkladığı belirlenmiştir.

3.3.3. İlköğretim Müzik Dersi Tutum Ölçeği

Nacakçı (2006)’nın geliştirdiği İlköğretim Müzik Dersi Tutum Ölçeği 15 maddelik 5 dereceli likert tipinde bir ölçektir. Ölçek, 7’si olumsuz, 8’i olumlu olmak üzere toplam 15 tutum cümlesinden oluşmuştur. Ölçeğin iç tutarlılığını saptamak için hesaplanan Cronbach Alpha katsayısı 0,76 olarak bulunmuş. Faktör analizinde ölçeğin tek boyutlu olduğu ve toplam varyansın %75,9’unu açıkladığı belirlenmiştir.

3.4. Deneyisel Çalışma

Deneyisel çalışma üç aşamadan oluşmaktadır. Birinci aşama disiplinlerarası yaklaşıma uygun öğrenme etkinliklerin hazırlanması, ikinci aşama disiplinlerarası yaklaşıma uygun etkinliklerin uygulanması için gerekli izinlerin alınması, üçüncü aşama disiplinlerarası yaklaşıma uygun hazırlanan etkinliklerin uygulanmasıdır.

3.4.1. Öğrenme Etkinliklerinin Hazırlanması

Araştırmada disiplinlerarası yaklaşımla hazırlanan öğrenme etkinliklerinin hazırlanmasında ve hazırlanan öğrenme etkinliklerinin uygulanması sürecinde 1 eğitim bilimci, 1 spor bilimci, 2 beden eğitimi ve spor öğretmeni ve 2 müzik öğretmeni beraber çalışmışlardır. Araştırmanın ilk aşamasında araştırmacı ve uzman bir müzik öğretmeni tarafından MEB onaylı ortaokul beşinci sınıf müzik dersi ile beden eğitimi spor dersi kazanımları incelenerek iki dersin birbiriyle ilişkili olan kazanımları belirlenmiştir. Sonraki aşamada araştırmacı tarafından müzik dersiyle beden eğitimi ve spor dersinin birlikte işlendiği 12 tane disiplinlerarası yaklaşıma göre beden eğitimi ve spor dersi öğrenme etkinliği tasarlanmıştır. Tasarlanan beden eğitimi ve spor dersi öğrenme etkinliklerinin ortaokul 5. sınıf müzik dersi içeriğine uygunluğu tekrar uzman bir müzik öğretmeni tarafından incelenmiş ve gerekli görülen düzenlemeler yapılmıştır. Son olarak tasarlanan beden eğitimi ve spor dersi öğrenme etkinlikleri, çalışma alanı eğitim bilimleri olan uzman bir akademisyen ile çalışma alanı spor bilimleri olan uzman bir akademisyen tarafından incelenmiş verilen tavsiyeler doğrultusunda öğrenme etkinliklerine son hali verilmiştir. Öğrenme etkinlikleri hazırlanırken UNESCO'nun belirlediği disiplinlerarası yaklaşıma uygun öğretim düzenlenme basamaklarına bağlı kalınmıştır.

Derslerde ilişkilendirilen kazanımlar ve hazırlanan etkinliklerin isimleri Tablo 3.3'de verilmiştir. Ayrıca müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin birlikte işlendiği disiplinlerarası yaklaşıma göre hazırlanan beden eğitimi ve spor dersi öğrenme etkinliklerinin uygulamaları ders planı olarak ekler bölümünde ayrıntılı olarak verilmiştir.

Tablo 3. 2. Müzik Dersi ile Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Disiplinlerarası Yaklaşımla İlişkilendirildiği Öğrenme Etkinliklerinde İlişkilendirilen Kazanımlar ve Etkinlik İsimleri

Etkinlik Numarası	Müzik dersi ile Beden Eğitimi ve Spor dersinin İlişkilendirilen Kazanımları	Etkinlik İsimleri
1	M: Sesin oluşumunu açıklar. B: Dengeleme gerektiren hareketleri vücut farkındalığını göstererek uygular.	İP ATLIYORUM
2	M: Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır. B: Oyun ve etkinliklerde iş birliğinin önemini kavrar.	EŞLEŞME
3	M: Öğrendiği seslerin uzunluk ve kısalık özelliklerini ayırt eder. B: Birleştirilmiş hareket becerilerini çeşitli oyun ve etkinliklerde gösterir.	BEDEN PERKÜSYONU
4	M: Öğrendiği seslerin incelik ve kalınlık özelliklerini ayırt eder. B: Fiziksel etkinliklerin eğlenceli yönlerinin farkına varır.	KALIN İNCE ÇİFT TEK.
5	M: Müzikteki ses yüksekliklerini dizek üzerinde gösterir. B: Yer değiştirme hareketlerini alan ve efor farkındalığını göstererek uygular.	BUL YERLEŞTİR
5	M: Kendi oluşturduğu ritim kalıbını seslendirir. B: Oyun ve etkinliklerde kendisinin ve arkadaşlarının performanslarını değerlendirir.	BENİM RİTMİM
7	M: Müziklere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder. B: Dengeleme gerektiren hareketleri vücut ve alan farkındalığını göstererek uygular.	KARA BASMA İZ OLUR
8	M: Farklı ritmik yapıdaki müziklere uygun hareket eder. B: Nesne kontrolü gerektiren hareketleri vücut farkındalığı ve hareket ilişkilerini göstererek uygular.	BASKETBOLUN RİTMİ
9	M: Seslendirdiği müziklerde gürlük ve hız değişikliklerini uygular. B: Verilen ritim ve müziğe uygun adımları uygular.	RİTMİ YAKALA
10	M: Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır. B: Bayram kutlama ve törenlere katılır.	BAYRAMIMIZ
11	M: Müziklerdeki farklı bölümleri dansa dönüştürür. B: Yakın çevresine ait halk danslarını uygular.	YÖRESEL DANSIMIZ
12	M: Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder. B: Oyun ve etkinliklerde farklı iletişim yollarını kullanır.	MÜZİKAL DRAMA

m= müzik; b=beden eğitimi ve spor

3.4.2. Öğrenme Etkinliklerinin Uygulanması için İzinlerin Alınması

Hazırlanan öğrenme etkinliklerin uygulamasına başlamadan önce Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Toslak Sabir Erkin Ortaokulu ve Emişbeleni Ortaokulu müdürlüklerinden ve çalışma grubunda bulunan bütün öğrencilerin velilerinden gerekli izinler yazılı olarak alınmıştır.

3.4.3. Öğrenme Etkinliklerinin Uygulanması

Öğrenme etkinliklerinin uygulamasına başlamadan önce araştırmacı tarafından deney grubunda bulunan öğrencilere araştırma hakkında gerekli bilgiler verilerek çalışma için öğrencilerin motivasyonu arttırılmaya çalışılmıştır. Deneysel uygulama 14-18 Şubat 2022 / 09-13 Mayıs 2022 tarihleri arasında 12 haftalık süreçte gerçekleştirilmiştir. Etkinliklerin uygulanması haftalık iki ders saati ile sınırlandırılmıştır. Bu süreçte deney grubunda beden eğitimi ve spor dersleri uzmanların önerileri doğrultusunda araştırmacı tarafından disiplinlerarası yaklaşıma göre hazırlanmış müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin birlikte işlendiği öğrenme etkinlikleriyle yapılmıştır. Deney ve kontrol grubuna beden eğitimi ve spor dersi işlenirken her iki gruba da dersin kazanımlarına göre öğrenim yöntem ve tekniklerinden; komut, anlatım, gösterip yaptırma, alıştırma, eşli yöntem kullanılmıştır. Ayrıca kontrol ve deney grubuna da müzik öğretmeni müzik dersinin kazanımlarına uygun yöntem ve teknikleri kullanmıştır. Her hafta derse başlamadan önce müzik öğretmeni ve beden eğitimi ve spor öğretmeni tarafından öğrenme etkinliklerinin uygulanması için gerekli olan materyaller ve uygulama alanı hazırlanmıştır. Dersin girişinde öğrenciler beden eğitimi ve spor öğretmeni tarafından “toplanalım” yönergesiyle toplanmış ve müzik öğretmeni ile beden eğitimi ve spor öğretmeni iki dersinde kazanımlarının açıklamalarını yaparak öğrencileri bilgilendirmiş ve ısınma evresiyle ders başlatılmıştır. Ders esnasında gerekli görülen noktalarda ders durdurulmuş gerek duyulan uyarılar ve yönlendirmeler yapılmış dersin sonunda da öğrencilere dersin içeriğiyle ilgili sorular sorulmuş ve verilen cevaplara göre dönüt verilerek soğuma evresiyle ders bitirilmiştir. 12 haftalık süreçte deney grubunda beden eğitimi ve spor dersleri açıklanan formatta yapılmıştır. Kontrol grubunda ise müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersi 12 haftalık süreçte disiplinlerarası yaklaşımdan bağımsız olarak MEB’in onayladığı yıllık plana uygun olarak yapılmıştır.

3.5. İstatistiksel Analiz

Disiplinlerarası yaklaşıma göre hazırlanmış öğrenme etkinliklerinin uygulanması sonucu elde edilen verilerin analiz edilerek çözümlenmesinde, SPSS 26.0 istatistiksel paket programı kullanılmıştır. Elde edilen verilerin tamamı SPSS 26,0 programına aktarıldıktan sonra istatistiksel çözümler uygulanmıştır. Araştırma verileri SPSS programına aktarıldıktan sonra verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini test etmek için Kolmogorov-Smirnov normallik testi uygulanmıştır. Yapılan normallik testi sonuçlarının normal dağılım gösterdiği tespit edilmiş ve karışık desen Anova testleri uygulanmıştır.

Tablo 3.3. Katılımcıların Müzik Dersi ile Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Puanlarının Kolmogorov-Smirnov Normallik Testi Sonuçları

	Test		N	S	p
Kontrol Grubu	Müzik Dersine Yönelik Tutum	Ön Test	30	0,169	0,18
		Son test	30	0,127	0,12
	B.E.S. Dersine Yönelik Tutum	Ön Test	30	0,177	0,20
		Son Test	30	0,216	0,09
Deney Grubu	Müzik Dersine Yönelik Tutum	Ön Test	30	0,145	0,11
		Son test	30	0,150	0,18
	B.E.S. Dersine Yönelik Tutum	Ön Test	30	0,189	0,09
		Son Test	30	0,199	0,14

Tablo 3.3. de çalışmada elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine dair yargıda bulunmak için Kolmogorov-Smirnov normallik testi değerleri incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda, kontrol grubu ve deney grubunun müzik dersine yönelik ve beden eğitimi ve spor dersine yönelik ön test ve son test skorlarının dağılımlarının $p>0,05$ düzeyinde olduğu için normal dağılım gösterdiği tespit edilmiş ve karışık desen Anova testleri uygulanmıştır. Ayrıca, katılımcıların demografik bilgilerinin çözümlenmesinde, betimsel istatistiklerden frekans ve yüzdelik analizlerinden yararlanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde, müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinlerarası yaklaşımla ilişkilendirildiği öğrenme etkinliklerinin uygulanmadığı öğrenciler ile müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinlerarası yaklaşımla ilişkilendirildiği öğrenme etkinliklerinin uygulandığı öğrencilerin derslere yönelik tutumlarının karşılaştırılması için yapılan bu çalışmada elde edilen bulgulara yer verilmektedir.

Tablo 4. 1. Katılımcıların Müzik Dersi ile Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutum Ön Test ve Son Test Puanları

Test			N	Min	Max	Ort	Ss
Kontrol Grubu	Müzik Dersine Yönelik Tutum	Ön Test	30	34	72	60.73	9.36
		Son test	30	44	73	61.73	9.20
	B.E.S. Dersine Yönelik Tutum	Ön Test	30	17	75	62.63	13.31
		Son Test	30	35	75	66.73	10.47
Deney Grubu	Müzik Dersine Yönelik Tutum	Ön Test	30	38	73	59.40	10.02
		Son test	30	36	75	62.63	5.71
	B.E.S. Dersine Yönelik Tutum	Ön Test	30	20	75	63.10	11.06
		Son Test	30	58	75	69.20	8.68

b.e.s.=beden eğitimi ve spor; n= kişi sayısı; min= minimum; max = maksimum; Ss=standart sapma.

Tablo 4.1.'de verilen verilere göre çalışmaya katılan kontrol grubu katılımcılarının müzik dersine yönelik tutumları incelendiğinde ön test puan ortalamaları (60,73) iken, son test puan ortalamaları (61,73) dür. Diğer yandan, kontrol grubu katılımcılarının beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının ön test puan ortalamaları (62,63) iken, son test puan

ortalamlarının (66,73) olduğu görülmektedir. Tablo 4.1.'de görüldüğü üzere deney grubu katılımcılarının müzik dersine yönelik tutumlarının ön test puan ortalamaları (59,40) iken son test puan ortalamaları (62,63) dür. Diğer yandan deney grubu katılımcılarının beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının ön test puan ortalamaları (63,10) iken son test puan ortalamalarının (69,20) olduğu görülmektedir.

Tablo 4.2. Katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumu Grup İçi Tablosu

		<i>sd</i>	$\bar{X}^2$	<i>F</i>	<i>p</i>
Beden Eğitimi ve Spor	Sphericity Assumed	3	129.15	217.72	.00
	Greenhouse-Geisser	2.13	182.21	217.72	.00
	Huynh-Feldt	2.25	172.38	217.72	.00
	Lower-bound	1.00	387.44	217.72	.00
Hata	Sphericity Assumed	174	.59		
	Greenhouse-Geisser	123.33	.84		
	Huynh-Feldt	130.36	.79		
	Lower-bound	58.00	1.78		

sd= serbetlik derecesi; $\bar{X}^2$ = bağımsızlık testi puanı; *f*= çoklu karşılaştırma puanı; *p* = anlamlılık düzeyi.

Katılımcıların beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının belirlenmesi amacıyla yapılan analiz sonuçları Tablo 4.2'de incelendiğinde katılımcıların beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının her iki grup katılımcılarının da son test skorlarının, ön test skorlarına göre anlamlı derecede yükseldiği tespit edilmiştir ($F_{(2.13,123.33)}=217.22$, $p<.05$).

Tablo 4.3. Katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutumu Gruplar Arası Tablosu

	<i>sd</i>	$\bar{X}^2$	<i>F</i>	<i>p</i>
Grup	1	3.97	20.17	.00*
Hata	58	.20		

sd= serbetlik derecesi; $\bar{X}^2$ = bağımsızlık testi puanı; *f*= çoklu karşılaştırma puanı; *p* = anlamlılık düzeyi.

Araştırma dahilinde yapılan analiz sonuçları Tablo 4.3' te incelendiğinde, grupların son test skorlarının, her iki alt boyutta da anlamlı derecede farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Uygulanan analizlerden Bonferonni takip testine göre olumlu alt boyutunda deney grubu katılımcılarının skorlarının kontrol grubu katılımcılarının skorlarına göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<.05$). Olumsuz alt boyutunda ise kontrol grubu ile deney

grubu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunduğu tespit edilmiştir. Skorlar incelendiğinde ise olumsuz alt boyutunda kontrol grubunun deney grubuna göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin özelliğinde olumsuz alt boyutun yüksek olması kontrol grubunun beden eğitimi dersine yönelik tutumun düşük olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.4. Katılımcıların Müzik Dersi Tutumu Grup İçi Tablosu

		<i>sd</i>	$\bar{X}^2$	<i>F</i>	<i>p</i>
Müzik	Sphericity Assumed	1	.41	1.41	.24
	Greenhouse-Geisser	1.00	.41	1.41	.24
	Huynh-Feldt	1.00	.41	1.41	.24
	Lower-bound	1.00	.41	1.41	.24
Hata	Sphericity Assumed	58	.29		
	Greenhouse-Geisser	58.00	.29		
	Huynh-Feldt	58.00	.29		
	Lower-bound	58.00	.29		

sd= serbetlik derecesi; $\bar{X}^2$ = bağımsızlık testi puanı; *f*= çoklu karşılaştırma puanı; *p* = anlamlılık düzeyi.

Araştırmaya katılanların müzik dersine yönelik tutumlarının incelenmesi amacıyla yapılan analiz sonuçları Tablo 4.4' te incelendiğinde kontrol ve deney grubunun ön test ve son test skorları arasında anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuca göre, katılımcılara uygulanan ön test ve son test uygulamalarının katılımcıların müzik dersine olan tutumlarına herhangi bir etkisinin bulunmadığını göstermektedir ($F_{(1, 58)}=1.41$, $p>.05$).

Tablo 4.5. Katılımcıların Müzik Dersi Tutumu Gruplar Arası Tablosu

	<i>sd</i>	$\bar{X}^2$	<i>F</i>	<i>p</i>
Grup	1	58.71	204.99	.00*
Hata	58	.29		

sd= serbetlik derecesi; $\bar{X}^2$ = bağımsızlık testi puanı; *f*= çoklu karşılaştırma puanı; *p* = anlamlılık düzeyi.

Yapılan analizler sonucunda, kontrol grubu ile deney grubunun müzik dersine yönelik tutumları ile son test skorları arasında anlamlı bir farklılaşma bulunduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre, uygulanan programın etkili olmadığı belirlense de kontrol grubu katılımcılarının son test skorlarının deney grubu katılımcılarının son test skorlarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde, müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinler arası yaklaşımla ilişkilendirildiği öğrenme etkinliklerinin uygulanması sonucunda elde edilen verilerin çözümlenerek analiz edilmesi ile ulaşılan sonuçlara ve disiplinlerarası yaklaşımla ilgili literatürdeki diğer araştırmaların sonuçları ile ilişkilendirilen tartışmalara ve önerilere yer verilmektedir.

5.1.Sonuç

Bu araştırma ile müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinler arası yaklaşımla ilişkilendirildiği öğrenme etkinliklerinin öğrencilerin derslere yönelik tutumlarına etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma “ön test son test deney-kontrol gruplu” deneysel yöntem ile tasarlanmıştır. Araştırmanın deney ve kontrol grubunu oluşturan çalışma grubu sınırlandırılırken kolayca erişilebilecek ve eğitim-öğretimde devamlılığın yüksek olduğu iki kurumun tercih edilmesi maksadıyla amaçlı örneklem metodlarından olan uygun (convenience) örneklem tekniğinden yararlanılarak seçilen toplam 60 (5. sınıf) öğrencisinden oluşmaktadır. Elde edilen verilerin analizi yapılarak elde edilen sonuçlar aşağıda belirtilmiştir.

Müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinlerarası yaklaşımla ilişkilendirildiği öğrenme etkinlikleri uygulanmayan kontrol grubu ile uygulanan deney grubu öğrencilerinin derslere yönelik tutum puanlarının ön test ortalamaları ile son test ortalamaları arasındaki anlamlılıkla ilgili sonuçlar şu şekildedir:

- ✓ Yapılan analiz sonuçlarına göre; müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinlerarası yaklaşımla ilişkilendirildiği öğrenme etkinlikleri ile beden eğitimi ve spor dersi işlemeyen kontrol grubu öğrencilerinin derslere yönelik ön test tutum puanları ile son test tutum puanları karşılaştırıldığında anlamlı bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.
- ✓ Yapılan analiz sonuçlarına göre; müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinlerarası yaklaşımla ilişkilendirildiği öğrenme etkinlikleri ile beden eğitimi ve spor dersi işleyen deney grubu öğrencilerinin derslere yönelik ön test tutum puanları ile

son test tutum puanları karşılaştırıldığında anlamlı bir farklılaşma bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- ✓ Yapılan analiz sonuçlarına göre; müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinlerarası yaklaşımla ilişkilendirildiği öğrenme etkinlikleri ile beden eğitimi ve spor dersi işleyen deney grubu öğrencilerinin son test tutum puanları ile müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinlerarası yaklaşımla ilişkilendirilen öğrenme etkinlikleri ile beden eğitimi ve spor dersi işlemeyen kontrol grubu öğrencilerinin son test puanları karşılaştırıldığında ise deney grubu lehine beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum puanlarında anlamlı farklılık bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Müzik dersine yönelik tutum puanlarında ise anlamlı derecede farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Müzik dersi ile ilişkilendirilen beden eğitimi ve spor dersinin öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumlarına olumlu katkı sağlamadığı ancak beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarına ise olumlu yönde katkı sağladığı söylenebilir.

5.2.Tartışma

Bu araştırma müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersini disiplinlerarası yaklaşım ile ilişkilendirerek öğrencilerin derslere yönelik tutumlarına etkisini incelemeyi amaçlanmaktadır. Disiplinlerarası yaklaşımın eğitimde kabul görmesi disiplinler yaklaşımının yeterli olmadığı varsayımı ile başlamıştır (Drake ve Burns, 2004). Disiplinlerarası öğretim eğitimin tüm kademelerinde önemli görülmektedir. Ancak bu önem ilköğretim seviyesinde daha da artmakta, çünkü ilköğretim seviyesindeki öğrenciler kedisine öğretilmek istenen bilgileri, varlıkları ve olayları bilim dallarındaki ayrıştırılmış hali ile öğrenemezler. Bu seviyedeki çocuklar gelişim dönemlerinin özellikleri sebebiyle çoğunlukla olayları ve varlıkları bir bütün halinde öğrenmektedirler (Aybek, 2000).

Yıldırım (1996), göre disiplinlerarası yaklaşımın öğretimde başarı sağlayabilmesi için bu yaklaşımın ilklerine hâkim olunması gerekmektedir. Sadece bir disiplinin etkisinde kalınmamalı, olabildiğince birbiri ile ilişkili disiplinlerden faydalanılmalı, seçilen tema ve konu uyumlu ve kapsamlı olmalı ve aralarında ilişki kurulabilmelidir. Öğrencilerin sahip olduğu ve kazana bileceği beceriler ve gereksinimleri dikkate alınmalı, öğretimin uygulanabilir tarafına vurgu yapılmalı, takım çalışması için uygun olmalıdır.

Murphy (1993)'nin disiplinlerarası programın etkisini öğrenci başarısı ile yönetici ve öğretmen tutumları konularında araştırdığı çalışmada disiplinler ve disiplinlerarası yöntemi karşılaştırmıştır. Araştırma sonucunda disiplinler yaklaşımın etkin olduğu programların kullanıldığı okullardaki öğretmen ve yöneticilerin tutumlarının değişmediğini, disiplinlerarası yaklaşımla oluşturulan programların etkin olduğu okullardaki öğretmen ve yöneticilerin tutumlarının pozitif yönde arttığını belirtmiştir.

Çalışma dahilinde yapılan analizlerden elde edilen bulgular incelendiğinde müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinlerarası yaklaşımla ilişkilendirildiği öğrenme etkinliklerinin öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarında anlamlı derecede bir farklılık oluşturduğu görülmüştür. Disiplinlerarası yaklaşımla müzik dersi ile ilişkilendirilen beden eğitimi ve spor dersinde öğrencilerin derse karşı daha istekli oldukları ve dersten keyif aldıkları derse daha çok sevdikleri söylenebilir. Gilbert'in (1989) okullarda yapılan disiplinlerarası çalışmaların öğrencilerin ve öğretmenlerin okula ve derslere yönelik ilgilerini arttırdığını belirtirken öğrencilerin okula yönelik tutumlarında artış olduğunu bu durumundan etkilenen öğretmenlerin daha yaratıcı olduklarını belirtmiştir. Beden eğitimi ve spor dersinde ritim eğitimi konusunda müzik önemli bir unsurdur. Öğrenciler müziğin ritmi ile psikomotor becerileri uyum içerisinde sergileyebilirler. Bu durum dersin daha eğlenceli ve öğrenmenin hızlı ve kalıcılığını artırabilir. Duman ve Aybek (2003) öğrencilerin disiplinlerarası çalışmalarda farklı derslerin içeriklerini birbiri ile ilişkilendirdiği ve bu içerikleri gündelik yaşam deneyimlerinde hangi alanda kullanabileceklerini daha iyi kavradıklarını, öğrencilerin sevmedikleri derslerin daha zevkli hale gelebileceğini ifade etmektedir. Yarımca (2011) disiplinlerarası yaklaşıma dayalı çalışmaların görsel sanatlar eğitiminde öğrencilerin başarılarını ve motivasyonlarını yükseltebileceğini belirtmektedir. Ayrıca, Gür (2003), Yarımca (2011) ve Kasap (2002) öğrencilerin sosyalleşmesine, öz güvenlerin artmasına ve kendilerini ifade edebilme kabiliyetleri yönünden disiplinlerarası çalışmaların olumlu katkılarının olduğunu söylemektedirler.

Disiplinlerarası yaklaşımla beden eğitimi ve spor dersi ile ilişkilendirilen farklı çalışmalarda karşımıza çıkmaktadır. Özçelik (2016), yaptığı deneysel çalışmada disiplinlerarası yaklaşıma göre hazırlanan öğretim etkinliklerinin öğrencilerin geometrik cisimlerin hacimleri konusunda akademik başarılarına etkisini araştırmıştır. Çalışma sonucunda elde ettiği verilere göre disiplinlerarası yaklaşıma göre hazırlanan etkinliklerin öğrencilerin geometrik cisimlerin hacimleri konusundaki başarısını artırdığı sonucuna varılmıştır. Vazou ve Skrade (2017) yaptıkları deneysel çalışmada disiplinlerarası yaklaşımla ile klasik yaklaşımı matematik ile

fiziksel aktiviteyi bütünleştirerek yapmışlardır. Çalışmada elde edilen sonuçlarda öğrencilerin matematiksel yeteneklerinin ve matematik performanslarının ilişkin öz yeterliklerinde gelişim oldu ve ayrıca matematik ile fiziksel aktivitenin bütünleştirildiği matematik derslerini alan deney grubunun daha fazla gelişim gösterdiği gözlenmiştir. Yurtbaşı (2019) yaptığı deneysel çalışmada fen ve teknoloji dersinin hareket kuvvet ünitesindeki kazanımları disiplinlerarası yaklaşımla beden eğitimi ve spor dersinde oyun ve fiziksel etkinlikler yolu ile hazırladığı programla öğrencilerin fen ve teknoloji dersi başarı düzeylerine, tutumlarına ve elde edilen kazanımların kalıcılığına olan etkilerini araştırmıştır. Çalışma sonucunda elde ettiği verilere göre disiplinlerarası yaklaşımla hazırlanan beden eğitimi ve spor uygulamasının öğrencilerin fen bilgisi ve beden eğitimi ve spor derslerine karşı tutum puanları ile fen bilgisi başarı puanlarını arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Deney ve kontrol gruplarının fen dersi başarı puanları ile tutum puanlarının karşılaştırılması sonucu deney grubu lehine anlamlı farklılık görülmüştür.

Çalışma dahilinde yapılan analizlerden elde edilen bulgular incelendiğinde müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin disiplinlerarası yaklaşımla ilişkilendirildiği öğrenme etkinliklerinin öğrencilerin müzik dersine yönelik tutumlarında anlamlı derecede bir farklılık oluşturmadığı görülmüştür. Deney grubunun müzik dersine yönelik tutum puanlarında anlamlı farklılık oluşmamasını deney grubundaki öğrencilerin müzik dersine karşı ilgi ve istekliliklerinin beden eğitimi ve spor dersine oranla daha az olması uygulama yapılan okulların birinde müzik öğretmenin ücretli öğretmen olması ve öğretmenlikte mesleki tecrübesin azlığı, öğrencilerin müzik dersine karşı hazır bulunuşluklarının düşük olması, gibi sebepler ve öğrencilerin müzik dersine karşı tutumları anlamlı bir değişimin oluşmamasında etken olabilir.

Demirel ve ark. (2008), Kaya ve ark. (2006) disiplinlerarası yaklaşımın oluşturduğu işbirlikli ortamın öğrencilerin öz güvenlerin artırması ile derse karşı olumlu yaklaşımı, ders verimliliğini öğretmen ve öğrenci açısından artırabilmektedir.

Yine araştırma dahilinde uygulanan programın etkili olmadığı belirlense de son test değerlerinde kontrol grubu katılımcılarının deney grubu katılımcılarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Eğitim araştırmalarında nicel yöntemin deneysel desen kullanılarak problem durumunu ele alan çalışmalarda kontrol grubuna deneysel sürece dahil edilmeden deney grubu üzerindeki değişim gözlemlenir. Deneysel çalışmalarda kontrol grubu üzerinde herhangi bir uygulama olmadan gözlemlendiği için deneysel sürecin sonunda kontrol grubunda deney grubuna göre anlamlı bir değişim olmayacağı on görülür. Deneysel

Çalışmalarda kontrol grubunda istatistiksel olarak olumlu veya olumsuz yönde anlamlı bir değişim meydana geldi ise bu değişimin ğrenci ğretmen veya başka bir sebepten n görülemeyen bir durumdan kaynaklı olduğu düşünülebilir. Yaptığımız alışma da disiplinlerarası yaklaşımin kontrol grubunun müzik dersi tutum puanlarında anlamlı bir fark çıkması yukarıda belirtilen ve n görülemeyen bir sebepten kaynaklanmış olabilir.

Güven (2012) alışmasında disiplinlerarası yaklaşımla evre eğitiminin öğrencilerin çevreye yönelik tutum ve davranışlarını incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre, disiplinlerarası yaklaşımin öğrencilerin çevreye yönelik tutum ve davranışlarında geleneksel yaklaşıma kıyasla daha etkili olduğunu belirtmiştir. Bu araştırmadan elde edilen sonuçlar bizim araştırmamızı desteklemektedir. Yine Gilbert (1989)' yaptığı çalışmada sonucunda disiplinlerarası yaklaşımin çok yönlü bir eğitim ortamı oluşturduğunu farklı zekâ becerilerini artırdığını ve öğrencilerin derslere yönelik tutumları üzerinde olumlu etkiye sahip olduğunu belirmiştir. Diğer bir çalışmada: Arslantaş (2006) beden eğitimi ve spor dersi top sürme kazanımını disiplinlerarası yaklaşımla matematik ve sosyal bilgiler dersleri ile bütünleştirerek öğretmeyi hedeflemiş çalışma sonucunda öğrencilerin bilişsel kapasitelerinde ve beceri seviyelerinde gelişmeler olduğunu belirtmiştir. Mathison, Freeman (1997) alışmalarında eleştirel düşünme becerisini geliştirmek için yaptıkları disiplinlerarası tasarımın eleştirel düşünme becerisini geliştirdiği sonucunu bulmuşlardır. Benzer bir çalışmada Diker (2004) disiplinlerarası yaklaşımin mantıksal düşünme seviyesini artırdığını belirmiştir.

Yine literatür incelendiğinde, Leahey (1999) alışmasında öğrencilerin akademik başarısı arttırmada disiplinlerarası yaklaşımin disipliner yaklaşıma göre daha etkili olduğu belirmiştir. Chan (2005) alışmasında öğrencilerin disiplinlerarası yaklaşımla disiplinlerin arasındaki ilişkileri daha iyi gördüğünü ve öğrenme kabiliyetlerin artığını belirtmiştir. Bu sonuçlar çalışmamızı destekler nitelik taşımaktadır.

Literatür incelemeleri sonucu farklı birçok branş birbirleri ile ilişkilendirilerek disipliner yaklaşımla disiplinlerarası yaklaşım karşılaştırıldığı çalışmalarda öğrencilerin derslere yönelik tutumlarına üst düzey düşünme becerilerine, beceri ğretimi, akademik başarı, derslerin hayatla ilişkilendirilmesi konularında disiplinlerarası yaklaşım lehine olumlu sonuçlara ulaşılmıştır. Bu sonuçlar çalışmamızı desteklemektedir.

Literatür incelemeleri sonucunda oluşturulan tartışma bölümüne göre müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin ilişkilendirildiği disiplinlerarası herhangi bir araştırma ile karşılaşılmamıştır. Dolayısıyla araştırmamız disiplinlerarası yaklaşım alanında zgn bir

araştırma olarak görülebilir. Ayrıca yapılan bu çalışmanın alan yazına kaynaklık ederek katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Sonuç olarak disiplinlerarası yaklaşıma göre hazırlanmış öğrenme etkinliklerinin deney grubunun beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilediği ancak müzik dersine yönelik tutumlarını ise olumlu yönde etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

5.3. Uygulayıcı ve Araştırmacılara Yönelik Öneriler

Bu bölümde araştırmanın sonuçlarına dayanarak uygulayıcı ve araştırmacılara yönelik geliştirilen öneriler belirtilmektedir:

- ✓ Araştırmamızda elde edilen sonuçlar doğrultusunda disiplinlerarası yaklaşımla hazırlanmış öğrenme etkinliklerin öğrencilerin derslere yönelik tutumların olumlu yönde etkilediği, öğrencilerin hazırlanan etkinliklerden keyif aldığı ve öğrendikleri görülmüştür. Bu nedenle derslerde disiplinlerarası yaklaşıma yönelik etkinliklere yer verilebilir.
- ✓ Disiplinlerarası yaklaşımın öğretim ortamında daha çok kullanılabilmesi için bu yaklaşımı kullanan öğretmenlerin diğer öğretmenlere deneyimlerini aktararak ve onları derslerde disiplinlerarası yaklaşımı kullanmaları için teşvik edebilirler.
- ✓ Bu araştırmada müzik dersi ve beden eğitimi ve spor dersinin ilişkilendirildiği bir öğretim uygulaması yapılmıştır. Farklı derslerin ilişkilendirildiği öğretim uygulamalarıyla ilgili araştırmalar da çalışılabilir.
- ✓ Araştırma ilköğretim 5.sınıf seviyesindeki öğrenciler ile yapılmıştır. Araştırma farklı öğretim seviyelerinde yapılarak sonuçları karşılaştırılabilir.
- ✓ Öğretmenlerin disiplinlerarası öğretim yaklaşımdan faydalanarak öğretim yapabilmeleri için disiplinlerarası yaklaşımın tanıtıldığı seminerlere ve kurslara katılmaları sağlanabilir.
- ✓ Öğrencilerin konuları daha çok içselleştirebilmesi için disiplinlerarası ders tasarımları hazırlarken öğrencilerin gündelik deneyimlerinden yararlanılabilir.
- ✓ Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin disiplinlerarası yaklaşımı ne kadar bildikleri ve bu yaklaşımı derslerinde ne kadar uyguladıkları araştırılabilir.
- ✓ Araştırma ve geliştirilen etkinlikler disiplinlerarası öğretim yaklaşımını derslerde kullanmak isteyen beden eğitimi ve spor öğretmenlerine ve diğer öğretmenlere örnek olabilir.

KAYNAKÇA

- Aktan, C. C. (2007). Yüksek öğretimde değişim: Global trendler ve yeni paradigmalar. C. Can Aktan (Ed.), *Değişim çağında yükseköğretim. İzmir: Yaşar Üniversitesi Yayını.*
- Ackerman, D. B. ve Perkins, D. N. (1989). Integrating thinking and learning skills across the curriculum. H. H. Jacobs (Editör), *Interdisciplinary curriculum: design and implementation. Alexandria, Virginia: Association for Supervision and Curriculum Development.*
- Apostel, L. (1972). Interdisciplinarity Problems of Teaching and Research in Universities. https://archive.org/details/ERIC_ED061895.
- Aronson, E., Wilson, T. D., & Sommers, S. R. (2005). *Social psychology. Pearson Education India.*
- Ashlock, R. B., & Humphrey, J. H. (1976). Teaching elementary school mathematics through motor learning.
- Arslandaş, B. (2006). *İlköğretim 4. Sınıf Beden Eğitimi Dersi Futbol Temel Becerilerinin Disiplinlerarası Öğretim Yaklaşımına Göre Öğretiminde Model Bir Uygulama* (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).
- Aslandaş, S. (2012). Disiplinlerarası yaklaşımın görsel sanatlar dersinde uygulanmasının etkililiği. *Unpublished master's thesis, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.*
- Aybek, B. (2001). Disiplinlerarası (bütünleştirilmiş) öğretim yaklaşımı. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 1-7.
- Aybek, B. (2013). *Disiplinlerarası öğretim program tasarımı yaklaşımı. B. Duman (Edt.) Öğretim ilke ve yöntemleri.* Ankara: Anı yayıncılık.
- Aydın, G., & Balım, A. G. (2005). Yapılandırmacı yaklaşıma göre modellendirilmiş disiplinlerarası uygulama: enerji konularının öğretimi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 38(2), 145-166.
- Aydoğan, N. (2012). *Mobbingin örgütsel sinizme etkisi: Beş yıldızlı otel işletmelerinde bir uygulama* Master's thesis, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Baykal, A. (2004). Program Geliştirme Yaklaşımlarında Alansal Bağlam. In *8th National Educational Sciences Conference, Malatya, Turkey.*

- Bolat, Y., & Karakuş, M. (2017). Kavram temelli disiplinlerarası yaklaşıma göre tasarlanan ünitenin kavramlarının kazandırılmasına etkisi/ The impact on the concept of unites designed according to conceptual based disciplinary approach. *Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 26-42.
- Budak Coşkun, S. (2009). İlköğretim 8. sınıf matematik dersinin disiplinlerarası yaklaşımla işlenmesinin öğrencilerin matematik başarıları ve eleştirel düşünme eğilimleri üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Education Sciences*, 6(1), 283-293.
- Boyraz, C. (2016). Oyun ve fiziki etkinliklere dayalı fen eğitimi: Disiplinlerarası öğretim uygulaması (*Doctoral dissertation, Anadolu University (Turkey)*).
- Chan, M. T. (2005). Features of an integrated primary curriculum. International Conference On Education, Singapore.
- Cluck, N.A. (1980). Reflections in the interdisciplinary approach to the humanities, *Liberal Education*, 66(1), 67-77.
- Ciabocchi, E., (2006). Impact of a New, Interdisciplinary Freshman Course on Teaching and Learning at a Small Liberal Arts College in New York. *Unpublished Doctoral Dissertation. Columbia University Teachers College*.
- Cone, T. P., Werner, P., Cone, S., & Woods, A. M. (1998). Interdisciplinary teaching through physical education. *Human Kinetics*.
- Coşkun, S. B., & Altun, S. (2012). İlköğretim 8. sınıf Matematik dersinin disiplinlerarası yaklaşım ilkelerine göre işlenmesinin öğrencilerin matematik başarıları üzerindeki etkisi. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 2(2), 91-122.
- Çevik, D. B. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi özyeterlik düzeylerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 145-168.
- Çıray Özkara, F. (2010). İlköğretimde Disiplinlerarası analogi tabanlı öğretimin öğrencilerin öğrenme düzeyleri üzerindeki etkisi (*Master's thesis, Anadolu Üniversitesi*).
- Çiğdem, Ü. N. A. L., & İlter, İ. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının lisansüstü eğitime olan tutumları (Fırat, Erzincan ve İnönü Üniversitesi sınıf öğretmenliği ABD örneği). *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(2), 147-164.
- Çoban, B., & Ünveren, A. (2007). Beden eğitimi ve oyun öğretimi. *Oğuzhan Zirek (Editör). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım*.

- Çöndü, A. (1999). *Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri. Nobel Akademi Yayınları.*
- Darn, S. (2006). Content and Language Integrated Learning (CLIL): A European Overview. *Online submission.*
- Demir, E. (2009). *İlköğretim ikinci sınıflarda uygulanan Disiplinlerarası bütüncül öğretim yaklaşımının etkisi.* Master's thesis, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demirel, M., & Coşkun, Y. D. (2010). Proje tabanlı öğrenme ile desteklenen disiplinlerarası öğretim yaklaşımına ilişkin bir durum çalışması. *The International Journal of Research in Teacher Education, 1*(2), 28-53.
- Demirel, O., Tuncel, I., Demirhan, C., & Demir, K. (2008). Çoklu zekâ kuramı ile disiplinlerarası yaklaşımı temel alan uygulamalara ilişkin öğretmen-öğrenci görüşleri [Teacher and pupil views about activities based on multiple intelligences and the interdisciplinary approach]. *Education and Science, 33*(147), 14-25.
- Demirhan, G., & Altay, F. İ. G. E. N. (2001). Lise birinci sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği II. *Spor Bilimleri Dergisi, 12*, 9-20.
- Dervişoğlu, S., & Soran, H. (2003). Orta öğretim biyoloji eğitiminde disiplinlerarası öğretim yaklaşımının değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 25*(25).
- Diker, Y. (2004). *Disiplinlerarası öğretim yaklaşımına ilişkin durum çalışması.* Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Doğan, A. (2021). *Müzik öğretmeni adaylarının çalgı çalışma alışkanlıkları ile çalgı dersine yönelik motivasyonlarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi* Doctoral dissertation, Necmettin Erbakan University Turkey.
- Drake, S. M., & Burns, R. C. (2004). Meeting standards through integrated curriculum. *ASCD.*
- Drury, A. (1994). Restructuring the school: An assessment of the effect of an interdisciplinary curriculum on student achievement. *Central Michigan University.*
- Duman, B., & Aybek, B. (2003). Süreç-temelli ve disiplinlerarası öğretim yaklaşımlarının karşılaştırılması. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 11*, 1-12.
- Erickson, H.L. (1995). *Stirring the head, heart, and soul. Redefining curriculum and instruction. California: Corwin Press, Inc.*

- Fllis, A. K., & Fouts, J. T. (2001). Interdisciplinary curriculum: The research base: The decision to approach music curriculum from an interdisciplinary perspective should include a consideration of all the possible benefits and drawbacks. *Music Educators Journal*, 87(5), 22-68.
- Fogarty, R. (1991). Ten ways to integrate curriculum. *Educational Leadership*, 49(2), 61-65.
- Gürkan, B., & Doğanay, A. (2016). Sosyal bilgiler dersinde disiplinlerarası öğretim yaklaşımına dayalı analogi tekniği uygulamalarının kavram gelişimine etkisi: Bir durum çalışması. *Electronic Turkish Studies*, 11(19).
- Gündüz, N., & Zeycan, A. C. A. R. (2014). Beden eğitimi ve fen ve teknoloji dersinde doğa yürüyüşü konulu performans ödevinin değerlendirilmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(2), 81-87.
- Grady, Joan B. 1994. Interdisciplinary Curriculum Development. Association for Supervision and Curriculum Development Annual Conference and Exhibit, 19-22 Mart. Chicago.
- Gilberd, J. C. (1989). "A two-week K-6 interdisciplinaty unit." interdisciplinaty vurriculum: Design and implementation. *Printed by: Edward Brothers, Inc.*
- Göğüş, G. (2008). İlköğretim I. kademe müzik eğitiminde öğretmenin etkinliği. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 369-382.
- Gökmen, H. (1988). Gençlerin Gelişmelerinde Beden Eğitiminin Rolü (Fiziksel, Psikolojik ve Sosyal Gelişmede), Ortaöğretim kurumlarında Beden Eğitimi ve sorunları (*TED Öğretim Dizisi No: 6*), Ankara: Şafak Matbaacılık, ss. 59-67
- Güçlü, M. (2001). Avrupa Amerika Birleşik Devletleri Çin ve Türkiye de Beden Eğitimi ve Sporun Gelişimi. *Milli Eğitim*, (150).
- Gür, T. M. (2003). *Araştırma ve eğitimde disiplinlerarasılık. Eğitimin Geleceği-Üniversitelerin ve Eğitimin Değişen Paradigması*, Editör: Oğuz N. Babüroğlu, Sabancı Üniversitesi Yayınları, ss, 181-209.
- Gürkan, B., ve Doğanay, A. (2016). Sosyal bilgiler dersinde disiplinlerarası öğretim yaklaşımına dayalı analogi tekniği uygulamalarının kavram gelişimine etkisi: Bir durum çalışması. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(19), 395-416.
- Güven, E. (2012). *Disiplinlerarası yaklaşıma dayalı çevre eğitiminin ilköğretim 4. sınıf öğrencilerinin çevreye yönelik tutumlarına ve davranışlarına etkisinin*

incelenmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.

Hardalaç, N. & Akyüz, M., (2021) Öğrencilerin Müzik Dersine Yönelik Tutumları ile Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*.

Henson, J. Kenneth. 2003. Curriculum Planning; Integrating Multiculturalism, Constructivism, and Education Reform. 3. bs. *United States of America: Waveland Press*.

Head, R. R. (1997). Interdisciplinary curriculum: The effects of a unit about landscapes on second-grade students' knowledge, skills, and attitudes. *The University of Alabama*.

Hinde, E. T. (2005). Revisiting curriculum integration: A fresh look at an old idea. *The social studies*, 96(3), 105-111.

Hong, S., Malik, ML ve Lee, MK (2003). Batılı olmayan bir örneklem kullanarak sosyotropi ve özerklikte cinsiyetler arasında yapısal, metrik, skaler ve gizli ortalama değişmezliğini test etme. *Eğitimsel ve psikolojik ölçüm*, 63 (4), 636-654.

İnceoğlu, M. (1993). *Tutum, Algı, İletişim*. 1. Baskı Ankara.

İnceoğlu, M. (2010). *Tutum, algı ve iletişim*. İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınları.

İşler, A. S. (2004). Sanat eğitiminde disiplinlerarası tematik yaklaşım. *Milli Eğitim Dergisi*, 163, 43-53.

Jacobs, H. H. (1989). Interdisciplinary curriculum: Design and implementation. Association for Supervision and Curriculum Development, 1250 N. Pitt Street, Alexandria, VA 22314.

Kağıtçıbaşı, Ç. (2010). *Günümüzde insan ve insanlar: Sosyal psikolojiye giriş*. Evrim Yayınevi, İstanbul.

Kalemoğlu Varol, Y., Erbaş, MK, Ünlü, H., & Sünbül, AM (2016). İlköğretim beden eğitimi tutum ölçeğinin Türkçe uyarlaması. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 27 (1), 16-26.

Karasar, N. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. 24. baskı, Nobel Akademik Yayıncılık

Kasap, H. (2002, 27-29 Ekim). Beden eğitimi yoluyla Disiplinlerarası öğretim. 7. *Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi. Seminerler ss: 30-45*.

Kaya, D., Akpınar, E., & Gökkurt, Ö. (2006). İlköğretim fen derslerinde matematik tabanlı konuların öğrenilmesine fen-matematik entegrasyonunun etkisi. *Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi*, 6(4), 1-5.

- Keskin Coşkun, S., & Öztuna Kaplan, A. (2007). İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin teknolojik değişimin etkileri üzerine eleştirel düşünceleri: Disiplinlerarası bir yaklaşım. *Yeditepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 1-16.
- Kepenekçi-Karaman, Y., 2000. İnsan hakları eğitiminde temel yaklaşımlar. *Milli Eğitim Dergisi*, 145, 36-37.
- Kilpatrick, W. H. (1926). The Project method: The use of the purposeful act in the educative process (No. 3). *Teachers college, Columbia university*.
- Klein, J., 1990. Interdisciplinarity: History, Theory, and Practice. *Wayne State University Pres*, 337 s, *Detroit*.
- Klein, JT (1996). Sınırları aşmak: Bilgi, disiplinler ve Disiplinlerarasılıklar. *Virginia Üniversitesi Yayınları*.
- Kline, S.J. (1995). Conceptual foundations for multidisciplinary thinking. *Stanford: Stanford University Pres*.
- Koç, E. (2013). *Tüketici Davranışı ve Pazarlama Stratejileri (5. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Koşar, D. (2007). *Toplumsallaştırma yaklaşımına göre Beden eğitimi derslerinde bağlı model uygulamalarının çocuğun başarısına etkisinin incelenmesi* Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi Turkey.
- Krongh, S.L., 1995. The Integrated Early Childhood Curriculum. *Mc Grow- Hill, Inc.*, 430 s, *New York*
- Kuru, E. (2000). *Beden eğitimi ve sporda program geliştirme*. Akşam Sanat Okulu Matbaası, Ankara
- Lake, K. (1994). Integrated Curriculum. School Improvement Research Series. *Northwest Regional Educational Laboratory. Pridobljeno, 15(3), 2020*.
- Lattuca, L. R. (2001). Creating interdisciplinarity: Interdisciplinary research and teaching among college and university faculty. *Vanderbilt university press*.
- Leahey, LK (1999). Entegre müfredatla disiplinlerarası bir yaklaşım.
- Lucas, T.A. (1981). Social studies as an integrated subject. H.D. Mehlinger (Ed.), *UNESCO handbook for the teaching of social studies*. London: Crolm Helm.

- Mathison, S. (1997). Chapter Thirteen. The Social Studies Curriculum: Purposes, Problems, and Possibilities, 213.
- Mathison, S., & Freeman, M. (1997). The logic of interdisciplinary studies (Report Series 2.33). *New York: National Research Center on English Learning and Achievement.*
- McKenna, JC (2007). Bir ilköğretim matematik, fen ve teknoloji mıkmatıs okulunda entegre bir müfredatın geliştirilmesi ve uygulanması. *Kaliforniya Üniversitesi, Santa Barbara.*
- Meeth, L.R., (1978). Interdisciplinary studies: *integration of knowledge and experience. Change, 10, 6-9.*
- Morris CG. (2002). Understanding Psychology. [Psikolojiyi anlamak: Psikolojiye giriş]. (Çeviri: H.B. Ayvaşık, M. Sayıl) *Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları, No:23, 525-567.*
- Murphy, E. L. (1993). Interdisciplinary curriculum influences on student achievement, teacher and administrator attitudes, and teacher efficacy. *Arizona State University.*
- Nacakçı, Z. (2006). İlköğretim öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi, 26, 28.*
- Newell, W.H., (1998). Interdisciplinarity: *Essays from the Literature. The College Board.*
- Nicolescu, B. (2000, April). The transdisciplinary evolution of learning. In Symposium on Overcoming the Underdevelopment of Learning at the *Annual Meeting of the American Educational Research Association, Montreal, Canada.*
- Novacek, RS (2007). Disiplinlerarası bağlantılar teorisine doğru: Konuşma ve metin üzerine bir sınıf çalışması. *İngilizce Öğretiminde Araştırma, 368-401.*
- Özçelik, C., & Semerci, N. (2016). Disiplinlerarası öğretim yaklaşımına dayalı hazırlanan öğretim etkinliklerinin, öğrencilerin geometrik cisimlerin hacimleri konusundaki akademik başarılarına etkisi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 26(2), 141-150.*
- Özkök, A. (2005). Disiplinlerarası yaklaşıma dayalıyaratıcı problem çözme öğretim programının yaratıcı problem çözme becerisine etkisi. *Hacettepe üniversitesi eğitim fakültesi dergisi, 28(28), 159-167.*
- Özyalvaç, N. T., Akandere, M., & Duman, S. (2010). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumları ile akademik başarı motivasyonlarının incelenmesi. Konya Anadolu Lisesi Örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (24), 1-10.*

- Öztürk, H. İ. (2019). *Disiplinlerarası yaklaşım temelli geliştirilen öğretim programı tasarımının fen eğitiminde eleştirel düşünme becerilerine, sorgulayıcı öğrenme becerileri algısına, derse yönelik tutumlarına ve akademik başarılarına etkisinin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Çukurova Üniversitesi. Adana.
- Perkins, D. N. (1994). The Intelligent eye. The Getty center for education in the arts.
- Piaget, J., (1972). The epistemology of interdisciplinary relationships. *Interdisciplinarity: Problems of teaching and research in universities*.
- Roberts, P., & Kellough, R. D. (2000). A guide for developing interdisciplinary thematic units. *Prentice Hall*.
- Sarı, Ö., & Önköl, G. (2007). Eleştirel düşüncede entegrasyon süreci olarak eğitim. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 45-52.
- Say, A. (2010). Müzik ansiklopedisi: H-Ö. *Müzik Ansiklopedisi Yayınları*.
- Seeds, A., Pollom, G. ve Burton, B. (2015). Beden eğitimi fizik bilimiyle buluşuyor. *Bilim ve Çocuk, (Şubat), (52),6*, 39-44.
- Senemoğlu, N. (2007). *Gelişim öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya*. Ankara: Anı Yayınevi.
- Siedentop, D., Mand, C. L., & Taggart, A. (1986). Physical education: Teaching and curriculum strategies for grades 5-12. *Mayfield Publishing Company*.
- Stember, M. (1991). Disiplinlerarası girişim yoluyla sosyal bilimleri ilerletmek. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 28 (1), 1-14.
- Şendurur, Y., & BARIŞ, D. A. (2002). Müzik eğitimi ve çocuklarda bilişsel başarı. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1).
- Suraco, T. L. (2006). An interdisciplinary approach in the art education curriculum.
- Tavşancıl, E. (2002). Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi *Ankara: Nobel Yayınevi*.
- Taylor S. E, Peplay L. A. & Sears D. O. (2003). Social Psychology. New Jerje: *Pearson Education Intrernational*.
- Terzioğlu, F., Aktaş, D., Ertuğ, N., & Boztepe, H. (2019). Disiplinlerarası eğitim algısı ölçeğinin (DEAÖ) geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma*, 16(1), 15-20.

- Tunçel, Z. (2006). *İş birlikli öğrenmenin beden eğitimi başarısı, bilişsel süreçler ve sosyal davranışlar üzerindeki etkileri* Doctoral dissertation, DEÜ Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Turna, Ö. (2010). Müzik öğretmeni adaylarının müzikteki fizik ile ilgili kavramları ilişkilendirme düzeyleri (Samsun ili örneği). *Yayımlanmış yüksek lisans tezi, On dokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.*
- Tchudi, S., Mitchell, D., 1999. Exploring and Teaching the English Language Arts Program. *Addison-Wesley Educational Publishers, 4. Baskı, 480 s, New York.*
- Uçan, A. (1997). Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-ilkeler-Yaklaşımlar, *Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara. Uzunpostalcı, Mustafa (1995). 'Türkiye'de Din Eğitimi', Kuruluşunun, 43, 119-126.*
- Unesco (1986). Interdisciplinarity in General Education. *Division of Educational Sciences, Contents and Methods of Education.*
- Varol, YK, Hüseyin, Ü., Erbaş, MK ve Sünbül, AM (2016). İlköğretim beden çocuğunun yanında duruşunun Türkçeye uyarlanması. *Spor Bilimleri Dergisi, 27 (1), 16-26.*
- Vazou, S., & Skrade, M. A. (2017). Intervention integrating physical activity with math: Math performance, perceived competence, and need satisfaction. *International Journal of Sport and Exercise Psychology, 15(5), 508-522.*
- Vidauri, AA (1996). Disiplinlerarası müfredat ve disiplinlerarası olmayan müfredat sınıflarının karşılaştırmalı bir çalışması: Okuma taas puanlarındaki farklılıklar ve ilişkiler, yıllık okuma ortalamaları ve öğrenci tutumları. *Teksa A&M Üniversitesi-Kingsville.*
- Werner, P., Simmons, M., & Bowling, T. (1989). Combining the arts and academics. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance, 60(7), 55-57.*
- White, J. D., & Carpenter, J. P. (2008). Integrating mathematics into the introductory biology laboratory course. *Primus, 18(1), 22-38.*
- Werner, P. H. (1971). Effects of integration of physical education with selected science concepts upon science knowledge and selected physical performance skills of boys and girls at the fourth-grade, fifth-grade and sixth-grade levels. *Indiana University.*
- Yalçın, M., Bakanlığı, M. E., & Lisesi, N. H. A. İ. F. (2013). Biyoloji dersinde disiplinlerarası çalışmaların öğrenme üzerine etkilerinin incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 2(3).*

- Yarımca, Ö. (2011). Disiplinlerarası yaklaşıma dayalı bir durum çalışması. *Akademik Bakış Dergisi*, 25, 1-22.
- Yıldırım, A. (1996). Disiplinlerarası Öğretim Kavramı ve Programlar Açısından Doğurduğu Sonuçlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 12, 89-94.
- Yorks, PM ve Follo, EJ (1993). Tematik ve Geleneksel Öğretim Sırasında Etkileşim Oranları.
- Yurtbaşı, Ö. (2019). *Beden eğitimi ve Spor Dersi Disiplinlerarası öğretim yaklaşımı uygulamasının erişi, Tutum ve kalıcılığa Etkisi" 6. sınıf Fen Bilgisi 'Kuvvet ve Hareket ünitesi örneği"* Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi Turkey.

EKLER

EK 1.Etik Kurul Raporu

Evrak Tarih ve Sayısı: 13.01.2022-266889

T.C
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu
KURUL KARARI

TOPLANTI TARİHİ : 12.01.2022
TOPLANTI SAYISI : 01
KARAR SAYISI : 28

Üniversitemiz Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Bölümü **Dr. Öğr. Üyesi H. Tolga ESEN**'in danışmanlığını, **Yusuf KARYAĞDI**'nin araştırmacılığını üstlendiği, *"Disiplinlerarası Yaklaşımla Müzik Dersi ile İlişkilendirilmiş Beden Eğitimi ve Spor Derslerinin Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisinin Araştırılması"* konulu çalışmanın, fikri hukuki ve telif hakları bakımından metot ve ölçeğine ilişkin sorumluluğun başvurucaya ait olmak üzere, proje süresince uygulanmasının etik olarak **uygun olduğuna** oy birliği ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA
Kurul Başkanı

Başkan
Prof. Dr.
Hilmi DEMİRKAYA

Başkan Yrd.
Prof. Dr.
Sibel MEHTER AYKIN

Üye
Prof. Dr.
Ebru İÇİGEN

Üye
Prof. Dr.
Nurşen ADAK

Üye
Prof. Dr.
Sibel PAŞAOĞLU YÖNDEM
(Raporlu)

Üye
Prof. Dr.
Taner KORKUT

Üye
Prof. Dr.
Gökhan AKYÜZ

EK 2.İl Milli Eğitim İzin Yazısı

Evrak Tarih ve Sayısı: 28.02.2022-304739

T.C.
ANTALYA VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-98057890-605.01-44572023
Konu : Anket Uygulaması
(Yusuf KARYAĞDI)

28.02.2022

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : 11/02/2022 tarih ve 288707 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nün, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Anabilim Dalı Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı 202054022013 numaralı öğrencisi Yusuf KARYAĞDI'nın, Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Tolga ESEN danışmanlığında "Disiplinlerarası Yaklaşımla Müzik Dersi ile İlişkilendirilmiş Beden Eğitimi ve Spor Derslerinin Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisinin Araştırılması" adlı araştırmasını, İlimiz Alanya İlçesi Toslak Sabir Erkin Ortaokulu ve Emişbeleni Ortaokulunda uygulama isteği ile ilgili yazınız Müdürlüğümüz ARGE Birimi Değerlendirme ve İnceleme Komisyonunca incelenmiş; "Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinlerine Yönelik İzin ve Uygulama 2020/2 Genelgesi" gereğince uygun görülmüş olup, Müdürlüğümüzün 25/02/2022 tarih ve 44449670 sayılı onayı ve uygulanacak veri toplama araçları onaylanarak ekte gönderilmiştir.

İlgili genelgenin 28. Maddesi gereğince, sonuç raporunun bir örneğinin CD ortamında (başvuru sahibinin ekte örneği bulunan dilekçe ile) Müdürlüğümüz Ar-Ge bürosuna gönderilmesi hususunda;

Gereğini arz ederim.

Recai OCAK
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

EKLER:

- 1- Onay ve ekleri (3 sayfa)
- 2- Dilekçe Örneği (1 sayfa)

EK 3. Öğrenme Etkinlikleri

İPATLIYORUM

Amaç: Başlama-durma, dinamik- statik denge, duruş oturuş becerilerini geliştirmek. Sesin oluşumu titreşimi, onu oluşturan etmenleri kavraması

Öğrenci sayısı: 15-20

Sınıf seviyesi: 5

Süre: 40+40 dakika

Büyük grup çalışması

Bedensel-Kinestetik / Müziksel-Ritmik

Kazanımlar:

Dengeleme gerektiren hareketleri vücut farkındalığını göstererek uygular.

Sesin oluşumunu açıklar.

Araç Gereç: Atlama ipi

Hazırlık:

Etkinliğe başlamadan önce çift ayak ve tek ayak ip atlama alıştırmaları yapılır.

Öğrenme- Öğretme Yöntem ve Teknikleri: Anlatım yöntemi, gösterip yaptırma yöntemi, komut yöntemi.

Yönerge: Öğrencilere derse başlamadan önce ip atlama etkinliğini yaparak müzik dersindeki sesin oluşumu kavramını, beden eğitimi spor dersi kazanımı olan dengeleme gerektiren hareketleri uygulayarak somutlaştıracakları ve öğrenecekleri öğretmenleri tarafından anlatılır.

Uygulama: Beden eğitimi ve spor öğretmeni “U düzeninde toplanalım” yönergesiyle öğrencileri bir araya toplar ve "Bugün sesin nasıl oluştuğunu tek ayak ve çift ayak ip atlama egzersizleri yaparak öğreneceğiz. "açıklamasını yapar. Ardından müzik öğretmeni sesin iki maddenin birbiri ile çarpışması sonucu oluşan titreşimlerin hava aracılığıyla kulağımıza ulaşarak işitmemizi ve oluşması öğrencilere anlatır. Her öğrenciye bir atlama ipi verilir ve

öğrencilerin bir buçuk metre aralık olacak şekilde bir çember oluşturmaları istenir. Beden eğitimi ve spor öğretmeni çift ayak ve tek ayak ip atlamayı gösterip yaptırma yöntemiyle öğrencilere öğretir. Öğrenciler hazır olduğunda öğretmenin "başla komutu" ile öğrenciler önce çift ayak ip atlar sonra tek ayak ip atlama egzersizini yaparlar. Müzik öğretmeni "İp atlayarak sesin öğrencinin her atladıktan sonra yere düşerek ayakları ile yere temasında oluşan titreşimin ve ip atlama sırasında ipin öğrencinin etrafında dönerken hava ile çarpışması sonucu oluşan titreşimin hava aracılığıyla kulağımıza ulaşarak işitmemizi ve sesin bu şekilde oluşmuş olduğunu" açıklar. Etkinliğin son bölümünde beden eğitimi ve spor öğretmeni çemberin ortasına geçerek en uzun süre ip atlama yarışması yaptırır. Yarışma iki şekilde yapılır birinci yarışma çift ayak ip atlama, ikinci yarışma ise tek ayak ip atlama şeklindedir. Başla komutu ile bütün öğrenciler çift ayak ip atlamaya başlar, hata yapmadan en sona kalan öğrenci çift ayak ip atlama yarışmasının birincisi olur. Aynı şekilde tek ayak ip atlama yarışması yapılır. En sona kalan öğrenci tek ayak ip atlama yarışmasının birincisi olur. İki yarışmada da son üçe kalan öğrencilerden en son kalandan ilk yanan öğrenciye doğru birinci, ikinci ve üçüncü şeklinde sıralama yapılabilir. Etkinliğin son bölümünde soğuma hareketleri yapılır ve etkinlik sona erer.

Değerlendirme: Hiç durmadan en uzun süre ip atlayan öğrenci yarışmanın kazananı olur.

Risk Planı: Öğrenciler ip atlamak için daire olduklarında aralarındaki mesafe geniş tutulmalı ip atlarken birbirlerine çarpmamaları için.

Benzer etkinlik: Basketbol topu ile top sektirme çalışmalarına yapılarak da etkinlik yapılabilir.

EŞLEŞME

Amaç: Temel motor becerileri geliştirmek. Müzikteki temel yazı öğelerini kavratmak.

Öğrenci sayısı: 15-20

Sınıf seviyesi: 5

Süre: 40+40 dakika

Büyük grup çalışması

Bedensel-Kinestetik / Müziksel-Ritmik

Kazanımlar:

Oyun ve etkinliklerde iş birliğinin önemini kavrar.

Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır.

Araç Gereç: Tebeşir

Hazırlık:

Temel müzik yazı öğeleri temel motor becerilerle eşleştirilir.

Eşleşmeler öğrencilere ders başlamadan gösterilir ve alıştırma yapılır.

Tebeşirle aralarında 10 metre mesafe olan iki çizgi çizilir biri başlama biri de bitiş çizgisi olarak belirlenir.

Temel motor beceriler ve eşleşen temel müzik yazı öğeleri

Sol ayak sekerek ilerlemek /birlik (dört vuruşluk) nota

Sağ ayak sekerek ilerlemek/ikilik (iki vuruşluk) nota

Çift ayak zıplayarak ilerlemek/ dördlük (bir vuruşluk) nota

Sol kolunu önden arkaya doğru 360 derece döndürerek koşmak/birlik (dört vuruşluk) sus

Sağ kolunu önden arkaya doğru 360 derece döndürerek koşmak/ ikilik (iki vuruşluk) sus

Her iki kolunu önden arkaya doğru 360 derece döndürerek koşmak/ikilik (bir vuruşluk) sus

Öğrenme- Öğretme Yöntem ve Teknikleri: Anlatım yöntemi, gösterip yaptırma yöntemi, komut yöntemi.

Yönerge: Öğrencilere derse başlamadan önce eşleşme etkinliğiyle iş birliği içinde hareket ederek temel müzik yazı ögelerini temel motor becerilerle uygulayarak öğrenecekleri öğretmenleri tarafından anlatılır.

Uygulama: Beden eğitimi ve spor öğretmeni “toplanalım” yönergesiyle öğrencileri etkinlik alanında bir araya toplar ve etkinliği anlatmaya başlar. "6 adet temel müzik yazı ögesi ile 6 adet temel motor beceriyi eşleştirdiğimiz bir etkinlik hazırladık." açıklamasını yapar ardından müzik öğretmeni ile beraber eşleşmeler öğrencilere açıklanır: Müzik öğretmeni temel müzik yazı ögesini göstererek söyler beden eğitimi ve spor öğretmeni de temel müzik yazı ögesiyle eşleşen temel motor beceri hareketini uygulayarak öğrencilere gösterir bütün temel müzik yazı ögeleri ve eşleşen temel motor beceriler gösterildikten sonra etkinliğe geçilir.

"Sol ayak sekerek ilerlemek /birlik (dört vuruşluk) nota

Sağ ayak sekerek ilerlemek/ikilik (iki vuruşluk) nota

Çift ayak zıplayarak ilerlemek/ dörtlük (bir vuruşluk) nota

Sol kolunu önden arkaya doğru 360 derece döndürerek koşmak/birlik (dört vuruşluk) sus

Sağ kolunu önden arkaya doğru 360 derece döndürerek koşmak/ ikilik (iki vuruşluk) sus

Her iki kolunu önden arkaya doğru 360 derece döndürerek koşmak/ikilik (bir vuruşluk) sus

Beden eğitimi ve spor öğretmeni: Etkinlik gruplar arasında yapılacaktır. Her grup altışar kişiden oluşuyor. Sahada aralarında 10 metre olan iki çizgi bulunmaktadır. Sizden istediğimim benim söyleyeceğim temel müzik yazın ögesi ile eşleşen motor beceriyi başlangıç çizgisinden başlayarak eksik ve hatasız bir şekilde yaparak bitiş çizgisine varmanız açıklamalarını yapar. Temel müzik yazı ögeleri ile eşleşmiş olan 6 motor beceriyi hatasız ve eksiksiz yaparak bitiş çizgisine en hızlı giden grup oyunun galibi olur. Motor becerileri yaparken sizleri izleyeceğiz hatalı ve eksik yapan grup üyelerini durdurup tekrar başladığı grubun arkasına göndereceğiz. Burada önemli olan 6 grup üyesinin de hareketleri doğru ve eksiksiz yaparak bitiş çizgisine en hızlı şekilde varmasıdır. Beden eğitimi ve spor öğretmeni yerlerinize komutu ile grupları

başlangıç çizgisine gönderir. Gruplar hazır olduğunda Müzik öğretmeni temel müzik yazı öğelerinden herhangi birini yüksek sesle söyler ve gruplardaki ilk öğrenciler çıkış yaparak söylenen temel müzik yazı ögesinin eşleştiği motor beceriyi yaparak bitiş çizgisine gider. Bütün eşleşmeler bitene kadar etkinlik devam eder. Öğrencilerin kavrama düzeylerine bakılarak birkaç tekrar yapılabilir ve son bölümünde soğuma hareketleri yapılır ve etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme: Motor becerileri doğru eksiksiz, en hızlı ve yapan grup oyunun galibi olur.

Risk Planı: Grupların kız öğrenci sayısının benzer olması güç dengeleri açısından önemlidir, itirazların gelmesini engeller.

Benzer Etkinlik: Farklı müzik sembollerini daha çok motor beceri ile eşleştirerek başka beceriler geliştirilebilir.

BEDEN PERKÜSYONU

Amaç: Birleştirilmiş hareket becerilerini geliştirmek. Seslerin uzunluk ve kısalık özelliklerini ayırt etmesini sağlamak.

Öğrenci sayısı: 15-20

Sınıf seviyesi: 5

Süre: 40+40 dakika

Büyük grup çalışması

Bedensel-Kinestetik / Müziksel-Ritmik

Kazanımlar:

Birleştirilmiş hareket becerilerini çeşitli oyun ve etkinliklerde gösterir.

Öğrendiği seslerin uzunluk ve kısalık özelliklerini ayırt eder.

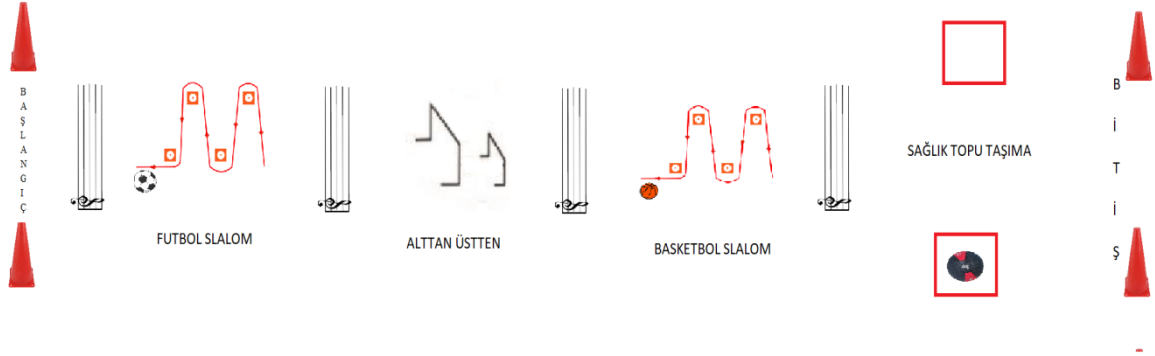
Araç Gereçler: Futbol topu, basketbol topu, slalom konisi, slalom çubuğu, sağlık topu, masa tenisi raketi ve masa tenisi topu,

Hazırlık:

Derse başlamadan önce ritim kalıbı futbol slalom, ritim kalıbı alttan üsten geçme, ritim kalıbı basketbol slalom ve ritim kalıbı sağlık topu taşıma istasyonlarını içeren iki parkur kurulur.

Belirlenen ölçülerle oluşturulan ritim kalıpları etkinlikten önce renkli kartlara yazılarak hazırlanır.

PARKUR

Öğrenme- Öğretme Yöntem ve Teknikleri: Anlatım yöntemi, gösterip yaptırma yöntemi, komut yöntemi.

Yönerge: Öğrencilere derse başlamadan önce beden perküsyonu etkinliğiyle birleştirilmiş hareket becerilerini yaparken öğrendikleri seslerin uzunluklarını ve kısıklıkları ayırt etmeyi de öğrenecekleri öğretmenleri tarafından anlatılır.

Uygulama: Beden eğitimi ve spor öğretmeni “toplanalım” yönergesiyle öğrencilerin parkurları görebilecekleri bir noktada bir araya toplar ve etkinliği anlatmaya başlar. "Önümüzdeki parkurlarda dört istasyon ve birlik, ikilik, dörtlük, sekizlik notalarla oluşturulan dört ritim kalıbı bulunmaktadır. Ritim kalıbı futbol slalom, ritim kalıbı alttan üstten geçme, ritim kalıbı basketbol slalom ve ritim kalıbı sağlık topu taşıma şeklinde sıralanmaktadır açıklamasını yapar. Ardından müzik öğretmeni birlik, ikilik, dörtlük, sekizlik notalarla oluşturulan ritim kalıplarını (elleri birbirine vurmak, elleri çift veya tek olarak dize vurmak, elleri çift veya tek göğsümüze vurmak, sağ ayak ya da sol ayak yere vurmak vb. kullanarak) öğrencilere anlatarak gösterir ve sonrasında öğrencileri güç dengesi ve kız erkek sayıları dikkate alınarak eşit iki gruba ayırarak iki grup oluşturur. Beden eğitimi ve spor öğretmeni parkurdaki futbol slalom, alttan üstten geçme, basketbol slalom ve sağlık topu taşıma istasyonlarını kendisi yaparak öğrencilere dikkat etmeleri gereken noktaları göstererek anlatır. Beden eğitimi ve spor öğretmeni grupları yerlerine komutuyla parkurun başında sıraya geçirir başla komutu ile ilk sıradaki öğrenciler sırasıyla ritim kalıbı futbol slalom, ritim kalıbı alttan üstten geçme, ritim kalıbı basketbol slalom ve ritim kalıbı sağlık topu taşıma istasyonlarından geçerek parkuru tamamlarlar. Öğrenciler parkuru yaparken müzik öğretmeni ritim kalıplarını doğru yapıp yapmadıklarını kontrol eder

ve gerekli yerlerde müdahale ederek yanlışları düzeltir, beden eğitimi ve spor öğretmeni de spor istasyonlarını takip ederek gerekli müdahaleleri yapar, öğrencilerin hareketleri doğru yapmalarını sağlar. Parkurdaki ritim kalıplarını doğru seslendirip ve istasyonu en kısa sürede tamamlayan etkinliğin kazananı olur. Dersin son bölümünde soğuma hareketleri yapılır ve etkinlik sona erdirilir.

Değerlendirme: Parkurdaki ritim kalıplarını beden perküsyonu ile doğru seslendiren ve istasyonları en kısa sürede tamamlayan grup birinci olur.

Risk Planı: Etkinliğe başlamadan önce öğrencilere birlik, ikilik, dörtlük, sekizlik notaların adları süreleri ve vuruş değerlerinin tekrar edilmesi fayda sağlayacaktır.

Oluşturulan takımların dengeli olması itirazları azaltacaktır.

Benzer Etkinlik: Parkuru kızlar ve erkekler ayrı gruplar olacak şekilde de yapılabilirler.

KALIN İNCE ÇİFT TEK

Amaç: Oyun ve etkinliklere katılım ile eğlenme ve mutluluk arasında ilişkiyi kurmasını sağlamak. Öğrendiği seslerin incelik ve kalınlık özelliklerini ayırt edebilmesi.

Öğrenci sayısı: 15-20

Sınıf seviyesi: 5

Süre: 40+40 dakika

Büyük grup çalışması

Bedensel-Kinestetik / Müziksel-Ritmik

Kazanımlar:

Fiziksel etkinliklerin eğlenceli yönlerinin farkına varır.

Öğrendiği seslerin incelik ve kalınlık özelliklerini ayırt eder.

Araç Gereç: Melodika, Tebeşir

Hazırlık:

Etkinliğe başlamadan önce melodika ile kalın ince sesler çalınarak alıştırma yapılır.

Etkinliğe başlamadan önce zemine tebeşir ile ikişerli sekiz adet seksek çizilmeli, sekseklerin içerisine kalın ve ince karışık bir şekilde yazılmalıdır.

Etkinlik Alanı

İNCE	KALIN	İNCE	İNCE	KALIN	İNCE	KALIN	İNCE
------	-------	------	------	-------	------	-------	------

KALIN	İNCE	KALIN	KALIN	İNCE	KALIN	İNCE	KALIN
-------	------	-------	-------	------	-------	------	-------

Öğrenme- Öğretme Yöntem ve Teknikleri: Anlatım yöntemi, gösterip yaptırma yöntemi, komut yöntemi,

Yönerge: Öğrencilere derse başlamadan önce kalın ince çift tek etkinliğiyle eğlenceli bir fiziksel aktivite yaparak müzik dersinin kazanımı olan kalın ve ince sesleri ayırt etmeyi de öğrenecekleri öğretmenleri tarafından anlatılır.

Uygulama: Beden eğitimi ve spor öğretmeni “U düzeninde toplanalım” yönergesiyle öğrencileri bir araya toplar ve etkinliği anlatmaya başlar. "Önümüzdeki seksekte ikili sekiz adet seksek bulunmaktadır. Bu sekseklerden biri kalın biri de ince sesi temsil etmektedir. (Kalın sesler Re- mi, ince sesler ise Sol- La sesleridir)"açıklamasını yapar. Ardından müzik öğretmeni öğrencilere kalın ve ince sesleri melodika ile çalarak çocuklarda kulak aşinalığı oluşturur. Beden eğitimi öğretmeni de seksek oyunun nasıl oynandığını sekseklerden bir kere geçerek öğrencilere gösterir. Beden eğitimi ve spor öğretmeni "yerlerinize komutu" ile öğrencileri kalın ve ince yazan sekseğin arkasında derin kolda sıraya geçirir. Beden eğitimi ve spor öğretmenin “başla” komutu ile müzik öğretmeni melodika ile kalın ve ince sesleri karışık bir şekilde çalmaya başlar. İlk sırada bulunan öğrenci melodikadan gelen ses kalın ise kalın yazan sekseğe çift ayak zıplar. Gelen ses ince ise tek ayak ince yazan sekseğe zıplar. Öğrencilerin tamamı sıra ile etkinliği yapar. Öğrencilerin kavrama düzeylerine göre birkaç tekrar yapılır. Etkinliğin son bölümünde çökme kalkma yarışması yapılır öğretmen "çemberde toplanın" yönergesi ile öğrencileri çemberde toplar ve çemberin ortasına öğretmen geçer. Öğretmen kalın ve ince sesleri karışık bir şekilde melodika ile verir. Kalın ses verilirse çökmeleri ince ses verilirse kalkmaları istenir. Verilen sese uygun hareket yapamayan öğrenci elenir oyun bu şekilde son bir öğrenci kalana kadar devam eder. Sona kalan 3 öğrenci elenme sırasına göre birinci, ikinci ve üçüncü olur. Etkinliğin son bölümünde soğuma hareketleri yapılır ve etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme: Etkinliğin sonunda yapılan çökme kalkma yarışmasında sona kalan üç öğrenci elenme sıralarına göre birinci, ikinci ve üçüncü olurlar.

Risk Planı: Melodikadan çıkan sesin iyi duyulması için sessiz bir ortam oluşturulmalıdır. Gürültülü bir ortamda seslerin kalın ve ince olarak ayırt edilmesi zorlaşabilir.

BUL-YERLEŞTİR

Amaç: Çabukluk, sürat gibi temel motorik özellikleri geliştirmek, müzikteki ses yüksekliklerini kavraması.

Öğrenci sayısı: 15-20

Sınıf seviyesi: 5

Süre: 40+40 dakika

Büyük grup çalışması

Bedensel – Kinestetik/ Müziksel-Ritmik

Kazanımlar:

Yer değırtirme hareketlerini alan ve efor farkındalığını göstererek uygular.

Müzikteki ses yüksekliklerini dizek üzerinde gösterir.

Araç Gereç: Antrenman Çanağı – Nota kartları –Dizek

Hazırlık:

Derse başlamadan önce belirtilen şekilde ve ölçülerde nota kartları ve dizek yerleştirilerek parkur oluşturulur.

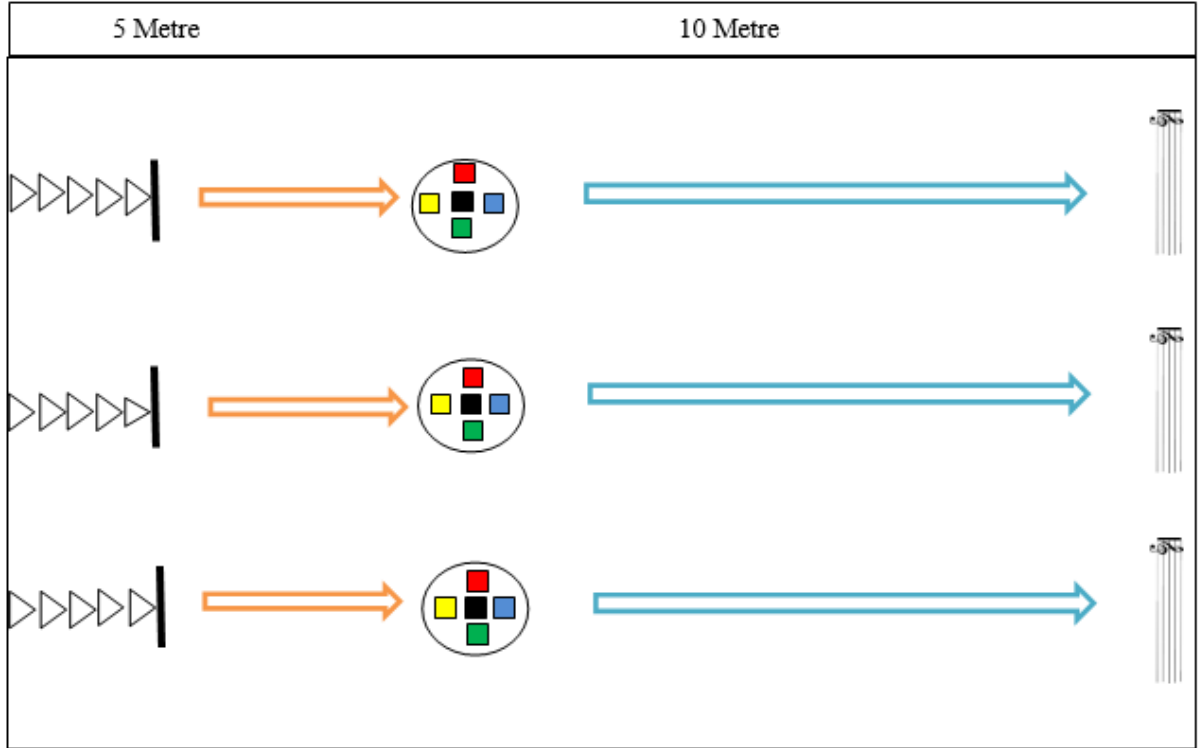
Etkinlik Alanı:

Oyun alanın uzunluğu 15 metre genişlik 15 metre kare şeklindedir. Genişlik takım sayısı artıkça her takım için 5 metre artar.

Gruplar 5 kişiden oluşur öğrenci sayısını göre takım sayısı artabilir.

Başlama çizgisinden nota kartlarının olduğu nokta arası mesafe 5 metre nota kartları ile dizeklerin olduğu alan arası mesafe 10 metredir.

Parkur

Öğrenme- Öğretme Yöntem ve Teknikleri: Anlatım yöntemi, gösterip yaptırma yöntemi, komut yöntemi.

Yönerge: Öğrencilere derse başlamadan bul yerleştir etkinliğiyle yer değiştirme hareketlerini yaparken ses yüksekliklerini dizek üstünde göstermeyi de öğrenecekleri öğretmenleri tarafından anlatılır.

Uygulama: Beden eğitimi ve spor öğretmeni “toplanalım” yönergesiyle öğrencileri parkurları görebilecekleri bir noktada safta sıraya geçirir ve güç dengelerine dikkat ederek 5 kişilik üç grup oluşturarak etkinliği anlatmaya başlar. "Sizler için iki istasyonlu birbirinin aynı üç adet parkur hazırladım. Birinci istasyonumuzda karışık ve ters çevrilmiş olan Re, Mi, Fa, La, Sol notalarının yazılı olduğu 5 adet renkli karton bulunmaktadır. Kartonların 10 metre ilerisinde ise yerde boş bir dizek bulunmaktadır. Sizden istediğim düdük sesi ile hızlı bir şekilde çıkış yaparak beş metre ilerideki notaların yazılı olduğu kartonlardan birini alıp 10 metre ilerideki boş dizekte doğru olan yere yerleştirip tekrar başlanma noktasına dönerek kendi grubunuzda başlama çizgisinde bekleyen arkadaşınıza dokunmanız ve onun başlamasını sağlamanız. Beden eğitimi ve spor öğretmeni parkura çıkarak öğrencilere parkurun nasıl yapıldığını anlatarak gösterir. Beden eğitimi ve spor öğretmeni yerlerinize komutu ile grupları istasyonların başında derin kolda sıraya geçirir. Başla komutu ile ilk sırdaki öğrenci koşarak notaların yazılı olduğu renkli

kartonlardan birini alarak 10 metre ilerideki boş dizeğe yerleştirir. Bütün notalar dizeğe yerleştikten sonra müzik öğretmeni kontrol eder, doğru ve en hızlı şekilde yerleştiren grup oyunun galibi olur. Son bölümünde soğuma hareketleri yapılır ve etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme: Etkinlik üç grubun birbiri ile yarıştığı etkinliktir. Notaları dizek üzerinde doğru ve en hızlı şekilde yerleştiren takım oyunun galibi olur.

Risk Planı: Gruplardaki kız ve erkek sayılarının eşit olması ve grupların güçlerinin benzer olması itirazların önüne geçecektir.

Benzer Etkinlik: Farklı şarkıların notalarını hatırlatmak ve farklı motor becerilere yönelik etkinlikler ile ilişkilendirilebilir.

BENİM RİTMİM

Amaç: Gözlem yapma, öz ve akran değerlendirme ve sonuca varma gibi davranışların geliştirilmesi. Kendi oluşturduğu ritim kalıbını seslendirmesi.

Öğrenci sayısı: 15-20

Sınıf seviyesi: 5

Süre: 40+40 dakika

Büyük grup çalışması

Bedensel-Kinestetik / Müziksel-Ritmik

Kazanımlar:

Oyun ve etkinliklerde kendisinin ve arkadaşlarının performanslarını değerlendirir.

Kendi oluşturduğu ritim kalıbını seslendirir.

Araç gereçler: Boş dizek kağıtları.

Hazırlık:

Etkinliğe başlamadan önce bütün öğrencilere yetecek kadar boş dizek kâğıdı hazırlanır.

Öğrenme- Öğretme Yöntem ve Teknikleri: Anlatım yöntemi, gösterip yaptırma yöntemi, komut yöntemi.

Yönerge: Öğrencilere derse başlamadan benim ritmim etkinliğiyle ritim kalıbı oluştururken ve seslendirirken kendimizi ve arkadaşımızı değerlendirmeyi öğrenecekleri öğretmenleri tarafından anlatılır.

Uygulama: Beden eğitimi ve spor öğretmeni “U düzeninde toplanalım” yönergesiyle öğrencileri bir araya toplar. Müzik öğretmeni bugün dörtlük, sekizlik nota ve dörtlük, sekizlik sus kullanarak bir ritim kalıbı oluşturacağız açıklamasını yapar. Müzik öğretmeni dörtlük, sekizlik nota ve dörtlük, sekizlik sus kullanarak oluşturduğu ritmi öğrencilere (ellerini birbirine vurarak, ayaklarını yere vurarak, ellerini ve ayaklarını birlikte kullanarak) örnek ritim çalışması olarak gösterir. Öğrencilerden dörtlük sekizlik nota ve dörtlük sekizlik sus kullanarak kendi

ritimlerini yazmaları istenir. Öğrenciler ikiye ayrılarak her öğrenciye 2/4'lük 8 ölçüden oluşan boş dizeler verilir. Öğrencilerin ritim kalıplarını oluşturmaları için 10 dakikaları olduğu söylenir. Öğrencilerin tamamı ritim kalıbını oluşturduktan sonra müzik öğretmeni kontrol eder gerekli düzenlemeleri yaptıktan sonra eşler karşılıklı olacak şekilde safta sıraya geçerler ve oluşturdıkları ritimleri birbirlerine sıra ile (ellerini, ayaklarını ayrı ya da birlikte kullanarak) uygulatırlar. Ritmini uygulayan öğrencinin eşi dizekte yazan ritmin doğru uygulanıp uygulanmadığını kontrol eder en son kontrol müzik öğretmeni tarafından yapılır. Bu şekilde bütün öğrenciler ritim kalıplarını doğru yapana kadar etkinlik devam eder. Dersin son bölümünde öğrenciler arasında en iyi ritim yarışması yapılır. Öğrenciler sıra ile piste çıkar ritim çalışmasını sunar. Sonra arkadaşları tarafından puanlanır. Puan aralığı en düşük 1 en yüksek 5 olur. Herkes oluşturduğu ritim kalıbını yaptıktan sonra puanlama yapılır. Dersin sonunda puanlar toplanır. En yüksek puanı alan birinci olur, puanlara göre diğer sıralamalar belirlenir. Etkinliğin son bölümünde soğuma hareketleri yapılır ve etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme: Her öğrencinin performansı arkadaşları tarafından 1 en az 5 en çok olacak şekilde puanlanır, toplamda en çok puanı alan birinci olur.

Risk Planı: Derse başlamadan önce dörtlük, sekizlik nota ve dörtlük, sekizlik sus kullanarak basit ritim yazma alıştırmalarının yapılması faydalı olacaktır.

KARA BASMA İZ OLUR

Amaç: Başlama-durma, dinamik- statik denge, duruş oturuş becerilerini geliştirmek. Müziklere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik edebilmesi.

Öğrenci sayısı: 15-20

Sınıf seviyesi: 5

Süre: 40+40 dakika

Büyük grup çalışması

Bedensel-Kinestetik / Müziksel-Ritmik

Kazanımlar:

Dengeleme gerektiren hareketleri vücut ve alan farkındalığını göstererek uygular.

Müziklere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder.

Araç Gereç: Slalom konisi, Dizek kâğıdı

Hazırlık:

Derse başlamadan önce 2/4'lük iki ölçülük ritimlerle alıştırmalar yapılır.

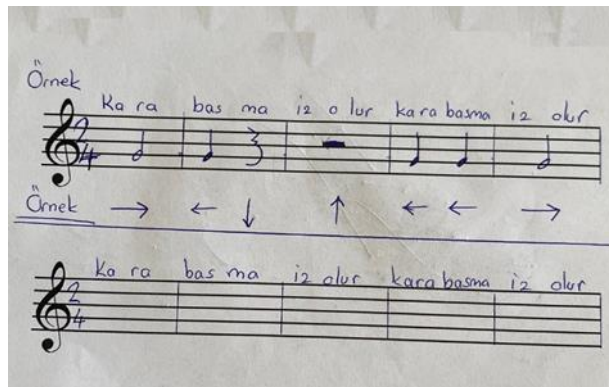
Müzik sistemi hazırlanır.

Öğrenme- Öğretme Yöntem ve Teknikleri: Anlatım yöntemi, gösterip yaptırma yöntemi, komut yöntemi.

Yönerge: Öğrencilere derse başlamadan kara basma iz olur etkinliğiyle dengeleme gereken hareketlerle kendi oluşturdukları ritim kalıbına eşlik etmeyi öğrenecekleri öğretmenleri tarafından anlatılır.

Uygulama: Beden eğitimi ve spor öğretmeni "U düzeninde toplanalım" yönergesiyle öğrencileri bir araya toplar ve etkinliği anlatmaya başlar. "Şimdi müzik sisteminden "Kara Basma İz Olur" türküsünü açacağım. Türküyü dinlemenizi ve türküye uygun 2/4'lük iki ölçülük bir ritim kalıbı oluşturmanız istiyorum." şeklinde açıklama yapar. Müzik öğretmeni 2/4'lük iki ölçülük bir ritim kalıbı oluşturarak sağa kayma adım- alkış, sola kayma adım- alkış, öne kayma

adım- alkış, geriye kayma adım-alkış, yere çökme alkış, yukarı kalkma alkış hareketlerini kullanarak öğrencilere örnek olarak gösterir. Türkü açılır ve öğrencilere dinletilir. Her öğrenciye bir adet dizek kâğıdı verilir. Öğrencilerin ritim kalıplarını yazmaları için 5 dakika beklenir. Ritim kalıpları oluşturulduktan sonra öğrenciler sıra ile piste gelir, türkü çalar. Pisteki öğrenci oluşturduğu ritim kalıbını sağa kayma adım- alkış, sola kayma adım- alkış, öne kayma adım- alkış, geriye kayma adım-alkış, yere çökme alkış, yukarı kalkma alkış hareketlerini yaparak çalan müziğe eşlik eder. Öğrenciler bireysel olarak ritim çalışmalarını yaptıktan sonra öğrenciler altışarlı gruplara ayrılır. Öğrencilerin hazırladığı ritim kalıpları içerisinde üç tane ritim kalıbı seçilir. Her gruba bir ritim kalıbı verilir. Grup halinde çalan türküye uygun bir şekilde sağa kayma adım- alkış, sola kayma adım-alkış, öne kayma adım-alkış, geriye kayma adım-alkış, yere çökme alkış, yukarı kalkma alkış hareketlerini uygulayarak seçilen ritmi uygularlar. Beden eğitimi ve spor öğretmeniyle müzik öğretmeni grupların uygulamalarını gözlemleyerek çalan türkünün ritmine uygunluğuna grup üyelerinin birbiri ile uyumuna ve hareketlerin doğru formda yapılması ölçülerine göre en iyi grubu belirler ve öğrencilere açıklar. Etkinlik son bölümünde soğuma hareketleri yapılır ve etkinlik sona erer.

Değerlendirme: Grupların uygulamaları öğretmen tarafından gözlemlenir belirlenen ölçütlere göre en iyi grup açıklanır.

Risk Planı: Derse başlamadan önce 2/4'lük iki ölçülük ritimlerle alıştırmalar yapılması faydalı olacaktır.

Benzer Etkinlik: Farklı ölçüdeki türkülerle de türküye uygun ritim çalışmaları yapılabilir.

BASKETBOLUN RİTMİ

Amaç: Atma-tutma, yakalama, yuvarlama, durdurma- kontrol, top sürme ve top sektirme becerisini geliştirmek. 5/8'lik, 7/8'lik ,9/8'lik aksak ölçülerin birbirinden farklı olduğunu öğrenir.

Öğrenci sayısı: 15-20

Sınıf seviyesi: 5

Süre: 40+40 dakika

Büyük grup çalışması

Bedensel-Kinestetik / Müziksel-Ritmik

Kazanımlar:

Nesne kontrolü gerektiren hareketleri vücut farkındalığı ve hareket ilişkilerini göstererek uygular.

Farklı ritmik yapıdaki müziklere uygun hareket eder.

Araç Gereç: Basketbol Topu

Hazırlık:

Ekinliğe başlamadan önce basketbol topu ile atma-tutma, yakalama, yuvarlama, durdurma-kontrol, top sürme ve top sektirme şeklinde ısınma alıştırmaları yapılır.

Etkinlik başlamadan aksak ölçüler dinletilir ve ritim alıştırmaları yapılır.

Öğrenme- Öğretme Yöntem ve Teknikleri: Anlatım yöntemi, gösterip yaptırma yöntemi, komut yöntemi.

Yönerge: Öğrencilere derse başlamadan basketbolun ritmi etkinliğiyle top sektirerek hem nesne kontrolünü hem de topu yere belirli bir ritimlerde vurarak farklı ritmik yapıdaki müziklere uygun hareket etmeyi öğrenecekleri öğretmenleri tarafından anlatılır.

Uygulama: Beden eğitimi ve spor öğretmeni “U düzeninde toplanalım” yönergesiyle öğrencileri bir araya toplar ve etkinliği anlatmaya başlar. "Bu etkinliğimizde basketbol topu ile

5/8, lik 7/8 ve 9/8 aksak ölçüler ile top sektirme çalışması yapacağız." açıklamasını yapar. Müzik öğretmeni öğrencilere 5/8, lik 7/8 ve 9/8 aksak ölçüler kulaktan öğretme yöntemi ile öğretir. Beden eğitimi ve spor öğretmenin "yerlerinize komutu" ile öğrenciler basketbol sahasında 1 metre aralık olacak şekilde safta sıraya geçerler. Her öğrenciye bir basketbol topu verilir. Beden eğitimi ve spor öğretmeni 5/8, lik 7/8 ve 9/8 aksak ölçülerle örnek bir top sektirme çalışması yapar. Düdük sesi ile öğrenmiş oldukları 5/8, lik 7/8 ve 9/8 aksak ritimleri basketbol topunu sektirerek uygulurlar. 5/8, lik ritmi uygularken 1,2-1,2,3 diye sayarak her 1'lerde topu yere vurarak ritim uygulamasını gerçekleştirir 7/8, lik ritmi uygularken 1,2-1,2-1,2,3 diye sayarak her 1 ler de topu yere vurarak ritim uygulamasını gerçekleştirir. 9/8, lik ritmi uygularken 1,2- 1,2-1,2-1,2,3 diye sayarak her 1'lerde topu yere vurarak ritim uygulamasını gerçekleştirir. Çalışma sırasında öğretmenler öğrencileri takip ederek ritmi kaçıran öğrencileri tespit edip yanlışlarını düzeltirler. Yeteri kadar tekrar yapıldıktan sonra beden eğitimi ve spor öğretmeni öğrencileri karşında u düzeninde toplayarak hep beraber sırası ile 5/8, lik 7/8 ve 9/8 aksak ölçüler ile top sektirme çalışması yaparlar. Etkinliğin sonunda soğuma hareketleri yapılır ve etkinlik sona erer.

Değerlendirme: Öğretmen ritim tutarak öğrencinin yapmış olduğu ritmin doğruluğunu kontrol eder.

Risk Planı: Etkinliğe başlamadan önce 5/8'lik 7/8 ve 9/8 aksak ölçülerin tekrar edilmesi uygulamada kolaylık sağlayacaktır.

Benzer Etkinlik: Voleybol ve Hentbol branşlarında da benzer şekilde çalışmalar yapılabilir.

RİTMİ YAKALA

Amaç: Farklı yön, geçiş ve yer değiştirme içeren basit dans adımlarını uygulamalarını sağlamak. Seslendirdiği müziklerde gürlük ve hız değişikliklerini öğretmek.

Öğrenci sayısı:

Sınıf seviyesi: 5

Süre: 40+40 dakika

Büyük grup çalışması

Bedensel-Kinestetik / Müziksel-Ritmik

Kazanımlar:

Verilen ritim ve müziğe uygun adımları uygular.

Seslendirdiği müziklerde gürlük ve hız değişikliklerini uygular.

Araç gereçler: Slalom konisi

Hazırlık:

Söylenen şarkı bir hafta önceden belirlenir ve öğrencilere verilir.

Etkinliğe başlamadan önce slalom konileri ile dans pisti oluşturulur.

Farklı yön, geçiş ve yer değiştirme içeren basit dans adımlarını etkinlikten önce gösterilir ve alıştırmaya yapılır.

Öğrenme- Öğretme Yöntem ve Teknikleri: Anlatım yöntemi, gösterip yaptırma yöntemi, komut yöntemi,

Yönerge: Öğrencilere derse başlamadan ritmi yakala etkinliğiyle oyun şarkısının hız basamaklarına uygun dans ederek müziğe uygun adımları ve müziklerdeki gürlük ve hız değişikliğini öğrenecekleri öğretmenleri tarafından anlatılır.

Uygulama: Beden eğitimi ve spor öğretmeni “U düzeninde toplanalım” yönergesiyle öğrencileri bir araya toplar ve etkinliği anlatmaya başlar. "Geçen hafta seçtiğimiz oyun şarkısını

müzik sisteminden açacağım şarkıyı dinliyoruz. Şarkıyı dinledikten sonra 2 gruba ayrılıyoruz. Sizden istediğim bir grubun seçtiğimiz oyun şarkısını hız basamaklarına uygun söylemesi diğer grubun ise söylenen şarkının hız basamaklarına uygun ritimde farklı yön, geçiş ve yer değiştirme içeren basit dans adımları ile dans etmesidir." açıklamasını yapar. Yazı tura atışı ile hangi grubun ilk dans edeceği belirlenir. Dans edecek grup belirlendikten sonra sahneye alınır. Öğretmenin işareti ile diğer grup oyun şarkısını hız basamaklarına uygun olarak söylemeye başlar. Sahnedeki grup ise söylenen şarkının hız basamaklarına göre farklı yön, geçiş ve yer değiştirme içeren basit dans adımlarını uygulayarak dans ederler. Müzik öğretmeni gerekli gördüğü yerlerde (ritmi kaçırdıklarında, grubun uyumu bozulduğunda vb.) grupları durdurur, gerekli dönütleri verir ve devam ettirir. Şarkı bittikten sonra gruplar yer değişir ve dans eden grup şarkı söyler. Şarkı söyleyen grupta dans etmek için piste alınır. Bu şekilde yeteri kadar tekrar yapıldıktan sonra soğuma hareketleri yapılır ve etkinlik sonlandırılır.

Oyun Şarkısının Sözleri

Haydi tutalım el ele hop hop

Hızla dönelim el ele hop hop

Gel eşinle gel çabuk çabuk koş gel

Gel sevinçle gel çabuk çabuk koş gel

Oyun şarkısının hız basamakları

Oyun şarkısının ilk altı ölçünün içerisinde toplam 12 tam vuruş (dörtlük nota) (hızlı bölüm)

7-10 ölçünün içerisinde 8 tam vuruş ya da sekiz tam vuruşa denk gelen notalar (yavaş bölüm)

11 ve 12 ölçünün içerisinde dört tam vuruş ya da dört tam vuruşa denk gelen notalar (hızlı bölüm)

13-16 ölçünün içerisinde 8 tam vuruş ya da 8 tam vuruşa denk gelen notalar (yavaş bölüm)

17 ve 18 ölçünün içerisinde dört tam vuruş ya da dört tam vuruşa denk gelen notalar (hızlı bölüm)

Risk Planı: Etkinliğe başlamadan önce oyun şarkısının hız basamaklarına uygun söylenerek prova edilmesi fayda sağlayacaktır.

Benzer Etkinlikler: Daha hızlı şarkılar seçilerek daha hızlı ritimde danslar yapılabilir.

BAYRAMIMIZ

Amaç: Psikomotor yetenekleri ve motor koordinasyonun geliştirilmesi.

Öğrenci sayısı: 15-20

Sınıf seviyesi: 5

Süre: 40+40 dakika

Büyük grup çalışması

Bedensel-Kinestetik / Müziksel-Ritmik

Kazanımlar:

Bayram, kutlama ve törenlere katılır.

Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır.

Araç Gereç: Müzik sistemi, gruptaki kişi sayısı kadar step tahtası.

Hazırlık:

Gösteri için sahne hazırlanır.

Step gösterisinin hazırlanması için temel step hareketleri 4 hafta öncesinden verilir.

Öğrenciler iki gruba ayrılır.

İki tane milli bayram şarkısı belirlenir.

Gruplar belirlenen şarkılardan birini seçer.

Temel step hareketleri kağıtlara yazılıp öğrencilere verilir.

Temel Step Hareketleri

1. Temel adım

11. Ters adım

2. Geniş adım

12. Dönüş yolculuğu

3. Yukarı dokunun aşağı dokunun

13. Üstte

4. Diz çek (diz yukarı diz kaldırma)	14. Karşısında üstte
5. Topuk çek (bacak kıvrılması/topuk kaldırma)	15. Bir adım
6. Bacak açma yan / arka (bacak kaldırma)	16. Z adımı
7. Tekme ön (atmak)	17. L adım
8. Üç tane tekrarlı diz çekme, topuk çekme	18. T adımı
9. Yukarı/aşağı	19. Köşeden köşeye yürüme
10. Adımı çevirin	20. Hamle yan / arka (hamle)

Seçilen şarkılar:

10.Yıl Marşı

Ata'm Marşı

Öğrenme- Öğretme Yöntem ve Teknikleri: Anlatım yöntemi, gösterip yaptırma yöntemi, komut yöntemi.

Yönerge: Öğrencilere derse başlamadan bizim bayramımız etkinliğiyle 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı için hazırladığınız koro ve step gösterisiyle vatan sevgisi, milli birlik beraberlik bilinci ve geçmişe saygı bilincinin oluşacağı öğretmenleri tarafından anlatılır.

Uygulama: Beden eğitimi ve spor öğretmeni “U düzeninde toplanalım” yönergesiyle öğrencileri bir araya toplar ve etkinliği anlatmaya başlar. "Bugün “23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı” için hazırladığınız koro dinletisini ve step gösterisini yapacaksınız. Gruplar sıra ile sahneye alınacak sahneye gelen grup önce koro dinletisini yapacak dinleti bittikten sonra daha önceden sahneye yerleştirdiğimiz step tahtalarının başına geçeceksiniz. Hazır olduğunuzda dinletide söylediğiniz şarkı müzik sisteminden çalmaya başlayacak temel step hareketleri içerisinde seçtiğiniz hareketlerle oluşturduğunuz step gösterisini yapacaksınız ve gösteriyi bitireceksiniz. Diğer grupta aynı şekilde sahneye gelecek koro dinletisini ve step gösterisini yapıp gösteriyi bitirecek." açıklamasını yapar. İkinci grupta koro dinletisini ve step gösterisini yaptıktan sonra soğuma hareketleri yapılır etkinlik sona erer.

Değerlendirme: Gösteriler Müzik öğretmeni ve Beden Eğitimi ve Spor öğretmeni tarafından izlenir ve performanslar değerlendirilir.

Risk Planı: Öğrencilere temel step hareketlerinin uygulamaları olarak gösterilmesi ve tekrar edilmesi fayda sağlayacaktır.

Benzer Etkinlik: Farklı müziklerle daha çok step hareketi eklenerek step ya da dans gösterileri yapılabilir.

YÖRESEL DANSIMIZ

Amaç: Koordinasyonu, çevikliği, esnekliği, dayanıklılığı artırmak ve müzikteki farklı bölümleri öğretmek.

Öğrenci sayısı: 15-20

Sınıf seviyesi: 5

Süre: 40+40 dakika

Büyük grup çalışması

Bedensel-Kinestetik / Müziksel-Ritmik

Kazanımlar:

Yakın çevresine ait halk danslarını uygular.

Müziklerdeki farklı bölümleri dansa dönüştürür.

Araç Gereç: Müzik Sistemi

Hazırlık:

Türkünün bir hafta önceden seçilmesi ve öğrencilere dinletilmesi fayda sağlayacaktır.

Türkünün dinletileceği müzik sistemi hazırlanmalıdır.

Ekinliğe başlamadan önce türkünün ritmine uygun halk oyunları figürleri seçilmeli ve öğrencilerle alıştırılmalar yapılmalıdır.

Öğrenme- Öğretme Yöntem ve Teknikleri: Anlatım yöntemi, gösterip yaptırma yöntemi, komut yöntemi,

Yönerge: Öğrencilere derse başlamadan yöresel dansımız etkinliğiyle yöremize ait halk danslarının figürlerini ve müzikteki farklı bölümleri ayırt ederek dansa dönüştürmeyi öğrenecekleri öğretmenleri tarafından anlatılır.

Uygulama: Beden eğitimi ve spor öğretmeni “U düzeninde toplanalım” yönergesiyle öğrencileri bir araya toplar ve etkinliği anlatmaya başlar. “Geçen haftaki dersimizin sonunda

seçtiğimiz yaşadığımız bölgeye ait iki bölümlü şarkı formundaki türküyü müzik sisteminden açacağım hep birlikte türküye eşlik edip sonuna kadar söylüyoruz. Dinleyip söylediğimiz şarkı formundaki türkü iki bölümlüdür ve bölümlerin ritimleri birbirinden farklıdır. Şimdi iki guruba ayırıyoruz. Birinci grup türkünün birinci bölümünü ikinci grup türkünün ikinci bölümünü alıyor. Beden eğitimi ve spor öğretmeni yerinde koşma adımı şeklinde sağ ayakla başlayarak 1,2,3,4 yerinde sayma yapar 4 adımdan sonra önce sol bacak öne doğru atılır, ardından sağ bacak öne doğru atma hareketi yaparak figürleri birkaç sefer tekrar ederek öğrencilere gösterir. Gruplar sahnede aralarında iki metre boşluk olacak şekilde karşı karşıya safta sıraya geçerler ve müzik sisteminden türkü çalmaya başlar. Türkü çalmaya başladığında birinci grup kendi bölümünü yerinde koşma adımı şeklinde sağ ayakla başlayarak 1,2,3,4 yerinde sayma yapar 4 adımdan sonra önce sol bacak öne doğru atılır, ardından sağ bacak öne doğru atma hareketi yapar. Diğer grup birinci grup figürünü yaparken ayaklar sabit bir şekilde önce sola sonra sağa dönerek alkış ile tempo tutar. Türkünün ikinci bölümüne gelindiğinde ikinci grup sol ayağını yere vurarak başlar. Sol ayak yere vurulduktan sonra sağ ayak ve kollar yukarı kaldırılarak soldan sağa doğru daire hareketi yapılır, daire hareketi yapılırken dizler hafif kırılır. Bu esnada birinci bölümde olduğu gibi birinci grup ikinci grup figürünü sergilerken ayaklar sabit bir şekilde önce sola sonra sağa dönerek alkış ile tempo tutar. Türkü bitene kadar gruplar sıra ile figürlerini uygular.” Müzik öğretmeni ve beden eğitimi spor öğretmeni öğrencileri gözlemler hata olan yerlerde müziği durdurur ve hatayı düzelterek etkinliği devam ettirir. Yeteri kadar tekrar yapıldıktan sonra soğuma hareketleri yapılır ve etkinlik sona erer.

Risk Planı: Etkinliğe başlamadan önce basit halk dansları adımlarını tekrar etmekte fayda vardır.

Benzer Etkinlik: Farklı yörelere ait türküler seçilerek o bölgelerin halk oyunları öğretilir.

Pınarın Başındayım Kızların Peşindeyim Türküsü (Akdeniz Yöresi)

Derenin başındayım
Gızların peşindeyim (vay gelin)
Varacaksan var bana
On sekiz yaşındayım (uy amman)

Hadi gülüm (canım) yandan Amman yandan
Kız yeter baktığın camdan (yar amman)

Dere geliyor dere
Kumunu sere sere (vay gelin)
Al götür beni dere
Yârin olduğu yere (uy amman)

Hadi gülüm (canım) yandan Amman yandan
Kız yeter baktığın camdan (yar amman)

İlana bak ilana
Gıvrım gırım dolana (vay gelin)
Tatlı canım vereyim
Bana yari bulana (uy amman)

Hadi gülüm (canım) yandan yâri yandan
Kız yeter baktığın camdan (yar amman)

MÜZİKAL DRAMA

Amaç: Etkili dinleme, etkili mesaj gönderme, ben ve biz dilini kullanma, görsel, beden dili, jest ve mimikler gibi iletişim becerilerini geliştirmek.

Öğrenci sayısı: 15-20

Sınıf seviyesi: 5

Süre: 40+40 dakika

Büyük grup çalışması

Bedensel-Kinestetik / Müziksel-Ritmik

Kazanımlar:

Oyun ve etkinliklerde farklı iletişim yollarını kullanır.

Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.

Araç Gereç: Müzik sistemi, dört adet kart.

Hazırlık:

Şarkıların dinletileceği müzik sistemi daha önceden hazırlanmalı.

Eserler belirlenerek kartlara yazılmalı.

Öğrenme- Öğretme Yöntem ve Teknikleri: Anlatım yöntemi, gösterip yaptırma yöntemi, komut yöntemi,

Yönerge: Öğrencilere derse başlamadan müzikal drama etkinliğiyle dinlediğiniz şarkılarda hissettiklerinizi drama ederken duygu ve düşüncelerinizi nasıl ifade edeceğinizi farklı iletişim yollarını keşfederek öğrenecekleri öğretmenleri tarafından anlatılır.

Uygulama: Beden eğitimi ve spor öğretmeni tarafından “U düzeninde toplanalım” yönergesiyle öğrencileri bir araya toplar ve “bugünkü etkinliğimizin müzik eşliğinde yaratıcı drama” olduğunu söyler. Müzik öğretmeni yaratıcı drama, "Bir grubu oluşturan üyelerin yaşama deneyimlerinden yola çıkarak bir amacın, düşüncenin, doğaçlama, rol oynama (rol alma) gibi tekniklerden yararlanarak canlandırılmasıdır." şeklinde açıklama yapar. Öğrenciler

dört guruba ayrılır. Dersin öncesinde müzik öğretmeni ve beden eğitimi spor öğretmeni tarafından belirlenen 4 tane müzik eseri 1,2,3,4 olarak numaralanmış kartlara yazılır ve oluşturulan gruplardan birer tane kart seçmeleri istenir. Her grup bir kart seçecektir ve seçtiği kart numarasına göre sahneye sıra ile çıkacaktır. Sahneye çıktıktan sonra eser iki kez müzik sisteminden gruba dinletilir birinci çalışmada sadece eser dinleniyor, ikinci sefer çaldığında ise eseri dinlerken hissettiğiniz duygu ve düşünceleri drama ediyorsunuz."1 numaralı kartı seçen grup sahneye çıkar. Grup üyeleri hazır olduğunda müzik öğretmenin işareti ile grubun seçtiği karta yazılı olan müzik eseri müzik sisteminden çalmaya başlar grup hiçbir şey yapmadan önce eseri dinler. Grup eseri dinledikten sonra müzik öğretmenin işareti ile eser tekrar çalmaya başlar, eser çalarken grup üyelerinin hissettikleri duygu ve düşünceleri drama etmeleri istenir. Sıra ile diğer gruplarında eserleri gruplara dinletilerek hissettiklerini drama etmeleri istenir. Etkinliğin sonunda gruplar sıra ile piste alınır ve diğer gruplar tarafından beğeni durumlarına göre alkışlamaları istenir en uzun ve en yüksek alkışı alan grup birinci olur, alkış seviyelerine göre ikinci, üçüncü ve dördüncü olan gruplar belirlenir ve etkinlik son bölümünde soğuma hareketleri yapılır etkinlik sonlandırılır.

Seçilen Şarkılar

1 kart: Gençlik Marşı (Müzik Felix KÖRLİNK) (Uyarlayan: Ali Ulvi ÖLEVE)

2 kart: Hey on beşli on beşli (Tokat Yöresi İboş Ali Ağa)

3 Kart: Unutulmuş birer birer eski dostlar (Fatma ASLANOĞLU)

4 Kart: Havada bulut yok (Cevdet KUDRET)

Değerlendirme: Etkinlik dört grup arasında yapılmaktadır. En yüksek alkışı alan grup birinci olur alkış seviyelerine göre ikinci, üçüncü ve dördüncüler belirlenir.

Risk Planı: Öğrenciler değerlendirme yapacağı için önce adaletli ve dürüst olmakla ilgili farkındalık oluşturmak, adaletli bir değerlendirme yapmaları için faydalı olacaktır.

EK 4.Müzik Dersi Ölçek İzni

Fwd: Anket İzni

yusuf karyagdi

Alın: ben

03:44 (3 dakika önce)

[CS için Outlook](#) uygulamasını edinin

Gönderen: Zeki

Gönderildi: Wednesday, November 3, 2021 12:24:24 AM

Kime: yusuf karyagdi

Konu: Re: Anket İzni

merhabalar... Tabii ki kullanabilirsiniz, kolay gelsin iyi çalışmalar...

01.11.2021 23:41, yusuf karyagdi yazmış:

Merhaba hocam Ben Yusuf KARYAĞDI Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Yüksek Lisans öğrencisiyim tez çalışmam da sizin geliştirmiş olduğunuz Müzik dersi tutum ölçeğini izniniz olursa kullanmak istiyorum. İyi çalışmalar.

Ek 5.Beden Eğitimi ve Spor Dersi Ölçek İzni

Kim: yusuf karyagdi

Konu: Re: Anket izni

Merhaba,

Ölçeği kullanmanızda sakınca yoktur. İyi çalışmalar diliyorum.

Kimden: "yusuf karyagdi"

Kime

Gönderilenler: 10 Kasım Çarşamba 2021 0:54:32

Konu: Anket izni

Merhaba hocam ben Yusuf KARYAĞDI Akdeniz Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Yüksek Lisans öğrencisiyim tez çalışmam da sizin Türkçeye uyarladığınız, Phillips ve Silverman (2012) tarafından geliştirilen İlköğretim (10-12 Yaş) Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeğini izniniz olursa kullanmak istiyorum. İyi çalışmalar.

[İletişim bilgisi] [Tüm iletileri görüntüle](#)

Ek 6.Demografik Bilgi Formu

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Cinsiyetiniz? () Kız () Erkek
2. Şube? A () B ()
3. Kardeşiniz var mı? Evet () Hayır ()
4. Ebeveynleriniz hayatta mı?

Anne () Sağ () Ölü

Baba () Sağ () Ölü

5. Babanızın eğitim durumu nedir?

() Okur –yazar değil () Okur-yazar () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite

6. Annenizin eğitim durumu nedir?

() Okur –yazar değil () Okur-yazar () İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite

EK 7.İlköğretim Müzik Dersi Tutum Ölçeği

İlköğretim Müzik Dersi Tutum Ölçeği						
		Tamamen Katılıyorum	Büyük Ölçüde Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Çok az Katılıyorum	Hiç Katılmıyorum
1	Müzik dersinin önemsiz bir ders olduğunu düşünüyorum.					
2	Zorunlu olmasaydım Müzik dersine katılmak istemezdim.					
3	Sayısal veya sözel ders işlemektense müzik dersi yapmayı tercih ederim					
4	Müzik dersinde düşündüğüm kadar başarılı olmayışımın sebebi öğretmenimdir.					
5	Müzikle uğraşmak veya bir müzik aleti çalışmak isterdim.					
6	Müzik derslerinin bana müzik dinleme zevki ve seçme alışkanlığı kazandırdığını düşünüyorum.					
7	Müzik dersini sadece sınıf geçmek için çalışıyorum.					
8	Müzik dersinin haftalık ders saatinin daha çok olmasını isterim.					
9	Müzik dersinde öğrendiklerimle okul içi ve dışı müzik etkinliklerine katılmak isterim.					
10	Müzik dersindeki konuları kendim için					

	yararlı ve ilginç buluyorum.					
11	Müzik dersi en çok sevdiğim dersler içinde yer alır.					
12	Müzik dersine zaman ayırmaktansa diğer derslere vakit ayırmayı tercih ederim.					
13	Müzik dersi sıkıcı bir derstir.					
14	Müzik dersinde ders işleyiş bakımından geliştentechnolojinin etkilerini görebiliyorum.					
15	Müzik öğretmenimiz bize çalgısı veya sesiyle hiç müzik yapmıyor.					

EK 8.İlköğretim Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği

İlköğretim Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeği						
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Beden Eğitimi dersi çok sıkıcı.					
2	Beden Eğitimi dersini sevinçle beklerim.					
3	Beden Eğitimi Öğretmenim dersi önemsiz hale getiriyor.					
4	Beden Eğitimi dersi hiç eğlenceli değil.					
5	Beden Eğitimi dersinde yararsız şeyler öğreniyorum.					
6	Beden Eğitimi dersinde yararlı şeyler öğreniyorum					
7	Beden Eğitimi öğretmenim dersi eğlenceli hale getiriyor.					
8	Beden Eğitimi dersinde önemli şeyler öğreniyorum.					
9	Beden Eğitimi dersinde önemsiz şeyler öğreniyorum.					
10	Beden Eğitimi öğretmenim dersi yararlı hale getiriyor.					

11	Beden Eğitimi öğretmenim dersi yararsız hale getiriyor.					
12	Beden Eğitimi öğretmenim dersi ipe çekmemi sağlıyor.					
13	Beden Eğitimi dersi benim için eğlencelidir.					
14	Beden Eğitimi öğretmenim dersi eğlenceli yapamıyor					
15	Beden Eğitimi Öğretmenim dersi önemli hale getiriyor.					

EK 8.Veli İzin Belgesi

Alanya İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Ortaokulu

Şubat 2021

Değerli Velimiz,

Okulumuzda 5. Sınıf öğrencileri ile disiplinlerarası yaklaşımla müzik dersi ile beden eğitimi ve spor dersinin ilişkilendirildiği öğrenme etkinliklerinin öğrencilerin derslere yönelik tutumlarının araştırıldığı bir çalışma yapılacaktır. Araştırma Şubat ve Haziran ayları arasında 12 Hafta boyunca yapılacak ders içi etkinlikleri içermektedir. Etkinliklerin ne düzeyde yararlı olduğunu belirlemek amacıyla öğrencilere bir envanter uygulaması yapılacaktır. Envanter, Beden Eğitimi Öğretmeni tarafında Şubat ve Haziran aylarında yani etkinlikleri uygulamadan önce ve uyguladıktan sonra birer kez yapılacaktır.

Araştırmaya katkınız için şimdiden teşekkür eder, saygılar sunarım.

Beden Eğitimi Öğretmeni

Okul Müdürü

İzin Yazısı

Velisi olduğum.....'ın, 7 Şubat – 17 Haziran 2022

tarihleri arasında Alanya Toslak Sabir Erkin Ortaokulu 5. Sınıflarına uygulanan envantere ve etkinlik uygulamalarına katılmasına izin veriyorum. ./...../2021

Veli Adı Soyadı

İmza

EK 9.İntihal Raporu

ORJİNALLİK RAPORU			
% 15	% 15	% 5	%
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ
BİRİNCİL KAYNAKLAR			
1	acikbilim.yok.gov.tr İnternet Kaynağı	% 4	
2	dergipark.org.tr İnternet Kaynağı	% 2	
3	tez.yok.gov.tr İnternet Kaynağı	% 1	

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Yusuf KARYAĞDI
Doğum Yeri ve Tarihi :

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi :Kırıkkale Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrenimi : Akdeniz Üniversitesi
Bildiği Yabancı Diller :
Bilimsel Faaliyetleri :

İş Deneyimi

Stajlar :
Projeler :
Çalıştığı Kurumlar :MEB - Öğretmen (Devam Ediyor)

İletişim

E-Posta Adresi :

Tarih :16.08.2023

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- ☐ Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Tezim/Raporum sadece Akdeniz Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.

- ☐ Tezimin/Raporumun yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Yusuf KARYAĞDI

16.08.2023